

FÅGLAR I VÄSTMANLAND

Nr 2-3 - 2017
(med fågelrapporten 2016)

Fåglar i Västmanland

Nr 2-3, 2017

Årg 48, ISSN 1404-3297

Fåglar i Västmanland utges av Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF) och utkommer med 3-4 nummer per år. Pris 30:- per nr. Medlemmar erhåller tidningen utan särskild kostnad.

Redaktör

Christina Bredin

Ansvarig utgivare

Johan Karlsson

Distribution

Ulf Carlson

Adress till FiV:

c/o Bredin
Bergslagsvägen 65
734 40 Hallstahammar

VOF på nätet: www.birdlife.se/vof

Medlemsavgift VOF

Vuxna 140 kr
Famijlemskap 160 kr
Ungdom under 20 år 60 kr
Plusgiro 10654-2
Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

OMSLAGSBILDERNA

:
FRAMSIDA: VITVINGAD TÄRNA I FRÖVISJÖN,
JÖRGEN LINDBERG
BAKSIDA: TRASTSÅNGARE I FRÖVISJÖN,
LENNART WAARA

Västmanlands Ornitologiska Förening (VOF)

Föreningen är en ideell, obunden sammanslutning som verkar för att bevara ett rikt fågelliv och öka kunskapen om fågelfaunan i Västmanland. Fågelskydd har spelat en central roll i föreningen sedan tillkomsten av VOF 1969. Inom styrelsen arbetar fågelskyddskommittén aktivt med flera konkreta projekt. Gruppen fungerar även som länk till myndigheter i frågor som rör fågelskydd. VOF arrangerar exkursioner och sammankomster och driver på olika sätt föreningens frågor. VOF är en regionalförening i BirdLife Sverige.

STYRELSE VOF

Ordförande

Johan Karlsson, 070 666 0727
johan.karlsson.vof@gmail.com

Vice ordförande

Christina Bredin, 0706 344 120
christina.bredin@telia.com

Kassör

Inger Kjellberg, 070 170 9102
inger.kjellberg@gmail.com

Sekreterare

Joachim Karlsson, 0704-322157
jocke.karlsson@gmail.com

Fågelskyddsansvarig

Lise-Lotte Norin, 072 240 8701
lise-lote.norin@telia.com

Övriga ledamöter

Ulf Carlson, 070 374 5979
ulf.carlson@gmail.com

Kalle Källebrink, 070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Seppo Leppälampi, 0766 459 780
seppoleppalampi@hotmail.com

Tommy Ryding, 070-497 42 13
tommy.ryding@gmail.com

INNEHÅLL

	Sid
Vår ordförande	5
Program	6-11
Fågelinventering vid Ånnsjön	12-14
Mina punktrutter	15-17
Fågelskådarhelg på Ängsö	17
Inventering i Värmland o Dalarna	18-19
Hälleforsskådare på Öland	20
VOF:s Stora Tack	21
HOF inventerade kungsfiskare	21
Holkbyggande fåglar	22
Fågeltornet vid Backgården	23
Fågelrapport Västmanland	24-25
Fågelåret 2016	26
Artlistan	27-66
Artrally i Fagersta	67
Inhängt	68-69
Program lokala klubbar	70
Västmanlands lokalklubbar	71

FOTO: JOHAN KARLSSON

Nilgås — ny art för Västmanland, som rapporterades från Norsa, Köping 4-5 juni.
Läs mer på sid 69.

Redaktören

Under första halvåret fick vi 22 nya medlemmar i VOF och det är vi mycket glada för. Ni är alla mycket välkomna i föreningen och vi hoppas få träffa er på några av våra aktiviteter framöver.

Detta är ju ett dubbelnummer eftersom det innehåller Fågelrapporten för 2016. Regionala rapportkommittén under ledning av Markus Rehnberg lägger ner ett stort arbete på att sammanställa denna rapport varje år. Det är alltid lika spännande att läsa dessa rapporter. Vill du läsa Fågelrapporter från tidigare år finns de att ladda ner från VOF:s hemsida under Om föreningen/ Regionala Rapportkommittén.

Många intressanta artiklar om inventering kom in till detta nummer. Stort tack till er som författat dessa. Det skulle vara roligt om fler ville skicka in en artikel och gärna även bilder till Fåglar i Västmanland. Nästa nummer av tidningen kommer i slutet av november, så om du vill skicka mig något, behöver jag det i slutet av oktober.

Christina Bredin
christina.bredin@telia.com

DATUM ATT NOTERA

1-3 sept**Falsterbo Bird Show****30 sept-1 okt****EuroBirdwatch 2017****11 nov****VOF:s Höstmöte**

Eggeborns

FOTO

AUDIO VIDEO

*Välkommen in till oss på Eggeborns i Västerås.
Alexander och David hjälper dig att hitta
rätt kikare för dina skådarbehov.*

The Binocular-Specialist

STEINER
GERMAN

KITE OPTICS

kikarproffsen

Kamakura

FOCUS

Eggeborns Foto

Vasagatan 22, Metrohuset
721 06 Västerås Tel: 021 - 18 67 00

Vår nya ordförande Johan

Ordförandeposten i VOF har jag alltid sett som en något för stor uppgift för mig. Inte för att jag trott att jag inte skulle kunna klara av den, men jag har familj, jobb och har redan lagt ner en hel del tid på mina uppdrag i styrelsen. Att jag då dessutom skulle börja dra det lass min föregångare Lennart dragit har inte känts lockande. Jag vill ju hinna med min familj och skåda lite själv också.

Det som fick mig att tänka om var när jag deltog i SOF-BirdLifes riksstämma i april och träffade en hel del annat folk som satt i styrelser runt om i landet. Där fanns en blandning av folk som drevs av SOF-BirdLifes tre huvudområden — forskning, fågelskydd och fågelintresse. Då slog det mig att man givetvis inte måste drivas av allt för att vara ordförande. Under de år jag själv har suttit i styrelsen har Lennart inte behövt ägna många tankar åt fågelintressefrågor. De frågorna har ju jag och Christina Bredin tagit hand om utan att någon behövt be oss om det.

Självklart kan det också vara det omvända. Att många ordförande drivs av just fågelskyddsfrågor tror jag blir naturligt eftersom det är de frågorna som oftast behandlas på styrelsemöten. Fågelintressefrågor och forskningsfrågor är också intressanta och viktiga, men just fågelskyddsarbetet är ständigt pågående och något som sällan kan vänta.

Och just vetskapen om vad jag och Christina avlastat Lennart med under hans år som ordförande gjorde att jag vände på det hela och bad valberedningen att istället för att leta ordförande leta efter en fågelskyddsansvarig och de behövde inte leta så länge. För i styrelsen satt redan Lotta som mer än gärna tog på sig det uppdraget.

Detta innebär att VOF i och med valet av mig till ordförande inte bara fått en ny ordförande utan också en ny Fågelskyddsansvarig i Lise-Lotte Norin.

Att jag som drivs mest av fågelintressefrågor får ta mig an detta förtroendeuppdrag en tid när fågelintresset i Sverige bara ökar och ökar känns verkligen spännande och jag ser verkligen fram emot att tillsammans med resten av styrelsen jobba för VOF in i framtiden.

Ut och slit, så ses vi i fält.

Johan Karlsson

Västmanlands Ornitologiska Förening

Höstens program

Våra utflykter är gratis för medlemmar i VOF. När vi behöver ta bilen samåker vi och delar på milkostnaden som beräknas till 16 kr/mil. Medlemskap går att lösa på plats. Studieförfrämjandet är vår samarbetspartner.

AUGUSTI 19 – KVÄLLSEXKURSION TILL GNIEH OCH LISJÖ ÄNGAR

Strax söder om Ramnäs gör Kolbäckssån en liten stilla paus och bildar en våtmark där Bergslagen möter Mälardalen. Gnien är på så sätt en attraktiv rastplats för många fåglar och Ramnäs-Virsbo Naturklubb har under åren jobbat hårt för att göra den tillgänglig.

I kvällssolen är Högbyrnyaden vid Gnien en av Västmanlands bästa vadarlokaler och det ska vi utnyttja med en kvällsexkursion dit. Sören Larsson kommer att vara vår ciceron under eftermiddag och kväll och vi kommer att starta vid den relativt nyrestaurerade våtmarken Lisjö Ängar som inte ligger långt från Gnien.

Anmälan: Johan Karlsson, 070-6660727,
johan.karlsson.vof@gmail.com

Ledare: Sören Larsson

Samling: 15:00 vid Vallby Friluftsmuseum

Svårighetsgrad: Lätt till medelsvår skådning

Fysisk krävande: Kortare sträckor att gå till olika utsiktsplatser

Målarter: Vadare och våtmarksrastande fåglar.

SEPTEMBER 16 – VÄSTERÅS KULTURNATT

För första gången kommer VOF i år att delta under Västerås Kulturnatt. Vi kommer att finnas i Studieförfrämjandets tält där vi tänker presentera vår verksamhet.

Mer detaljerad presentation av detta evenemang kommer att presenteras på vår hemsida och på Facebook när vi närmar oss.

Eftersom det är första gången vi deltar så tar vi gärna emot förslag och idéer på hur vi ska presentera oss. Kontakta Johan Karlsson 070-6660727, johan.karlsson.vof@gmail.com

SEPTEMBER 22-24 – SKÅDAR- OCH FÅGELHELG PÅ ÄNGSÖ

Tillsammans med GID-Nature kommer vi att arrangera en helg på Ängsö med fågelskådning, trevligt umgänge och föreläsning av Frida Johansson om inspelningen av det Stora fågeläventyret.

Vi träffas på fredagen och på lördagen kommer vi att ägna oss åt skådning runt om på Ängsö och sedan avsluta dagen med middag, föreläsning och trevligt umgänge.

Söndag morgon och förmiddag kommer också att ägnas åt skådning och vid kl 12 avslutas denna helg. Program för helgen finns på vår hemsida.

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660727, johan.karlsson.vof@gmail.com

Ledare: Niclas Lignell

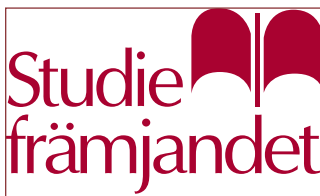

Samling: Se separat inbjudan på hemsidan

Svårighetsgrad: Lätt till medelsvår skådning

Fysisk krävande: Kortare sträckor att gå eller cykla till olika utsiktsplatser

Målarter: Höststräckande tättingar och sjöfågel

OKTOBER 1 – EUROBIRDWATCH

Första helgen i oktober skådas det fågel i hela Europa och fokus ligger både på det roliga i att se på fåglar och att flyttfåglar är en gemensam angelägenhet mellan länderna. Västmanlands lokalföreningar brukar ha olika evenemang för allmänheten på sina favoritställen.

I Västerås kommer VOF att ha ett samarrangemang med Naturskolan i Asköviken med tipspromenad och guidade turer. Fågeltornet kommer att vara bemannat av VOF från kl 7:00 till kl 13:00.

Mer information om Euro Birdwatch kommer att finnas på hemsidan och på Facebook när det närmar sig.

Anmälan: Ingen anmälan behövs, men är du intresserad av att hjälpa till med arrangemanget får du gärna kontakta oss.

Tid: Hela dagen

Plats: Många fågellokaler i Västmanland

Målarter: Alla

OKTOBER 13-15 – HÖSTRESA TILL ÖLAND

Efter förra årets succéresa till Öland har vi fått önskemål om en ny resa i år så vi har bokat 10 platser på Ottenby vandrarhem för en intensiv skådarhelg i slutet av vecka 41.

Vi kommer att skåda tillsammans eller i mindre grupper och anpassa oss efter deltagarnas önskemål och planera dagarna tillsammans, men det primära målet är att se rariteter och höststräckande fåglar.

Middag på fredag och lördag äter vi tillsammans på vandrarhemmet. Frukost och matsäckslunch ansvarar var och en för själv. Förutom kaffe, som blir enklast att göra gemensamt.

Betalning för bädden görs individuellt vid avresa enligt taxa nedan. Observera att medlemmar i STF bor billigare.

STF-medlem - vuxen, 2- & 3- bäddsrum
240kr/natt

STF-medlem - barn 110kr/natt upp till 15 år

Ej medlem i STF - tillägg vuxen 50kr/natt

Ej medlem i STF - tillägg barn 25kr/natt upp till 15 år

Utöver kostnad för rummet tillkommer en matkostnad på max 100 kr/deltagare som betalas till matansvarig på resan och bränslekostnad.

Vi åker i egna bilar och delar på bränslekostnad enligt VOF:s policy 16 kr/mil fördelat på alla i bilen.

Platserna är ingen gräns för antal deltagare utan bara ett antal platser vi förbokat baserat på hur många vi brukar bli. Tar platserna slut går det utmärkt att boka eget rum på Ottenby vandrarhem och hänga med oss.

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727,
johan.karlsson.vof@gmail.com

Kostnad: 580-680 kr + bränsle Barn t.o.m. 15 år 320-370 kr +bränsle

Samling: Meddelas senare till de som anmäler sig

Svårighetsgrad: Avancerad skådning,

Fysisk krävande: Vi planerar tillsammans och kan dela upp oss vid behov.

Målarter: Höststräckande arter och rariteter.

NOVEMBER 11 – VOF:s HÖSTMÖTE

I år blir det fjärde året vi arrangerar ett höstmöte i november, där syftet är att knyta kontakt mellan olika lokalklubbar och verksamheter i Västmanland samt lyssna på föreläsningar och få en chans att diskutera viktiga frågor.

Program och inbjudan till detta möte kommer på hemsidan och via Facebook. Lokalklubbar i Västmanland kommer att få separata inbjudningar.

Plats: Meddelas senare

NOVEMBER 18 – EXKURSION TILL LAVSKRIKORNAS KITTAN

En av våra absolut populäraste exkursioner som år efter år lockat många deltagare.

Vid Kittan i Gästrikland finns en av Sveriges sydligaste populationer av lavskrika och genom ett lokalt projekt har här skapats en matning intill en skogsväg vilket gör platsen lättillgänglig.

Vi startar i Västerås och åker via Sala, Avesta vidare upp mot Gästrikeshogarna. Vill du ansluta längs vägen går det bra. Men det är viktigt att ange detta när du anmäler dig så att vi kan planera hur många bilar vi åker i, eftersom det inte finns så gott om platser att parkera på.

Ledare: Johan Karlsson

Anmälan: Johan Karlsson, 070-666 0727

johan.karlsson.vof@gmail.com

Samling: 07:00 Vallby Friluftsmuseum

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Bilväg ända fram

Målarter: Lavskrika

DECEMBER 10 – ADVENTSSKÅDNING

Som vanligt avslutar vi året med en adventsexkursion där vi besöker matningar runt om Västerås.

Vi bjuder på glögg och pepparkakor och förhoppningsvis lite trevliga fåglar. Vilken eller vilka matningar vi besöker bestämmer vi sent när vi vet vilket väder och vilka matningar som har bäst fart på fåglarna.

Som längst blir det c:a 2.5 km att gå, men de allra flesta platser ligger mycket närmare och vi anpassar oss givetvis så att alla som vill kan vara med.

Ledare: Marjatta Ericson

Anmälan: till Johan Karlsson, 070-6660727

johan.karlsson.vof@gmail.com

Samling: 09:00 vid Vallby Friluftsmuseum

Svårighetsgrad: Nybörjarvänlig skådning

Fysisk krävande: Upp till 2,5 km att gå beroende på vilken matning vi besöker

Målarter: Övervintrande fåglar

DECEMBER 9 – 17

I samband med Radiohjälpens insamling Musikhjälpen så arrangeras Skådarhjälpen som syftar till att fågelskådare på ett lustfyllt sätt ska vara med och bidra till Musikhjälpen. Det är ett artrally där man samtidigt också bidrar med 1 kr/art man ser.

Tävlar gör man lite som man vill. Man kan tävla internt mot bästa kompisen, men det pågår också en tävling mellan olika landskap, så ju fler som är med och rapporterar in arter, desto mer pengar kommer in till Skådarhjälpens insamlingsbörssa och desto bättre går det för Västmanland i tävlingen.

Vill man inte tävla går det utmärkt att bara skänka pengar.

Målarter: Alla

Avgift: 1 kr/art till Musikhjälpen.

Mer info: <http://www.skadarhjälpen.se/>

Program

Rapphönan Västmanland

Vi träffas första måndagen i månaden kl. 18.00.

Inneträffarna i Studieförbundets lokal Pilgatan 8 i Västerås. Ta med fika.

Alla fågelintresserade tjejer är hjärtligt välkomna.

Rapphönan deltar även i VOF:s ordinarie utflykter.

SEPTEMBER – måndag 4/9

Utflykt till Asköviken. Samling vid Bryggargården 17.00

OKTOBER – måndag 2/10

Inneträff.

NOVEMBER – måndag 6/11

Inneträff.

DECEMBER – måndag 4/12

Inneträff.

Kontaktpersoner:

Christina Bredin, 070 634 4120

Marjatta Ericsson, 070 600 0827

Rapphönan skådar vid Asköviken

Program Daglediga

Inomhusträffar torsdagar i Studieförfrämjandets lokaler, Pilgatan 8C Västerås börjar alltid kl 14.00 och slutar efter ett par timmar. Du är välkommen dit utan förfrämjanden. Vissa gånger har vi ett i förfrämjden bestämt program med inbjudna föreläsare, andra gånger deltar vi själva med våra egna erfarenheter och visar bilder, filmer eller tar upp frågor till diskussion.

Dagsutflykterna startar oftast på morgonen och vi är ute 4-5 tim. Samling vid Vallby Friluftsmuseum P. för samåkning. Milersättning 8 kr/mil till föraren. Tider och utflyktsmål kan ändras. Titta på VOF:s hemsida för aktuell information. Anmäl dig senast dagen före.

Torsdag 24 augusti är höstens första träff med utflykt till Hjälstaviken.

Samling kl 08.00 på parkeringen vid Vallby friluftsmuseum.

Anmälan till Lennart Urby 070-317 55 42.

Höstens program kommer på VOF:s hemsida i slutet av augusti.

Kontaktpersoner dagledigas verksamhet:

Bo Askerin	070 – 172 26 50
Britt Björkman	073 - 096 85 20
Erik Westman	073 - 023 85 90
Gunnar Nordesjö	021- 188055
Göran Johansson	070- 684 73 85
Lennart Urby	070 - 317 55 42
Sten-Ove Sandell	073- 544 56 20
Ulla Stengärde	073- 984 29 46

Studie
främjandet

FÅGELINVENTERING VID ÅNNSJÖN – ett minne för livet

Text & foto: Filip Jansson

Jag har alltid velat se fjällfåglar i sin rätta miljö, och inte bara rastande i södra Sverige. Att få uppleva tystnaden och lugnet, de öppna vidderna med sin karga miljö och dess fjäll. Det har varit en dröm för mig. Så när Zsombor frågade om jag ville följa med upp till Ånnsjöns fågelstation och inventera i två veckor, så tvekade jag inte.

Strax efter klockan fem på morgonen den 10 juni så rullade vi ut från Västerås på väg mot Jämtland. Längs vägen passade vi på att ta några skådarstopp. Vi stannade vid den vitgumpade buskskvätten i Hedemora, berguven i Falu koppargruva och gjorde lite sen nattfågellyssning i Dalarna, som resulterade i flodsångare, busksångare och vaktel.

Fulufjällets nationalpark stod sedan på tur, där ett irriterande regnmoln precis skymde sikten mot jaktfalksboet, och vi åkte slokörade vidare in i Norge och filade på våra norgelistor, för att sedan vända tillbaka till Sverige och Handöl, där stationen ligger.

Ånnsjöns fågelstation är en av Sveriges 22 fågelstationer och grundades 1988. Den ligger vackert mot Ånnsjön, några mil väster om Äre.

Vi gjorde främst fjällinventeringar, som går ut på att anteckna alla arter vi hörde och såg, indelade på 10-minutersintervaller, enligt givna slingor framtagna av fågelstationen, som inte följde några utstakade leder. De olika områdena vi inventerade skiljde sig åt i arter och landskap.

I området kring Storlien möttes vi av dimma. Men den lättade så snart vi hade kommit upp till startpunkten och vi kunde nu se de

Filip Jansson och Zsombor Károlyi vid Njupeskar

öppna vidderna med våtmarker och små björkdungar. En fjällvråk seglade i fjärran och tre fjällabbar flög förbi, med sin typiska raka och beslutsamma flykt. I björksnären hörde vi lövsångarens vemodiga och fallande melodi.

Vi gick upp på Hästryggarna, till stenskvätorna och ljunpiparnas marker. Kärrsnäppans gurglande och gnisslande drill ljöd över vidderna och i vattensamlingarna simmade sjöorrarna runt.

Söder om Handöl, i björkskogen kring Storulvånfjället välkomnades vi av den rika, klirrande och extatiska sången hos fjällens näktergal — blåhaken. I dalgången gick vi mellan ängsdiplärkorna som i sin långdragna sång dalade som en papperssvala ner till marken och från bergen hörde vi ringtrastens ödsliga och entoniga sång. I vattendragen stötte vi på drillsnäppor och större strandpipare.

När vi kom upp på fjällen Stråahtantjahke, Miekhtjeburrientjahke och Laptentjahke möttes vi av ett först tillsynes tomt och kargt landskap, vinande blåst, flack landformation, låg vegetation, vars röd-orangea färg fick mig att tro att vi var på Mars, och inte minst stillheten. När vi lyssnade och letade dök den ena fågeln efter den andra upp.

Fjällpiparens svårlokaliserande pyttande ven runt oss som om de var osynliga. Fjällripan, med sin grå och vita dräkt, smög omkring bland stenröserna och de vitbländande snösparvarna satt och höll utkik över vad som försiggick högst uppe på en sten. Till vår stora förvåning så stötte vi upp en skogssnäppa bland pölarna. Det var en underlig känsla att pulsa runt i snö mitt i sommaren. Men här uppe är det inte det något konstigt. Runt midsommartid så hade det lagt sig nysnö på de högsta fjälltopparna.

På Blåhammarfjällets topp möttes vi av stark vind, skyfall och dimma, men det var bara att fortsätta. Vi fick trots allt fina obsar av fjällabb som ven förbi oss på bara fem meters håll och sjungande lappsparvar. Desto bättre väder hade vi när vi skulle inventera Blåhammarmyren.

Myrinventering skiljer sig från fjällinventering genom att vi utgick ifrån en karta över området, följde en utritad rutt och markerade alla fåglar vi såg eller hörde direkt på kartan. Här avnjöt vi joddlande alfåglar, ett sångsvanspar och en förbiflygande myrnsnäppa. Enkelbeckasinerna brummade ikapp och bergfinkarna sågade av små ramsor.

Men efter att vi gått lite fel och gjort en missbedömning så klev jag igenom, och fastnade. När Zsombor sedan skulle komma till min undsättning, så fastnade även han. Det var bara att tömma stövlarna och byta strumpor och fortsätta. Till slut kom vi rätt och kunde fortsätta utan flera missöden. Vi hörde två gökar som sjöng i kanon och mötte

Fjällpipare

ett par gulärlor som var högst irriterade över vår närvaro. Plötsligt så hörde vi ett mystiskt läte. Vi kom fram till att det kunde vara ett läte hos storlommen, som låter som när man får en kallsup. Men lätet förföljde oss även efter att vi lämnat myren och var långt från en sjö. Vi insåg till slut att det kom från min plåtvattenflaska, som skvalpade när jag gick.

Vi fick såklart göra andra uppgifter i och omkring stationen. Vi titta igenom holkarna som fågelstationen hade satt upp runt om i Handöl och kollade av om det skedde någon häckning i holkarna, om det fanns några ägg och ringmärkte honorna om de satt på bo. Vid fågelmatningen på stationens baksida ringmärkte vi. Vi planerade att vänta en halvtimme efter att ha satt upp nätet, men det blev inte riktigt så, för bara efter några minuter var det fullt av fåglar, och det var bara att rycka ut och få ur dem ur nätet. Efterhand så lugnade det ner sig och vi kunde börja med ringmärkningen. Eftersom det i princip endast var två

olika fågelarter som vi fick i nätet, grönfink och grönsiska, så fick vi möjlighet att studera deras ruggning närmare.

Ingen komplett fågelresa till Jämtland utan dubbelbeckasinspel. Så en kväll åkte vi upp till Högåsen, som är en säker spelplats. Medan vi väntade på att beckasinerna skulle komma upp till arenan fick vi lyssna på småspovens bubblande, ödsliga drill, gökens ekande ko-koande och även se en jorduggla glidflyga över marken.

Rödbena

Plötsligt hörde vi det typiska lätet; en accelererande drill, som låter som en studsande pingisboll som bromsas in med handen. Vi följde ljudet och efter ett tag flög några dubbelbecksiner upp ur snåren och iväg. Vi stod kvar och tittade snopet efter dem.

Eftersom inventeringarna var väldigt fysiskt krävande tog vi välförtjänta vilodagar då vi gjorde upptäcktsfärder runt Ånnsjön och självklart blev det fågelskådning. Vi drog upp till Klocka för att kolla av lavskrika och järpe. Medan lavskrikorna var nyfikna och dök fram

Snösparv

ganska omgående, så var järparna mer sulkiga. Efter mycket rotande så lyckades vi till slut höra en pipande järpe och strax därefter flög en järpe förbi.

Vid Enaforsholms fjällgård hade vi turen att gå förbi ett bo med tretåig hackspett, där vi kunde se bobestyren på nära håll. I själva Ånnsjön lyckades vi hitta en gråhakedopping, men även bergand, alfågel och storlom prickades av. Över vattnet flög ladusvalor, hussvalor och backsvalor på jakt efter insekter. I myrarna runt om sjön så spelade vadare för full hals över våra huvuden, smålommen tryckte på sitt bo och i småsjöarna simmade vigg och svarthakedopping runt.

Men emellanåt slog den svenska sommaren till, alltså i form av regn, så det blev en hel del tittande på SMHI och Yr för att hitta minsta lucka att komma ut. När regnet öste ner fick vi hålla oss inne på stationen, berätta fågelhistorier från hela världen och tipsa varandra om bra fågellokaler. Mellan skurarna lyckades Test & foto:Gunvi ändå komma ut och äta våfflor på Hanriis café.

Det var intressant och roligt att träffa nya människor från hela Sverige. Vi fick en fin gemenskap på stationen och vi hjälptes åt i flera

olika uppgifter, allt från matlagning till att ordna fram cyklar till inventeringen. Tiden går fort när man har roligt brukar man säga, och visst stämmer det. Så hade två veckor gått, och det var dags att packa ihop och säga hej då till fjällen, innan hemresan söderut började. Mellan skurarna på väg hem lyckades vi få in flera arter. Vi var speciellt

nöjda över att få se och höra rosenfink, fjällgås och myrspov.

Det här var en upplevelse som jag kommer att ta med mig. Det var härligt, och samtidigt exotiskt, att varje morgon kunna äta frukost till storspovens drillar och brushanens fäktande spel. Att sedan ta en promenad i Handöl och kunna höra gransångare och rödvingetrasar i vart och vartannat träd är en annorlunda upplevelse för en Västeråsare som jag. Vi lyckades under de två veckorna få ihop en jämtlandslista på 106 arter och jag fick själv 11 nya kryss. Så helt enkelt, en intressant och lyckad resa. ■

Mina punktrutter – ett sätt att följa fågellivets utveckling

Text & foto: Gunnar Lignell

Klockan har passerat tre på morgonen den 1 juni år 2017. Klart väder, men kallt, inte mer än tre grader varmt. Cykeln är klar. Den lilla utrustningen som behövs är med, en kikare, en anteckningsbok och penna. Det är dags för ytterligare en inventeringsrunda runt det som jag döpt till ”Solingerundan”. Framför mig ligger 19 kilometer cykling med 20 på förhand bestämda stopp för att lyssna, se och notera allt i fågelväg under 5 minuter.

Sedan år 2006, har jag med ett års undantag, genomfört punktinventeringar på två sommarpunktrutter. Förutom Solingerundan gör jag en runda i området kring Hässlö flygplats och som jag döpt till ”Hagbyholmsrundan”. Båda dessa punktrutter ingår tillsammans med andra inventerades rutter i projektet ”Svensk Fågeltaxering”, som administreras av Lunds universitet med Naturvårdsverket som beställare. Förutom fria sommarpunktrutter ingår även vinterinventeringar, standardrutter, nattrutter, sjöfågeltaxering och kustfågelövervakning under begreppet ”Svensk Fågeltaxering”.

Jag har valt att vara med och bidra med två fria sommarpunktrutter, vilket innebär att jag med utgångspunkt från första årets inventering genomför samma rutt inom loppet av plus/minus fem dagar de kommande åren. Tidsmässigt skall start ske tidiga morgnar och högst 30 minuters avvikelse från första årets starttidpunkt. Jag har valt att cykla med utgångspunkt, dels från mitt sommarboende, dels från min bostad i Västerås.

De 20 stoppen läggs ut på ett sådant sätt att dubbelräkning av fåglar kan undvikas. Vid varje punkt räknas sedda och hörda fåglar under exakt 5 minuter. Jag använder timerfunktionen i mobilen så jag kan koncentrera mig på att lyssna och titta. Alla fåglar som hörs och ses från punkten noteras till art och

antal. Fåglarna mellan punkterna räknas inte. Den här metoden att räkna fåglar har använts sedan år 1975.

I landet gjordes totalt 249 fria sommarpunktrutter av 149 olika personer år 2016. I vårt eget landskap, Västmanland, var enligt sammanställningen för år 2016, 21 personer engagerade med olika typer av inventeringar knutna till Svensk Fågeltaxering.

Tabell 1. Antal inventeringar (rutter) utförda av personer hemmahörande i Västmanland år 2016.

Metod	Antal
Vinter, huvudperiod	11
Vinter, fem perioder	14
Fria punktrutter	11
Standardrutter	23
Nattrutter	27
Sjöfågeltaxering	..
Kustfågelövervakning	..
Totalt	86

Flitigast av alla är Kjell Eklund i Västerfärnebo som hinner med inte mindre än 7 vinterinventeringar kring jul- och nyår, 8 vinterinventeringar alla fem vintermånaderna, 2 standardrutter, 4 fria sommarpunktrutter och 3 nattrutter.

Tabell 2. Inventerare i Västmanland fördelade efter typ av inventering 2016

Namn	Vinter (3)	Vinter (1-5)	Standard	Sommarpunkt	Natt
Henrik Berg	1		1		
Kjell Eklund	7	8	2	4	3
Gunilla Hammarström	1	1		1	
Lillebror Hammarström				2	3
Per Hedenbo					3
Torbjörn Hegedus			1		
Torbjörn Jansson			2		3
Leif Johansson	1	1			3
Zsombor Karolyi			1	1	
K-G Källebrink					3
Bernt Larsson				2	
Seppo Leppälampi					3
Gunnar Lignell				2	
Jörgen Lindberg				2	
Ralf Lundmark					6
Grzegorz Mikusinski			1		
Mikael Mälberg				1	
Gunnar Niklasson			1	1	
Patrik Rhönnstad			1		
Robert Ström				2	
Roland Waara	1	4	1	5	
TOTALT	11	14	11	23	27

Mina resultat

Att det är en standardiserad metod dessa punkttaxeringar framgår av tidsåtgången vid mina olika inventeringar. Vid den längre inventeringen, Solingerundan, är tidsåtgången i snitt 3 timmar och 28 minuter, med största avvikelse +14 minuter åt ena hållet och -8 minuter åt andra hållet. Den andra sommarpunkttrutten, Hagbyholmsrundan, klaras av på i snitt 2 timmar och 46 minuter.

Ur fågelsynpunkt brukar inte inventeringarna bjuda på några ornitologiska sensationer, utan det är de vanliga arterna som dyker upp och räknas. Lustigt nog är antalet arter som noterats på mina två rutter nära nog identiskt, 86 på den längre och 85 på den kortare. Miljömässigt skiljer de sig ganska mycket då Solingerundan kombinerar skogsmark med åkerlandskap och Hagbyholmsrundan bjuder

på lövskog, strand, vassar och åkerlandskap. I snitt har 51 arter noterats på Solingerundan och som lägst 42 och som högst 58 arter vid två tillfällen.

Hagbyholmsrundan ger ett snitt på 53 arter med 49 som lägst och 58 som högst. Påfallande få arter har noterats alla år. På Solingerundans 11 år är det endast 20 arter av 86 som setts eller hörts varje år. På Hagbyholmsrundans 11 år är det 28 arter av 85 som noterats varje år.

De arter som setts varje år på den längre ruten är; tofsvipa, skogsduva, ringduva, gök, kråka, kaja, skata, talgoxe, blåmes, björktrast, taltrast, koltrast, svarthätta, törnsångare, lövsångare, svart-vit flugsnappare, trädpiplärka, stare, bofink och gulsparv. Bland mer udda fynd på den ruten får nog räknas överflygande storskarv, spelande vaktel och kornknarr, raphöna och en sjungande gräshoppsångare.

I början av perioden noterades också en eller två sjungande ortolansparvar, men dessa har inte hörts sedan år 2010.

Hagbyholmsrundan bjuder kanske på mer stabila biotoper om man ser till antalet arter som noterats varje år. Det är i år inte mindre än 28 av 85 arter, nämligen; fasan, skrattnås, ringduva, sånglärka, kråka, kaja, skata, talgoxe, blåmes, björktrast, taltrast, koltrast, buskskvätta, näktergal, rödhake, rörsångare, svarthätta, trädgårdssångare, törnsångare, lövsångare, svart-vit flugsnappare, sädesärta, stare, grönfink, steglits, bofink och gulsparr.

Rördrom som har tutat alla år hördes inte alls 2017. Gransångare har hörts de senaste fyra åren liksom trastsångare. Ortolansparv har hörts vid ett tillfälle. Tillfälligt har också vaktel, kornknarr och kärrsångare noterats.

Varför skall man då syssla med inventeringar?

Det självklara svaret är, därför att det är roligt och spännande. Ju fler år du gör samma rutt desto mer egen kunskap skaffar du dig och bidrar dessutom till att öka den sammanlagda kunskapen i landet. Du jämför inte dina resultat med någon annans. Det är dina kunskaper och dina observationer som bygger upp

databasen. Du bör ha relativt goda kunskaper om olika fågelläten, för du hör mer än du ser när du står på din punkt.

Det är min förhoppning att fler aktiva vill börja delta i något eller några projekt inom ramen för Svensk Fågeltaxering. Inte minst är yngre personer välkomna att börja. Skaran av inventerare börjar nämligen bli något till åren.

Som tack för dina insatser får du en årsrapport från projektet. På projektets hemsida www.fageltaxering.lu.se hittar du all information om hur du kan komma igång.

Vid sidan av Svensk Fågeltaxering pågår naturligtvis andra systematiska inventeringar i Västmanland, inte minst de arbeten som nu pågår i Hälleskogsbrännan. Resultaten av dessa inventeringar kommer att presenteras särskilt i denna tidskrift. ■

Fågelskådarhelg på Ängsö 22-24/9

Västmanlands Ornitologiska Förening och GID Nature anordnar en helg om fåglar på Ängsö utanför Västerås. Från fredag kväll till söndag lunch kommer vi att bo och skåda fågel på Ängsö.

Morgonsträck, tättingar i hagarna, höstrastande fåglar och mycket mer hoppas vi hinna med.

Det stora Fågeläventyrets Frida Johansson kommer och berättar om inspelningen och upplevelser kring programmet!

Övernattning i Ängsö skola kostar 300kr/natt och person. Minst 15 personer behövs för att vi skall kunna hyra Ängsö skola.

Anmäl ditt intresse till Niclas så får du fler detaljer om helgen.

Niclas Lignell, 070-770 57 79, n.lignell@gmail.com

Inventering i Värmland och Dalarna

Text & foto: Daniel Hedenbo

13-20 juni gjorde jag en inventeringsresa till norra Värmland och Dalarna. Under resan inventerades fyra olika rutter varav tre så kallade standardrutter. Standard-ruttsinventeringar görs längs med 2x2 km stora rutor utspridda i ett äldre geografiskt rutnät med ett fast mellanrum över hela Sverige.

Standardsruttsinventeringen ger ett bra stickprov för undersökning av den svenska fågelfaunan, eftersom placeringen sker oberoende av tillgänglighetsfaktorer etc. Alla (716) rutter blir inte genomförda varje år men satsningar mot sällan besökta områden görs varje år för att ge en bra spridning. Projektet har pågått i drygt 20 år och organiseras av Lunds universitet, ofta med lokala samarbetspartner som Länsstyrelser och föreningar. Den fjärde inventeringen var inom ett fjällinventeringsprojekt som Länsstyrelsen i Dalarna har.

Att inventera standardrutter medför besök vid platser som man förmodligen aldrig hade besökt annars, exempelvis kuperade områden i fjälltrakter eller skogsområden med fina vyer som kan avnjutas under inventerandet.

Norra Värmland är av fågelskådare inte lika välbesökt som södra delen av landskapet men är inte mindre spännande för det. Landskapet når inte fjällkedjan men miljöerna i skogarna påminner i hög grad om de fjällnära barrskogarna i fjälltrakterna.

Fågelfaunan innehåller en del arter som förknippas med nordligare landskap och som inte ses i andra delar av Värmland, exempelvis dalripar och lavskrika. En del arter som

Kärnsångare

bergfink, gråsiska, sidensvans och varfågel ses under flyttningstiden längre söderut men påträffas här i sina häckningsmiljöer. Både varfågel och bergfink kunde jag konstatera häckning av i samband med inventeringarna, av de nämnda, nordliga arten sågs även sidensvans. En del arter som är vanliga eller åtminstone regelbundet förekommande i södra Värmland kan istället vara rariteter i denna region eller på nordgränsen av sitt utbredningsområde. Under min resa gjorde jag några udda fynd som två stenknäckar i allra nordligaste Värmland och en kärnsångare några mil norr om Torsby. Arterna ses oftast som nordligast i Värmland längs Klarälven men dessa utgjorde undantag.

Dalafjällen är sydgränsen för ett flertal arter som till stor del eller uteslutande är fjällevande. Vissa delar av Dalafjällen är inte särskilt välbesökta av fågelskådare utan intressanta upptäckter kan göras under inventeringar kan göras som annars hade gått förbi. Fågelfaunan på fjället skiljer sig från sydligare trakter och

även här finns arter som regelbundet ses på flyttningen men som nu är i sin rätta miljö. Ljungpipare, bergfink, stenfalk, småspov är sådana exempel.

2017 har varit ett bra uggleår i Värmland med exempelvis ett flertal hök- och lappuggle-häckningar rapporterade. I kanten av den lilla stugby nordväst om Torsby jag bodde i under de första dagarna höll en hökugglefamilj med fem ungar till. Ugglorna var orädda och kunde studeras på nära håll bland annat inifrån stugan, vilket blev en riktigt häftig upplevelse! Lappuggla såg jag en som flög framför bilen en tidig morgon på väg till en inventering.

Rovfågla var inte lika välrepresenterade i Värmland men under ett besök några kilometer från Värmlands nordgräns sågs en fjällvråk som också representerar den nordliga faunan i området. Fjällinventeringen gav fin utdelning

på rovfåglar med ett stenfalkspar och en jaktfalk! Jaktfalken var en högst oväntad upptäckt eftersom den är väldigt ovanlig i dalafjällen.

En annan art som är mer vanligt förekommande en bit upp i fjällkedjan men noterades på inventeringen är kärrsnäppan. Skogshöns blev det fin utdelning av. Under alla fyra inventeringarna noterades tjäder och på en av rutterna tjäder, järpe och orre! Fjällinventeringen gav förutom tjäder också två dalripor. Tretåiga hackspetten förekommer även i sydligare trakten men jag hade förmånen att hitta ett bo av arten vilket var kul eftersom arten känns ganska exklusiv.

Inte sällan ses även andra intressanta djur än fåglar på dylika resor. Makaonfjäril och mård är exempel på två inte alltför ofta observerade arter som jag fick en eller flera fina observationer av.■

Hökugglor

Hälleforsskådare på Öland

Text & foto: Nils Hultman

Några i "gänget" hade turén att få "kryssa" den ovanliga näktergalen.

En sydnäktergal ringmärktes vid Fågelstationen och visades upp.

Onsdagen den 24 maj drog vi - 14 st glada förväntansfulla skådare mot Öland.

Framme under kvällen - packade vi in oss hos Erik Nordbergs "Bird Nest" i Näsby. Rutinerna var sedan att varje morron vara på södra udden kl 05:00. Därefter besöktes under dagen olika fågellokaler på södra Öland.

En lyckad resa blev det på alla sätt och vis! Inte en regndroppe, lagom varmt och lagom vind. Och jättemånga fågelarter kunde vi "hägna" in! Vi såg och/eller hörde inte mindre än 145 olika arter. Alla kanske inte såg alla arter - men sammantaget blev det så.

Många ovanliga arter blev det också: sommargylling, skedstork, sydnäktergal, mindre flugsnappare, halsbandsflugsnappare, ängshök, röd glada, brun glada, smalnäbbad simsnäppa och havssula. ■

Häckning av mindre strandpipare

Den 1:a juli gjorde jag en tur norra delen av sjön Mången. Upptäckte då häckning av mindre strandpipare. Mången är en sjö där vattenståndet regleras hårt. I år har det varit lågvatten, med långa flacka stränder, som tydligen passade strandpiparna perfekt.

Det var inte första gången som strandpiparna häckar där. För två år sedan förekom häckning på exakt samma plats. Men - inte alls vanligt inom vår kommun. Vi får se om de kommer åter! ■

VOF:s STORA TACK

Vi gratulerar Nils Hultman och Gunde Persson som är årets mottagare av VOF:s STORA TACK.

Denna utmärkelse delas ut till personer i Västmanland som gjort betydande insatser för fågelskyddet och aktivt bidragit till att utveckla och stimulera fågelintresset. Nils och Gunde är två eldsjälur i Hällefors Ornitologiska Förening som varje år har kurser i fågelkunskap och ordnar ett 20-tal exkursioner vinter, vår, sommar och höst. Så medlemmarna trivs och nya kommer till.

HOF inventerade kungsfiskare

Text: Kenneth Nordberg, HOF

Lördagen den 17 juni genomförde Hedströmsdalens OF inventering av kungsfiskare för tredje året i rad. På morgonen samlades alla spanare antingen hos Annika Holmström uppe i Nyhammar eller hos Kenneth Nordberg i Köping. Efter genomgång och utdelning av material tog sig alla till sina respektive spaningsställan.

Vi hade i år också utökat med tre platser vid biflödet Gisslarboån, där fyra personer från Ställdalens Naturstudieklubb hade placerat sig. Den nordligaste utkiksposten var Sundsbrotorp och längst söderut pumphuset, Malmön, där Hedströmmen mynnar i Barkaröiken.

Mellan 8-12 satt alla förväntansfulla för att få syn på den lille flygande ädelstenen och för några blev det fina upplevelser. Bäst utdelning hade Lars Jönsson som fick se kungsfiskaren vid 11 tillfällen, medan 13 stationer av 20 kammade noll, bl.a. alla vid Gisslarboån.

Efter en genomgång av loggningslistorna kom vi fram till 11 individer, vilket överträffade 2015 års inventering med råge. Vid inventeringen 2016 siktades endast en individ.

FOTO: JAN ERIKSSON HOF

Det är alldeles för tidigt för att påstå att det är en ökande trend, eftersom det är rätt nyckfullt att vara på rätt ställe och vid rätt tidpunkt.

Efter genomfört uppdrag samlades nästan samtliga i Kolsva Folkets park, för att få lite förfriskningar. Det bestod av pitabröd, kebab och sallad och en god kaka till fika. Först då kom de första regnstänken, men det blev inte i någon större omfattning utan vi kunde fortsätta vår trevliga samvaro och bestämde då på nytt att köra 2018 igen och preliminärt blir det samma upplägg som 2017, dvs. lördagen före midsommar, men kanske lite förändrade utkiksposter.■

Holkbyggande fåglar

FOTO: JAN-ERIK ISAKSSON

*Matning av ungar
som var minst 3 st
i holk nr 4.*

Vi tillverkade den första hackinglådan och en häckningslåda för pilgrimsfalk 2011. Den förstnämnda placerades på Skallbergstornet och där ingick vi också i matningsgänget. Den andra monterades på Lantmännens silo nere i hamnen och har nu använts vid två spontana häckningar av pilgrimsfalk. Ytterligare tre hackinglådor och fyra häckningslådor är uppsatta.

2015 när göktytan var hotad började vi sätta upp några holkar på Ängsö. Erik Arbinger bjöds in till en träff på Studieförbundet och inspirerade till ytterligare holkar. Vi har nu 25 stycken att bevaka och är med i Arbingers göktyteprojekt. I fjol hade vi en häckning och i år tre.

Tornseglaren är också en art som har problem med boplatser. Redan 2012 sattes två holkar upp på en lada vid resterna av Hovdesta gård. I år initierades ett projekt av VOF för tornseglare och vi erbjöd oss att tillverka holkar och sätta upp. Hitintills har 10 holkar, några med flera hål, satts upp bl.a. på Djäknebergstornet, Aggarön, Skälby och Forsby. ■

Text: Erik Westman

Dagledigas holkgrupp i Västerås är en studiecirkel "Holkbyggande fåglar" i Studieförbundets regi. Vi har de senaste åren tillverkat fågelholkar i olika storlekar samt större lådor för pilgrimsfalk.

Till en början gjordes uggleholkar för pärluggla, spurvuggla, slaguggla och kattuggla. Ett hundratal är tillverkade och uppsatta på olika platser. En del av dessa inventerar och underhåller vi också. Vidare har ett hundratal mesholkar, 65 starholkar och ett antal holkar för tornfalk och knipa tillverkats.

Utstädning av ungarnas avföring

Fågeltornet vid Backgården blir mer lättillgängligt

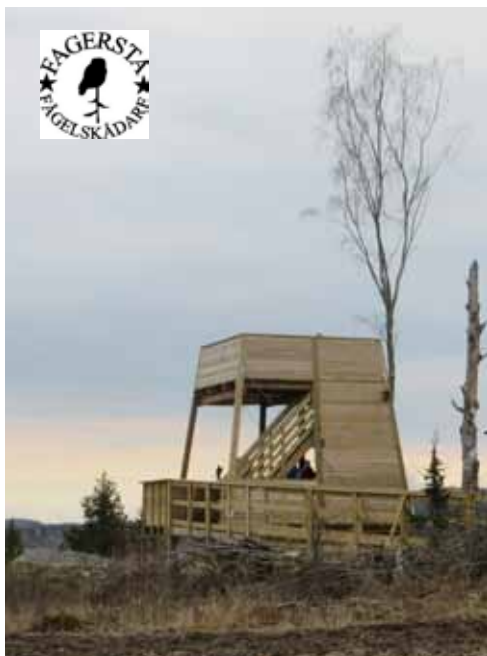
Fågeltornsområdet i Fagersta får bidrag från Länsstyrelsen för att bygga P-plats och gångväg fram till tornet.

Länsstyrelsen har fått 1 886 885 kronor från Naturvårdsverket till arbetet med lokala naturvårdsprojekt i Västmanlands län. Ett av dessa projekt syftar till att bygga en parkering för tio bilar och en 200 meter lång gångväg som är anpassad för rullstolar och barnvagnar till fågeltornet i Backgården.

Fagersta fågelskådare byggde Fågeltornet med hjälp av LONA-bidrag och det invigdes våren 2016. För att underlätta fågelskådning för besökande kommer projektet även att ta fram en broschyr över några av de fågelarter man kan se där. Dessutom ska en träff anordnas då mindre vana fågelskådare bjuds in till fågeltornet för att skåda fågel.

Projektet kommer att drivas av Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) i samverkan med Fagersta Fågelskådare. Arbetet beräknas komma igång i höst och Jan Hellström, ordförande i Fagersta Fågelskådare är mycket glad över bidraget.

— Det ska bli bra att alla fågelintresserade kan ta sig fram till tornet, säger Jan. Tornet besöks regelbundet av många fågelintresserade i Fagerstatrakten. ■

Text & foto: Christina Bredin

Besök gärna Fagersta Fågelskådares Facebooksida

Vid VOF:s årsmöte i april 2016 hade deltagarna nöjet att skåda från det nybyggda tornet.

Fågelrapport för Västmanland 2016

Figur 1. Det rapporteringsområde som behandlas i denna fågelrapport utgörs av landskapet Västmanland. I kartan framgår de ingående kommunernas geografiska lägen.

Regionala rapportkommittén: Markus Rehnberg, Anders Carlberg, Gunilla Hammarström, Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg, Thomas Pettersson och Roland Thuvander.

Föreliggande rapport är den 42:a i raden av rapporter som har framställts av den regionala rapportkommittén i Västmanland. Årets sammanställning är lik sina föregångare i den mån att den behandlar fågelobservationer gjorda inom landskapet Västmanland. Grundarbetet till fågelrapporten har som vanligt lagts i artportalen där inkomna observationer granskats och administrerats kontinuerligt.

Vi har valt att dela upp och hantera administrationen kommunvis och följande personer har ingått i rrk:s arbete under året.

Anders Carlberg (Nora), Gunilla Hammarström (Kungsör & Arboga), Lillebror Hammarström (Lindesberg & Skinnskatteberg), Jörgen Lindberg (Köping), Thomas Pettersson (Västerås, Hallstahammar, Surahammar & Ludvika), Markus Rehnberg (Sala, Fagersta & Norberg) och Roland Thuvander (Örebro, Ljusnarsberg & Hällefors).

Denna fågelrapport ska ses som en gemensam produkt från rapportkommittén. Under arbetets gång har dock olika personer ansvarat för och skrivit om olika arter eller artgrupper. Medarbetarnas namn redovisas därför i anslutning till respektive art. Ansvar för produktens slutliga utseende har legat på Markus Rehnberg som också är den som har försökt summera vad som skedde i de västmanländska fågelmarkerna under 2016.

Rapportens utformning

Till sin utformning är årets rapport lik sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalanvisningarna hänvisar till det delområde (vilket oftast är likställt med socken eller församling) där lokalerna är belägna. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som här förkortas med Nb.

För vissa arter (eller raser) redovisas inom parentes fyra siffror. Dessa står för medianen (inte medelvärde!) av antalet fynd (i vissa fall antalet ex. eller antalet fågeldagar [FD], se nedan) eller häckningar (H = konstaterad häckning; h = trolig häckning) i Västmanland, perioderna 1986-1995, 1996-2005, 2006-2015 och 2016.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel oavsett om det är samma individ som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för till exempel 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar. I brist på bättre alternativ används måttet för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelser mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD10, FD100 etc. som beskriver "10-fågeldagar", "100-fågeldagar" osv.

Samtliga i fågelrapporten uppräknade fynd är kontrollerade och bedömda av rk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning och sådana fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innefattar även ett antal arter och raser som ska granskas av Birdlife Sveriges nationella raritetskommitté (Rk) före publicering. Fynd som har granskats och godkänts av rk har markerats med en dubbel asterisk (**).

Systematik och namnsättning

På senare år har vi fått vänja oss vid att det fortlöpande sker ganska mycket systematiska förändringar då det kommer till våra fåglar och dess släktskap. Den senaste raden av förändringar presenterades av Birdlife Sveriges

taxonomikommitté i Vår fågelvärld, nummer 1/2017.

Några av de förändringar som presenterades och som berör, eller kan tänkas beröra, den västmanländska fågelfaunan är bland annat att större och mindre skrikörn förs från släktet *Aquila* till *Clanga* och heter numera följdaktigen *Clanga clanga* respektive *Clanga pomarina*.

Någon silltrut av rasen *heuglini* har ännu inte med säkerhet noterats i Västmanland, men om den skulle gör det i framtiden ska den räknas som en egen art, separerad från silltruten och gå under namnet tundrtrut (*Larus heuglini*).

Skata förekommer med två raser i Sverige. Underarten *fennorum* tillkommer. Om eller hur denna underart representeras i landskapet lämnas osagt i dagsläget. Även bland finkarnas släktskap har det skett förändringar. Från släktet *Carduelis* flyttas grönfinken (till *Chloris*), grönsiskan (till *Spinus*), hämpling, vinterhämpling (båda till *Linaria*) och gråsiska (till *Acanthis*).

Den kanske mest omvälvande förändringen rör dock snösiskan som numera underställs gråsiskan och ska betraktas som en ras av denna (*Acanthis flammea hornemanni*).

Förändringar i rapportmallen

Inga förändringar har skett i rapportmallen sedan föregående rapport. ■

Snösiska

FOTO: LENNART WAARA

Fågelåret 2016

Under 2016 noterades 243 arter i Västmanland, vilket är ytterligare en liten nedgång i jämförelse med föregående år (figur 2). Under året har en för landskapet ny art rapporterats, nämligen en sibirisk järnsparv (*Prunella montanella*), som till mångas glädje (och frustration) dök upp i ett villakvarter i Lindesberg under december månad.

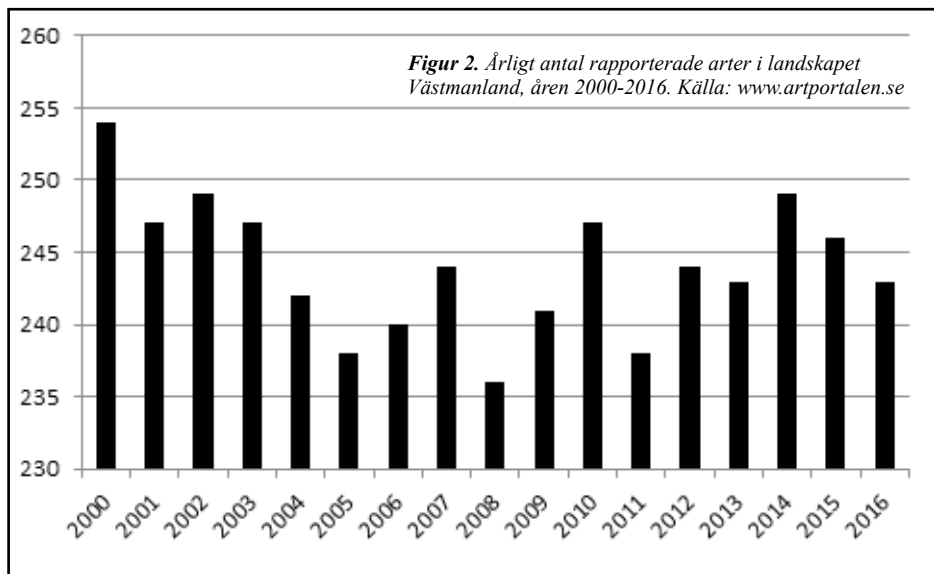

Sibirisk järnsparv i Lindesberg december 2016.
Foto Sören Adolfson som upptäckte fågeln.

Järnsparven var tidvis mycket svår att få kontakt med, då den ofta rörde sig dolt i täta häckar och buskage. Järnsparven stannade dock länge på lokalen, långt in på det nya året, men om det lär vi få återkomma i kommande upplaga av fågelrapporten.

I och med upptäckten av den sibiriska järnsparven och snösiskans nedgradering till ras under gråsiska, kvarstår antalet observerade arter i landskapet Västmanland på 333 stycken. Övriga lite mer ”spännande” arter som har rapporterats från landskapet under året är bland annat fjällgås (1 fynd), svarthalsad dopping (2 häckningar), ägretthäger (8 ex.), stäpphök (16 ex.), aftonfalk (3 ex.), jaktfalk (1 fynd, första sedan 2009), fjällpipare (8 fynd), svartvingad vadersvala (1 fynd om 2 ex., 2:a fyndet i Västmanland), kaspisk trut (1 ex., 5:e fyndet), vitryggig hackspett (4 ex.), berglärka (1 ex.), citronärta (1 fynd om 3 ex., första sedan 2001), vassångare (4 ex.), lundsångare (6 ex.), tajgasångare (2 ex.) och videsparv (2 ex., första sedan 2009).

Markus Rehnberg

Artlistan

I anslutning till några av fågelnamnen förekommer den aktuella rödlistningskategorin i enlighet med Rödlistade arter i Sverige 2015.

Förklaring till använda förkortningar.

NT	Nära hotad (Near Threatened)
VU	Sårbar (Vulnerable)
EN	Starkt hotad (Endangered)
CR	Akut hotad (Critically Endangered)
RE	Nationellt utdöd (Regionally Extinct)

I anslutning till vissa av artnamnen anges även med "F1" om arten är upptagen i bilaga 1 till EG:s fågeldirektiv.

I rapporten använda förkortningar

ad.	adult	ex.	exemplar
f/ff	hona/honor	f:g	församling
honf.	honfärgad	juv.	juvenil
K	kalenderår	k:a	kyrka
k:n/k:r	kommun, -er	m:	i mitten
m/mm	hane/hannar	pr.	I början
pull.	pullus/pulli	r.	rastande
sj.	sjungande	s:n	socken
so. dr.	sommarträkt	sp.	spelande
str.	sträckande	subad.	subadult
tr.	trummande	ult.	i slutet
vi. dr.	vinterträkt		

Knölsvan (*Cygnus olor*)

(15 H, 10 H, 5 H, 6 H)

Sex (6) häckningar rapporterades vilka fördelade sig på Västerås (3), Köping (1), Ludvika (1) och Hällefors (1) k:r. I januari tio (10) fynd om sammanlagt 44 ex. I februari tre (3) fynd om sammanlagt 9 ex. och i december fem (5) fynd om sammanlagt 20 ex. Följande större (minst 10 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 11 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 26.3 (Johan Karlsson). 14 ad. Asköviken, V.-Barkarö 30.9 (Torbjörn Hegedüs). 17 ad. r. Asköviken, V.-Barkarö 11.10 (Torbjörn Hegedüs). 21 ad. + 5 1K r. Asköviken 14.10 (Torbjörn Hegedüs). 23 ad. + 2 1K r. Askövi-

ken 15.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 20 ad. r. Asköviken 20.10 (Torbjörn Hegedüs). 24 ad. + 8 1K r. Asköviken 28.10 (Torbjörn Hegedüs, Janne Virking). 19 ad. + 2 1K r. Asköviken 2.11 (Henry Hedlund). 24 ad. + 7 1K r. Asköviken 5.11 (Henry Hedlund m.fl.). 21 ad. r. Asköviken 6.11 (Torbjörn Hegedüs). 13 ad. r. Asköviken 7.11 (Robert Ekberg).

Lu: 10 ex. Grängesbergsviken, Södra Hörken 24.3 (Bertil Rahm, Ulf Risberg).

Lillebror Hammarström

Mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*) F1

(22 ex., 37 ex., 56 ex., 44 ex.)

Vårsträcket passerade under perioden 11.3-28.3, då sammanlagt 39 individer iaktogs. Dessa fördelade på Västerås (19), Sala (5), Surahammar (12) och Fagersta (3) k:r. Ett fynd på udda tid gjordes i Surahammar: 2 ex. str. (N) Lisjö ångar, Sura 17.5 (Peter Bryngelsson m.fl.). Höstfynd: 5 fynd fördelade på Hallstahammar (1), Örebro (2) och Fagersta (2) k:r.

Lillebror Hammarström

Sångsvan (*Cygnus cygnus*) F1

(24 h, 32 h, 28 h, 34 h)

Trettiofyra (34) häckningar eller troliga häckningar rapporterade med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (8), Surahammar (7), Lindesberg (7), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1) och Ludvika (4). Större flockar (över 500 ex.) har under året rapporterats från Västerås, Sala och Surahammar. Störst antal under vårsträcket blev 1147 rastande vid Frövisjön i Skultuna 25.3. (Thomas Pettersson m.fl.). Inga större flockar rapporterades under höststräcket. Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades ca 868 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (194), Hallstahammar (13), Köping (75), Kungsör (15), Arboga (2), Sala (115), Surahammar (182), Lindesberg (138), Nora (39), Fagersta (60), Skinnkatteberg (14) och Hällefors (21). I december rapporterades sammanlagt ca 299 sångsvanar från Västerås (45), Arboga (47), Sala (42), Surahammar (39), Lindesberg (74), Nora (22), Fagersta (3), Skinnkatteberg (12) och Hällefors (15) k:r.

Antalet häckningar eller troliga häckningar har ökat lite i landskapet sedan ifjol, vilket är glädjande! Men fortfarande är nog rapporteringen bristfällig när det gäller häckningar eller troliga häckningar.

Lillebror Hammarström

Sädgås (*Anser fabalis*) NT

Sädgäsen är under våren observerad mellan den 7 februari och 8 maj samt under hösten mellan 26 juli och 23 november. Två vinterfynd och ett sommarfynd har rapporterats under året:

Vä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö 26.7-8.8 (Robert Ekberg m.fl.). 7 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 27.12 (Janne Virking).

Sa: 2 ex. Hällby, Västerfärnebo 2.12 (Berndt Söderlund).

Under våren fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss vid följande lokaler.

Vä: 600 r. Solinge, Romfartuna 17.3 (Markus Rehnberg). Som mest 1000 r Frövisjön, Skultuna 18.3 (Pentti J Tatti m.fl.).

Sa: 600 r. Hällby, Västerfärnebo 26.3 (Berndt Söderlund m.fl.). max 620 r. Sörsälbo, Västerfärnebo 3.4 (Kalle Källebrink m.fl.).

Li: 600 r. Västvalla, Fellingsbro 12.3 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling).

Under höstflyttningen rastade betydande antal (minst 500 ex).

Vä: Som mest 600 ex. Asköviken, V-Barkarö 25.9 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Sa: 800 ex. Gussjön, Fläckebo 28.10 (Håkan Johansson). Som mest 1200 r. Fläcksjön, Fläckebo 26.10 (Berndt Söderlund).

Elva fynd av tundrasädgäss, det vill säga sädgäss som uppvisar karaktärer typiska för rasen *Anser fabalis rossicus*, (0 ex., 3 ex., 32 ex., 175 ex.) har rapporterats under året, vilka fördelade sig med 10 fynd under våren (28.2-28.4) och ett under hösten (16.10). Totalt rörde dock uppträdandet minst 175 ex. varav de högsta (minst 20 ex.) antalen noterades enligt följande:

Vä: 50 r. Frövisjön, Skultuna 24.3 (Julius Wengelin m.fl.).

Sa: 20 r. Sörsälbo, Västerfärnebo 3-5.4 (Kalle Källebrink, m.fl.). max 28 r. Hällby, Västerfärnebo 18-19.4 (Johan Södercrantz m.fl.). 40 r. Fläcksjön, Fläckebo 16.10 (Filip Jansson).

Lillebror Hammarström

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*)

(27 FD, 142 FD, 656 FD, 2166 FD)

Spetsbergsgäss blev under året observerade mellan 9.2-14.5 och 14.9-27.10. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (749), Hallstahammar (73), Köping (31), Kungsör (45), Sala (919), Surahammar (180), Lindesberg (60), Örebro (10), Fagersta (74) och Hällefors (25). Den månadsvisa fördelningen var följande: Januari (0), februari (33), mars (1180), april (871), maj (19), juni-augusti (0), september (45), oktober (18) samt november-december (0). Större (>20 ex) flockar eller ansamlingar:

Vä: 35 r. Trådarängarna, Irsta 17.3 (Bengt Stridh). Max 187 r. Frövisjön, Skultuna 19-30.3 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Ku: 45 str (NO) Borgvik, Kungsör 3.4 (Patrik Rhönnsad).

Sa: Max 95 r. Hällby, Västerfärnebo 21.3-28.4 (Berndt Söderlund m.fl.). 102 ex. Sörsälbo, Västerfärnebo, 3.4 (Kalle Källebrink m.fl.). 20 r. Forstby, Västerfärnebo 25.4 (Mattias Nordlund).

Hä: 25 r. Fågeltornet, Hammarn, Grythyttan 11.4 (Nils Hultman).

Lillebror Hammarström

Bläsgås (*Anser albifrons*)

(63 FD, 222 FD, 905 FD, 2523 FD)

Bläsgäsen blev tidsmässigt observerad mellan 6.2-23.6 och 2.9-5.11. Dessutom ett vinterfynd 24.12. Antalet fågeldagar fördelade sig på Västerås (397), Hallstahammar (35), Köping (51), Kungsör (10), Sala (1744), Surahammar (192), Lindesberg (37), Nora (7) och Fagersta (50). Fyndens månadsvisa fördelning var januari (0), februari (18), Mars (484), april (1659), maj (72), juni (14), juli-augusti (0), september (2), oktober (268), november (4), december (2). Ett vinterfynd har rapporterats.

Ha: 2 r. Valsta, Hallstahammar 24.12 (Ulf Carlsson).

Under året har en mängd större flockar, ansamlingar eller sträcksummor (minst 10 ex) rapporterats. De största ansamlingarna (över 50 ex):

Sa: Max 107 r Hällby, Västerfärnebo 26.3-23.4 (Kalle Källebrink m.fl.).

Su: 126 str (V) Ramnäs 14.10 (Ralf Lundmark). 50 r. Gnien, Ramnäs 14.10 (Ralf Lundmark).

Fa: 50 str (NO) Brandbo, Västanfors 1.5 (Roland Narfström).

Lillebror Hammarström

Fjällgås (*Anser erythropus*) **CR/FI**

(3 ex., 17 ex., 5 ex., 6 ex.)

Ku: 6 adult r. Kungsudden, K. Barkarö 28.10 (Patrik Rhönnsad).

Lillebror Hammarström

Grågås (*Anser anser*)

(9 H, 40 H, 87 H, 89 H)

Konstaterade häckningar har rapporterats från tjugofyra (24) lokaler om sammanlagt minst 89 par. Häckningarna fördelade sig på Västerås (8 lokaler/30 par), Hallstahammar (1/4), Köping (1/21), Sala (4/5), Surahammar (3/10), Lindesberg (4/12), Nora (2/6) och Norberg (1/1) k:r. Större ansamlingar (minst 500 ex.) har under våren (16.2-31.5) noterats enligt följande:

Vä: Max 650 r. Trådarängarna, Irsta 3-17.3 (Bengt Stridh m.fl.).

Sa: 600 r. Prästgården, Västerfärnebo 1.4 (Leif Johansson).

Under hösten (1.9-30.11) noterades många större (minst 500 ex.) ansamlingar varav de största (minst 1000 ex.) enligt följande:

Vä: Max 3500 r. Asköviken, V-Barkarö 2-15.9 (Åsa Ekberg, m.fl.).

Kö: 1000 r. Vitön, Köping, 21.9 (Per Jonsson). 1000 r. Malmön, Köping 15.10 (Peter Ekelund).

Sa: Max 4600 ex. Fläcksjön, Fläckebo 16-28.10 (Håkan Johansson, m.fl.).

Li: 1150 r. Sällingsjön, Fellingsbro 4.9 (Johan Andersson, Mattias Rudenvall). 1300 r. Ullersättersviken, Näsby 20.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Från första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades mängder med fynd och de redovisas inte här. I decem-

ber rapporterades följande antal fördelat på kommuner: Vä (2), Ha (2), Kö (1), Ku (1), Ar (5), Sa (2) och Li (1).

Lillebror Hammarström

Prutgås (*Branta bernicla*)

(2, 4, 9, 9)

Under året har nio (9) fynd om sammanlagt 1120 ex rapporterats!

Vä: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 15.10 (Henry Hedlund m.fl.).

Ar: 100 str. (V) Sättra, Arboga 14.10 (Thomas Lindell).

Sa: 15 str. (SV) Fläcksjön, Fläckebo 16.10 (Filip Jansson).

Su: 860 str. (V) Ramnäs 14.10 (Ralf Lundmark). 120 str. (V) Turkie ängar, Ramnäs 15.10 (Tom Sävström). 7 str. (SV) Ramnäs 20.10 (Ralf Lundmark). 13 r. Östersjön och Västsura, Sura 23-24.10 (Ralf Lundmark, Tom Sävström).

No: 1 1K Bergsmanshyttan, Nora 22.10 (Anders Carlberg m.fl.). 2 r. Vikern, Vikar 23.10 (Anders Carlberg).

Lillebror Hammarström

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*) F1

Den vitkindade gåsen blev under året observerad mellan 16.3 och 8.12. Från Hallstahammar har det rapporterats om 3 häckningar (7 pulli) vid Skanssjön 3-10.6 (Daniel Hedenbo m.fl.). I övrigt har följande större (minst 50 e.) ansamlingar och sträcksummor rapporterats:

Vä: 336 r. Oxfjärden, Ängsö 16.10 (Markus Rehnberg).

Kö: Max 104 r. Malmön, Köping 9-16.10 (Peter Ekelund, m.fl.).

Ku: 121 str. (SV) Spikskär, Björskog 5.9 (Patrik Rhönstad). 80 ex. Borgvik, K. Barkarö 26.10 (Patrik Rhönstad).

Su: 100 str. (NO) Gnien, Ramnäs 7.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 50 ex. Ullersättersviken, Näsby, 20.10 (Jan-Erik Malmstigen). 75 str. (SV) Frövi, Näsby, 27.10 (Jan-Erik Malmstigen). 106 r. Prästryggen, Näsby 28.10 (Kjell Mattsson). 97 str. (V) Karlslund, Fellingsbro, 29.10 (Bo Dahlström). 100 r. Prästryggen 29.10 (Bo Dahlström).

Fa: 150 str. (S) Stabäck, Västervåla 20.9 (Leif Lejdelin).

Lillebror Hammarström

Kanadagås (*Branta canadensis*)

(16 FD300, 38 FD300, 78 FD300, 30 FD300)

Den månadsvisa fördelningen på de trettio fågeldagarna med trehundra individer eller fler (FD300) var januari-februari (0), mars (3), april- juli (0), augusti (1), september (1), oktober (11), november (9) och december 5). De största (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande:

Ha: 600 ex. Storängen, Kolbäck 7.12 (Ulf Carlson).

Kö: Max 1000 r. Åsby, Kolsva 14-20.10 (Leif Johansson m.fl.). 500 r. Vitön, Köping 30.10- 6.11 (Lillebror Hammarström m.fl.).

Sa: Max 900 ex. Hällby, Västerfärnebo 19.11-2.12 (Berndt Söderlund m.fl.). 600 r. Ålsvarta, Västerfärnebo 24.11 (Eva Johansson).

No: 584 r. Norasjön, Nora 19.9 (Anders Carlberg).

Lillebror Hammarström

Hybridgås

Vitkindad gås x kanadagås (*Branta leucopsis* x *canadensis*)

Ha: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 9.6 (Jacob Rudhe). 1 r. Lagårdssjön 13.9 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Sa: 4 r. Nötmyran, Västerfärnebo 19.3 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Su: 2 r. Gnien, Ramnäs, 23.3 (Mikael Mälberg). 1 ex. Högbymaden, Ramnäs 25.3 (Jesper Gustavsson).

Grågås x kanadagås (Anser anser x *Branta canadensis*)

Under året rapporterades 45 fynd av denna korsning fördelat på Västerås (12), Hallstahammar (3), Köping (3), Sala (8), Surahammar (9), Lindesberg (6) och Nora (4). Antalsmässigt rör det sig om ca 100 ex.

Lillebror Hammarström

Gravand (*Tadorna tadorna*)

(5 ex., 8 ex., 7 ex., 5 ex.)

Fa: 3 r. Åmänningen, Västervåla 6.5 (Roland Narfström m.fl.).

No: 2 förbifl. Nora 15.5 (Håkan Lavebratt).

Några fynd görs årligen under sträckperioderna.

Thomas Pettersson

Bläsand (*Anas penelope*)

(3 h, 12 h, 13 h, 9 h)

Observerad 18.3-6.11. Ingen konstaterad häckning rapporterad, men arten är funnen under häckningstid (21.5-15.7) vid sju lokaler, motsvarande ca 9 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes):

Vä: Asköviken, V.-Barkarö (1 m). Frövisjön, Skultuna (11 mm, 3 ff). Kö: Norsa, Munktorp (7 mm, 1 f). Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m). Su: Gnien, Ramnäs (4 mm). Li: Hagaberg, Näsby (1 honf.). Fa: St. Aspen, Västanfors (1 m).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Vä: Frövisjön, Skultuna 30.3-28.4, som mest 140 r. 18.4 (Berndt Söderlund m.fl.). Asköviken, V.-Barkarö 30.9-20.10, som mest 180 r. 20.10 (Torbjörn Hegedüs).

Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo 15-18.4, som mest 220 r. 18.4 (Johan Södercrantz). 130 r. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo 30.4 (Berndt Söderlund). Fa: 250 r. St. Aspen, Västanfors 2.10 (Bo Persson, Anna Persson).

Inget vinterfynd rapporterats.

Thomas Pettersson

Snatterand (*Anas strepera*)

(2 h, 6 h, 13 h, 12 h)

Observerad 21.3-8.11. Tre (3) konstaterade häckningar har rapporterats, samtliga på en och samma lokal: Vä: 3 kullar (2 1K + 2 pulli + 6 pulli) Asköviken, V.-Barkarö 5-27.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Därutöver är arten är

funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid 8 lokaler, motsvarande ytterligare ca 9 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes): Vä: Tallgås, Kårbo (1 m, 1 f), Frövisjön, Skultuna (5 mm, 2 ff). Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m, 1 f). Kö: Norsa, Munktorp (2 mm, 1 f). Sa: Fläcksjön, Fläckebo (4 mm, 1 f). Hällsjön, Fläckebo (2 mm). Su: Gnien, Ramnäs (1 m). Li: Sjömosjön, Fellingsbro (2 mm, 1 f).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar: Vä: Asköviken, V.-Barkarö 14.8-4.11, som mest 110 ex. (!) 11.10 (Pontus Lindberg). Frövisjön, Skultuna 31.3-9.5, som mest 18 ex. 2.4 (Jörgen Lindberg m.fl.). Frövisjön 5-28.8, som mest 18 ex. 13.8 (Markus Rehnberg).

Snatterandens expansion fortsätter, i år med hela tre konstaterade häckningar och nya rekordansamlingar.

Thomas Pettersson

Kricka (*Anas crecca*)

(17 FD100, 50 FD100, 72 FD100, 101 FD100)

Observerad (1.11-11.3) 14.3-5.11. Större (minst 500 ex.) ansamlingar: Vä: Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 8-23.4, som mest 580 r. 8.4 (Torbjörn Hegedüs). Frövisjön, Skultuna 11-25.9, som mest 600 r. 11.9 (Markus Rehnberg). Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo 6-22.4, som mest 600 r. 6.4 (Kalle Källebrink). Svartån vid Sörsalbo, Västerfärnebo 19-24.4, som mest 860 r. 19.4 (Kalle Källebrink). Su: Gnien vid Högby, Ramnäs 8-18.4, som mest 730 r. 18.4 (Ralf Lundmark).

Två vinterfynd:

Nb: 1 f Norberg, Norberg 21.2 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 2K m Semla, Västanfors 1.1-27.2 (Sören Emet m.fl.).

Enstaka vinterfynd har gjorts nästan årligen sedan början av 1990-talet.

Thomas Pettersson

Gräsand (*Anas platyrhynchos*)

Större (minst 500 ex.) ansamlingar har rapporterats enligt följande: Vä: 1000 r. Kraftvärmeverket, Västerås 3.1 (Markus Rehnberg). Munkängen, Västerås 6.1-20.2, som mest 700 ex. 24.1 (Berndt Söderlund). 520 r. Asköviken, Dingtuna 30.8 (Torbjörn Hegedüs). Munkängen 10.11-28.12, som mest 1000 ex. 12.12 (Pentti J. Tatti). Sa: Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 26.3-8.4, som mest 1500 ex. 26.3 (Berndt Söderlund). 700 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 8.4 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Stjärtand (*Anas acuta*) VU

(2 h, 2 h, 2 h, 0 h)

Observerad 4.3-6.11. Inget fynd under häckningstid (21.5-15.7) rapporterades i år. Större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor: Vä: 30 str. (SV) Bocksjön, Tortuna 25.8 (Mona Löfgren, Lennart Eriksson). Ku: 26 str. (SV) Borgvik, K. Barkarö 4.9 (Patrik Rhönnsstad). Sa: 20 (10 mm, 10 ff) r. Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo 24.4 (Kalle Källebrink m.fl.). Su: 60 str. (S) Gnien, Ramnäs 19.8 (Ralf Lundmark m.fl.).

Thomas Pettersson

Ärta (*Anas querquedula*) VU

(13 h, 11 h, 9 h, 10 h)

Observerad 5.4-28.7. Två (2) konstaterade häckningar rapporterades: Vä: 1 ad. f + 4 pulli Frövisjön, Skultuna 2.6 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). Su: 1 ad. f + 1 pull. Gnien vid Högby, Ramnäs 19.6 (Henrik Berg). Därutöver är ärtan funnen vid sju lokaler under häckningstid (16.5-31.7), motsvarande 8 troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes): Vä: Asköviken, V.-Barkarö (5 mm, 1 f). Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m). Ribbholmen, Säby (1 m). Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m). Su: Lisjö ängar, Sura (3 mm, 2 ff). Li: Finnäkerssjön, Fellingsbro (1 m). Morskogasjön, Ramsberg (1 m).

Ärtans kräftgång sedan sekelskiftet som häckande fågelart i Västmanland fortsätter.

Thomas Pettersson

Skedand (*Anas clypeata*)

(12 h, 16 h, 19 h, 9 h)

Observerad 27.3-29.10. Sex konstaterade häckningar: Vä: 1 ad. f + 8 pulli Asköviken vid Lövsta, Dingtuna 15.6 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg). 2 ff med 2+1 1K Asköviken vid Tornudden, V.-Barkarö 30.6 (Torbjörn Hegedüs). 1 f + 3 pulli Sjöboden, Ängsö 23.7 (Peter Wallin). Kö: 1 f + 10 pulli Norsa, Munktorp 18.6-26.7 (Staffan Ekelund m.fl.). Su: 1 f + 9 pulli Lisjö ängar, Sura 30.5 (Mikael Mälberg). Därutöver är arten funnen under häckningstid (16.5-30.6) vid tre (3) lokaler, med sammanlagt lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes): Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1 m). Sa: Fläcksjön, Fläckebo (1 m, 1 f). Svartån vid Sörsalbo, Västerfärnebo (1 m, 1 f). Större (minst 15 ex.) ansamlingar: Vä: 22 honf. r. Frövisjön, Skultuna 21.8 (Bernt Larsson m.fl.). Su: 16 (8 mm, 8 ff) r. Gnien vid Högby, Ramnäs 23.4 (Ralf Lundmark).

Även skedanden tycks uppvisa en vikande tendens sedan 1990-talet.

Thomas Pettersson

Brunand (*Aythya ferina*) VU

(9 h, 10 h, 7 h, 3 h)

Observerad (8.2) 28.3-31.10. En konstaterad häckning: Vä: 1 f + 3 pulli Frövisjön, Skultuna 10.6-26.7 (Marcus Teveborg m.fl.). För övrigt under häckningstid (1.5-30.6) rapporterades brunand från ytterligare blott två lokaler, motsvarande lika många troliga häckningar, enligt följande (maximala antalet hannar resp. honor inom parentes): Kö: Norsa, Munktorp (1 m). Lu: Jan-Matsdammen (1 m). Större (minst 50 ex.) ansamlingar har inte rapporterats sedan 1990-talet. Vinterfynd: Su: 1 m r. Gnien, Ramnäs 8.2 (Ralf Lundmark).

Visserligen konstaterades häckning för andra året i följd, men brunandens situation som reproducerande fågelart i Västmanland synes alltmer prekär.

Thomas Pettersson

Vigg (*Aythya fuligula*)

Observerad (1-2.1) 26.2-28.12. Sju (7) konstaterade häckningar rapporterades, kommunvis fördelade: Västerås (2), Nora (5). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar

rapporterade i år. Under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes ett fynd: Vä: 15 ex. Lillåudden, Västerås 1-2.1 (Janne Virking m.fl.). Fynd i december (78 ex.): Vä: 22 ex. Lillåudden, Västerås 1-11.12 (Anders Dahl-löv m.fl.). 2 ex. Dyudden, Irsta 1.12 (Benkt Stridh). 24 ex. Södra Björnö, Västerås 2.12 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 m Skurusunds stenar, Ångsö 10.12 (Robert Ekberg). 25 förbifl. Kvicksund, Rytterne 28.12 (Markus Rehnberg). Ar: 1 ex. Gamla kanalen, Arboga 3.12 (Anders Hutter, Anita Hutter). Su: 1 1K m Magforsen, Sura 2.12 (Tom Sävström). 1 ad. f Sätten, Sura 7.12 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). No: 1 f Ham-marbydammen, Nora 10-18.12 (Anders Carlberg).

Thomas Pettersson

Bergand (*Aythya marila*) VU

(7, 9, 10, 21)

Två vårfynd och 19 höstfynd:

Ha: 2 mm str. (N) Sävholmen, Kolbäck 17.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 f r. Galten vid Vitön, Köping 16.10 (Staffan Ekelund, Göran Nilsson). 2 honf. r. Galten vid Vitön 23.10 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund).

Sa: 1 f r. Fläcksjön, Fläckebo 15.10 (Håkan Johansson). 2 ff r. Fläcksjön 16.10 (Henry Hedlund). 1 ad. f r. Gussjön, Fläckebo 24.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 honf. r. Fläcksjön 26.10 (Berndt Söderlund). 6 r. Fläcksjön 31.10 (Berndt Söderlund). 4 r. Gussjön 31.10 (Berndt Söderlund). 6 honf. r. Gussjön 5.11 (Berndt Söderlund).

Su: 1 par r. Norrsjön, Sura 9.4 (Mikael Mälberg). 2 honf. r. St. Nadden, Ramnäs 22.10 (Ralf Lundmark). 3 honf. r. Åmänningen vid Virsbo, Ramnäs 23.10 (Ralf Lundmark). 1 honf. r. St. Nadden 27.10 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. Västersjön, Sura 5.11 (Inger-Marie Carlsen, Lennart Eriksson). 2 1K r. Seglingsberg, Ramnäs 13.11 (Ralf Lundmark, Lotta Lundmark).

Sk: 1 1K r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 10.11 (Leif Johansson).

Lu: 2 honf. r. Södra Hörken vid Hörksbyn 13.9 (Bertil Rahm). 1 f r. Hötjärn 29.10 (Bertil Rahm).

Hä: 2 honf. r. Hammarn, Grythyttan 26.10 (Nils Hultman m.fl.). 1 honf. r. Hedgårdarna, Hällefors 5.11 (Nils Hultman).

Ovanligt många höstfynd.

Thomas Pettersson

Ejder (*Somateria mollissima*) VU

(2, 4, 4, 2)

Ha: 1 m r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 30.4 (Ulf Carlsson).

No: 7 (4 mm, 3 ff) r. Norasjön, Nora 8.5 (Håkan Lavebratt, Anders Carlberg).

Ett fåtal fynd görs nästan varje år, särskilt på våren.

Thomas Pettersson

Alfågel (*Clangula hyemalis*)

(6, 10, 8, 37)

Inget vårfynd gjordes i år, men väl rekordmånga höstfynd, flertalet i mitten och slutet av oktober:

Vä: 1 1K r. Skultunasågen, Skultuna 15.10 (Bernt Larsson). 1 str. (SO) Tallgås, Ångsö 16.10 (Markus Rehnberg). 1 m + 7 honf. r. Asköviken, V.-Barkarö 22.10 (Robert Ekberg m.fl.). 2 honf. r. Asköviken 26.10 (Jan Dahlbäck m.fl.). 1 honf. r. Asköviken 30.10 (Robert Ekberg, Pentti J. Tatti). 1 ad. m + 1 1K r. Asköviken 4.11 (Janne Virking). 1 ad. m r. Asköviken 7.11 (Robert Ekberg). 1 ad. m + 1 1K) r. Asköviken 8.11 (Robert Ekberg).

Ha: 1 m r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 26.10 (Ulf Carlsson).

Kö: 2 r. Västlandsjön, V. Skedvi 22.10 (Staffan Ekelund).

Sa: 1 m r. Fläcksjön, Fläckebo 17.10 (Berndt Söderlund). 4 m + 2 ff r. Gussjön, Fläckebo 22.10 (Håkan Johansson m.fl.). 4 r. Gussjön 23.10 (Yngve Hareland). 1 m r. Gussjön 28.10 (Håkan Johansson).

Su: 1 m + 1 f + 3 1K r. St. Nadden, Ramnäs 22.10 (Ralf Lundmark). 1 m r. Virsbo, Ramnäs 23.10 (Ralf Lundmark). 2 mm + 3 ff + 4 1K r. Sörsjön, Sura 23.10 (Ralf Lundmark). 4 ff + 1 1K r. Gläpen, Sura 23.10 (Mikael Mälberg). 1 f r. Gläpen 26.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 f r. St. Nadden 27.10 (Ralf Lundmark). 1 m + 4 honf. r. Gläpen 5.11 (Sören Larsson m.fl.).

No: 2 mm + 3 honf. r. Norasjön, Nora 23.10 (Anders Carlberg). 1 m + 1 f r. Gyttorps reningsdamm, Nora 23.10 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 1 honf. r. Bergsmanshytteviken, Södra Fåsjön, Nora 23.10 (Anders Carlberg).

Fa: 1 m r. St. Aspen, Västansfors 22.8 (Roland Narfström m.fl.). 1 f r. St. Aspen 16.10 (Roland Narfström). 2 honf. r. St. Aspen 22.10 (Bo Persson m.fl.). 2 ff r. Åmänningen, Västervåla 23.10 (Ralf Lundmark). 1 f r. St. Aspen 24.10 (Leif Lejdellin). 1 f r. St. Aspen 26.10 (Roland Narfström). 2 honf. r. St. Aspen 31.10 (Bo Persson, Pentti Korhonen). 1 honf. r. Hedtjärnen, Västansfors 4-5.11 (Pentti Korhonen, Bo Persson).

Sk: 1 ad. f r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 10.11 (Leif Johansson).

Lu: 3 mm + 3 honf. r. Södra Hörken vid Hörksbyn 21.10 (Bertil Rahm).

Hä: 1 m + 1 f r. Hammarn, Grythyttan 3.10 (Nils Hultman). 1 f r. Karlsdal, Hällefors 29.10 (Nils Hultman m.fl.). 1-2 ff r. Hedgårdarna, Hällefors 30.10-6.11 (Nils Hultman m.fl.).

Thomas Pettersson

Sjöorre (*Melanitta nigra*)

(27, 89, 115, 134)

Observerad 2.4-7.6, 24.6, 14.7 samt 6.10-26.11.

Vä: 23 obs. av 169 ex. 9.4-9.5. 1 honf. r. Mungasjön, Romfartuna 15.10 (Markus Rehnberg). 3 (1 m, 2 ff) r. Asköviken, V.-Barkarö 22.10 (Pontus Lindberg).

Ha: 8 obs. av 55 ex. 11.4-9.5.

Kö: 8 r. Iresjön, V. Skedvi 13.4 (Lennart Andersson). Flock hörd Rasmossen, Kolsva 4.5 (Patrik Rhönnstad). 1 r. Västlandsjön, V. Skedvi 22.10 (Staffan Ekelund, Peter Ekelund). 1 honf. r. Galten vid Vitön, Köping 22-23.10 (Peter Ekelund m.fl.).

Sa: 3 obs. av 19 ex. 11.4-1.5. 1 honf. r. Gussjön, Fläckebo 11.10 (Berndt Söderlund). 1 honf. Fläcksjön, Fläckebo 15.10 (Håkan Johansson). 3 honf. r. Fläcksjön 16.10 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Su: 6 obs. av 14 ex. 3.4-2.5. 3 honf. r. Glåpen, Sura 3.11 (Lennart Eriksson m.fl.). 7 honf. r. Östersjön, Sura 3.11 (Lennart Eriksson). 1 honf. r. Vågsjön, Sura 11.11 (Lennart Eriksson).

Li: 9 obs. av 57 ex. 2.4-2.5. 23 r. Ullersättersviken, Näsby 20.10 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling). 9 r. Ullersättersviken 24.10 (Kjell Mattsson).

No: 8 obs. av 71 ex. 9.4-8.5. 3 (2 mm, 1 f) r. Norasjön, Nora 24.6 (Håkan Lavebratt m.fl.). 2 (1 m, 1 honf.) r. Norasjön 27.10 (Roland Thuvander). 1 ad. m r. Vikern, Nora 31.10-26.11 (Anders Carlberg m.fl.). 9 r. Norasjön 3.11 (Anders Carlberg). 5 r. Norasjön 4.11 (Anders Carlberg, Håkan Lavebratt). 10 honf. r. Norasjön 24.11 (Håkan Lavebratt).

Nb: 4 (3 mm, 1 f) r. Vallsjön, Karbenning 17.4 (Hans Fahlström). 25 honf. r. Noren, Norberg 27.10 (Torbjörn Jansson).

Fa: 27 obs. av 171 ex. 9.4-28.5. 1 m r. L. Aspen, Västanfors 14.7 (Bo Persson, Anna Persson). 4 honf. r. St. Aspen, Västanfors 6.10 (Bo Persson). 55 str. (SV) Brandbo, Västanfors 16.10 (Roland Narfström). 10 honf. r. St. Aspen 27.10 (Leif Lejdelin, Bo Persson). 115 r. Ämänningen, Västervåla 27.10 (Bo Persson). 11 honf. r. Ämänningen vid Sullerön, Västervåla 31.10 (Bo Persson m.fl.). 25 r. St. Aspen 3.11 (Bo Persson). 1 honf. r. St. Aspen 4-11.11 (Torbjörn Jansson, Bo Persson). 4 r. St. Aspen 9.11 (Bo Persson).

Sk: 10 (5 mm, 5 ff) r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 9.4 (Leif Johansson m.fl.). 5 (3 mm, 2 ff) r. Nedre Vättern 3.5 (Leif Johansson m.fl.). 2 (1 m, 1 f) r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 20.10 (Leif Johansson). 2 honf. r. Nedre Vättern 22.10 (Leif Johansson). 3 honf. r. Nedre Vättern 24.10 (Leif Johansson). 2 ad. ff r. Nedre Vättern 27.10 (Leif Johansson). 3 r. Nedre Vättern 10.11 (Leif Johansson).

Lu: 6 obs. av 79 ex. 9.4-7.6. 3 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 22.10 (Bertil Rahm). 32 r. Norra Hörken 27.10 (Sten-Erik Bohlin).

Hä: 142 r. Torrvärpen, Grythyttan 1.5 (Karin Bergh m.fl.). 4 honf. r. Hammarn, Grythyttan 9.10 (Nils Hultman). 2 honf. r. Hammarn 12-14.10 (Nils Hultman m.fl.). 1 honf. r. Hedgårdarna, Hällefors 7.11 (Nils Hultman m.fl.).

Thomas Pettersson

Svärta (*Melanitta fusca*) NT

(4, 12, 18, 42)

Vä: 4 (3 mm, 1 f) förbif. Dyviksvarn, Ängsö 8.5 (Bernt Larsson, Pentti J. Tatti). 1 honf. r. Asköviken, V.-Barkarö 23.10 (Torbjörn Hegedüs). 1 honf. r. Lil-låudden, Västerås 3.11 (Anders Sundkvist m.fl.). 1 1K r. Skuthällan, Ängsö 11.11 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Ha: 1 m r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 3.5 (Ulf Carlsson). 4 (2 mm, 2 ff) r. Galten vid Klovstenen 7.5 (Kjell Ingeström). 2 mm r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 17.5 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 honf. r. Galten vid Vitön, Köping 23.10 (Peter Ekelund m.fl.). 2 mm r. Skedvisjön vid Vännersvik, V. Skedvi 28.10 (Leif Johansson, Leif Edberg).

Sa: 1 honf. r. Fläcksjön, Fläckebo 15.10 (Håkan Johansson). 1 honf. r. Gussjön, Fläckebo 15.10 (Håkan Johansson). 1 r. Fläcksjön 16.10 (Filip Jansson). 2 (1 m, 1 f) r. Fläcksjön 17.10 (Berndt Söderlund). 1 honf. r. Fläcksjön 26.10 (Berndt Söderlund).

Su: 1 m r. Glåpen, Sura 2.5 (Mikael Mälberg). 2 1K mm r. Virsbojsjön, Ramnäs 23.10 (Ralf Lundmark). 1 m r. Sörsjön, Sura 23.10 (Ralf Lundmark). 1 r. Östersjön, Sura 13-29.11 (Tom Sävström m.fl.). 2 honf. r. St. Naden, Ramnäs 26.11 (Ralf Lundmark).

Li: 10 r. Räsvalen, Lindes 28.5 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 f r. Väringen vid Prästryggen, Näsby 22.10 (Anders Hutter, Anita Hutter).

No: 1 ad. r. Vikern, Nora 9.4 (Anders Carlberg). 3 (2 mm, 1 f) r. Norasjön, Nora 14.5 (Håkan Lavebratt m.fl.). 1 m r. Norasjön 15.5 (Håkan Lavebratt). 1 f r. Norasjön 17.5 (Håkan Lavebratt). 2 honf. r. Norasjön 15.10 (Roland Thuvander). 2 honf. r. Fåsjön vid Bergsmanshyttan, Nora 15.10 (Roland Thuvander).

Fa: 1 ad. m r. Ämänningen, Västervåla 21.4 (Leif Lejdelin m.fl.). 2 r. Ämänningen 3.5 (Staffan Liljeqvist, Jan Lejdelin). 2 (1 m, 1 f) r. St. Aspen, Västanfors 13.5 (Bo Persson). Sk: 2 r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg 9.4 (Leif Johansson).

Lu: 1 m r. Södra Hörken vid Hörksbyn 16.5 (Bertil Rahm). 4 (3 ad. mm, 1 2K m) r. Södra Hörken vid Hörksbyn 17.5 (Bertil Rahm).

Hä: 1 honf. r. Svartälven vid Hedgårdarna, Hällefors 29.10-6.11 (Nils Hultman m.fl.).

Thomas Pettersson

Knipa (*Bucephala clangula*)

(11 FD50, 29 FD50, 16 FD50, 12 FD50)

Under den första vinterperioden (1.1-15.2) rapporterades sammanlagt ca 165 knipor, kommunvis fördelade: Västerås (3), Hallstahammar (6), Köping (5), Kungsör (2), Arboga (13), Sala (24), Surahammar (12), Lindesberg (49), Nora (34), Norberg (1), Fagersta (5), Skinnskatteberg (2), Hällefors (9). Från december rapporterades sammanlagt ca 86 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (21), Arboga (20), Surahammar (3), Lindesberg (27), Nora (8), Fagersta (1), Hällefors (6). Större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor: Li: 100 r. St. Lindesjön, Lindes 23.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Thomas Pettersson

Salskrake (*Mergellus albellus*) F1

(547 FD, 468 FD, 651 FD, 855 FD)

Förutom sommarfynden, se nedan, observerad 8.3-11.5 och 11.10-23.11. Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (639) resp. efteråret (216): Västerås (77/123), Hallstahammar (17/0), Köping (29/14), Sala (158/38), Surahammar (265/23), Lindesberg (82/8), Nora (4/6), Fagersta (4/0), Ludvika (1/0), Hällefors (2/4).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Su: 32 r. Gläpen, Sura 3.4 (Mikael Mälberg). 24 (15 mm, 9 ff) r. Gläpen 5.4 (Mikael Mälberg m.fl.). 43 (19 mm, 24 ff) r. Gläpen 6.4 (Ralf Lundmark m.fl.).

Sommarfynd (1.6-31.8):

Kö: 2 (1 m, 1 f) Norsa, Munktorp 10.6 (Staffan Ekelund, Kjell Ekelund). 1 m Norsa 28.6 (Göran Nilsson).

Su: 2 ff Gnien, Ramnäs 19.6 (Henrik Berg).

Inget vinterfynd gjordes 2016. Ansamlingen vid Gläpen är nytt värrekord!

Thomas Pettersson

Småskrake (*Mergus serrator*)

(151 FD, 212 FD, 280 FD, 304 FD)

Observerad 24.3-3.11. Sex (6) konstaterade häckningar (1 H, 3 H, 3 H, 6 H):

No: 1 f med 7 pulli Fåsjön vid Bergsmanshyttan, Nora 23.6 (Claes Dyst).

Fa: 1 f med 3 pulli St. Aspen, Västanfors 14.6 (Bo Persson). 1 f med 8 pulli Ämningen vid Bockmurholmen, Västervåla 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Lu: 2 ff med 4+6 pulli Södra Hörken vid Hörksbyn 7.6-1.8 (Bertil Rahm).

Hä: 1 f med 5 pulli Lunds fjärden vid Galtudden, Grythyttan 20.7 (Ann Larsson).

Dessutom gjordes följande fynd under häckningstid (1.6-15.8):

Su: 1 f Vågsjön, Sura 23.7 (Lennart Eriksson).

No: 2 ex. (kön ej uppgivet) Fåsjön vid Venaudden, Nora 21.6 (Albin Mauritzon).

Hä: 2 (1 m, 1 f) Halvarsnoren vid Rockesholm, Grythyttan 1.6 (Jonny Kvist, Christina Kvist). Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (25), Hallstahammar (6), Sala (18), Surahammar (8), Lindsberg (6), Nora (9), Fagersta (142), Skinnskatteberg (1), Ludvika (28), Hällefors (61). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (5), april (124), maj (85), juni (12), juli (8), augusti (1), september (13), oktober (45), november (11), december (0). Höga (minst 10 ex.) sträcksummor och ansamlingar: Sa: 10 honf. r. Fläcksjön, Fläckebo 26.10 (Berndt Söderlund).

Thomas Pettersson

Storskrake (*Mergus merganser*)

(10 H, 9 H, 9 H, 7 H)

Sju (7) konstaterade häckningar rapporterade:

Li: 1 f med 7 pulli Hälldammen, Fellingsbro 7.5 (Rikard Westlund). 2 1K Usken, Linds 2.8 (Hans Norelius).

No: 1 f med 4 pulli Vikern, Vikar 20.6 (Roland Thuvander). 1 f med 2 pulli Hammarby, Nora 1.7 (Anders Carlberg).

Sk: 1 f ruvande Nedre Vättern, Skinnskatteberg 9.5 (Leif Johansson). 1 f med 4 pulli Storsjön vid Darsbo, Skinnskatteberg 5.6 (Zsombor Károlyi).

Hä: 1 f med 7 pulli Halvarsnoren, Grythyttan 15.8 (Mats Eriksson).

Större (minst 300 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: Ridöfjärden, V.-Barkarö 16.11-10.12, som mest 900 r. 16.11 (Bengt Stridh). Asköviken, V.-Barkarö 17-22.11, som mest 930 r. 22.11 (Torbjörn Hegedüs). Granfjärden, Ångsö 6-10.12, som mest 1000 r. 6.12 (Pontus Lindberg). 700 r. Blacken, Rytterne 18.12 (Richard Lager).

Su: 341 r. Gläpen, Sura 5.11 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 300 r. Västersjön, Sura 6.11 (Lennart Eriksson).

Fynd under den första vinterperioden (1.1-15.2) gjordes av sammanlagt ca 134 fåglar, kommunvis fördelade:

Västerås (85), Hallstahammar (15), Köping (1), Arboga (5), Surahammar (8), Lindsberg (6), Nora (8), Fagersta (5), Hällefors (1). I december sågs sammanlagt ca 2 825 storskrakar, kommunvis fördelade: Västerås (2790), Arboga (4), Lindsberg (14), Nora (13), Fagersta (4).

Antalet rapporterade säkerställda häckningar har minskat kontinuerligt sedan åtminstone 1980-talet.

Thomas Pettersson

Vaktel (*Coturnix coturnix*) NT

(13 ex., 55 ex., 112 ex., 87 ex.)

Med reservation av att det kan ha varit förekomma någon dubbelräkning och att det kan ha varit omsättning av olika vaktlar under tid på lokalerna, blev årets sammanlagda summa 86 spelande vaktlar och dessutom 1 observerad hona. Den kommunvisa fördelningen enligt följande: Västerås (22), Hallstahammar (3), Köping (9), Kungsör (17 mm + 1 f), Arboga (4), Sala (9), Surahammar (4), Lindsberg (15), Norberg (1) och Fagersta (2).

Antalet spelande vaktlar varierar stort mellan olika år. Jämfört med de tio senaste åren hamnade år 2016 på den nedre halvan, med avseende på antalet spelande vaktlar. Samtliga observationer har gjorts mellan 17.5-27.8, vilket får sägas vara ett normalt uppträdande.

Anders Carlberg

Rapphöna (*Perdix perdix*) NT

Funnen på tio (10) lokaler vilka fördelar sig på Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (2), Lindsberg (2), Nora (1), Fagersta (1) och Örebro (1) kr.

Antalet rapporter från Västerås kommun har minskat detta år. Nya lokaler med tidsmässigt kortvariga observationer av rapphöns dyker upp med jämna mellanrum. Det är nog ingen tvekan om att dessa fåglar härrör från nyligen utsläppta kullar, ämnade för jaktintresserade med fågelhundar.

Anders Carlberg

Järpe (*Tetrastes bonasia*) F1

(0 H, 4 H, 4 H, 3H)

Tre (3) konstaterade häckningar rapporterade kommunvis fördelade på Surahammar (1), Fagersta (1) och Norberg (1).

Totalt har järpar observerats på ett 80-tal lokaler under året.

Anders Carlberg

Orre (*Lyrurus tetrix*) F1

Nitton (19) spellokaler med minst fem tuppar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Köping (1), Sala (4), Surahammar (5), Lindsberg (1), Nora (2),

Norberg (2), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1) och Hällefors (1). Ytterligare spel har hörts på många lämpliga lokaler under häckningstid, men då med färre än fem tuppar rapporterade.

Anders Carlberg

Tjäder (*Tetrao urogallus*) F1

Fyra (4) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Sala (1), Surahammar (2) och Skinnskatteberg (1). Även elva (11) spelplatser har rapporterats i Köping (4), Sala (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), och Ljusnarsberg (3) k:r.

Utöver konstaterade häckningar och spelplatser har tjäder setts på ett flertal lokaler under häckningstid, där det säkert förekommer ytterligare spel och häckningar.

Anders Carlberg

Smålom (*Gavia stellata*) NT/F1

(17 h, 59 h, 33 h, 24 h).

Smålommar observerades mellan 3.1 och 8.11. Vinterfynd: Sk: 1 ad. födosökande Uttersberg, Skinnskatteberg 3.1 (Leif Edberg, Leif Johansson). Detta representerar det första janarifyndet för Västmanland i Artportalen. Fågeln fanns kvar från föregående år. Tjugofyra (24) troliga häckningar rapporterades från Surahammar (1), Lindesberg (7), Nora (6), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (8) k:r.

Totalt finns rapporter om 13 pullus i Artportalen. Från kärnområde i Hällefors, Knuthöjdsmossen med Hammarmossen, rapporterades i Länsstyrelsens inventering (vilket tyvärr inte har inmatats i Artportalen ännu) 15

häckningar med 3 pullus totalt (Lars Jansson). Större (minst 20 ex.) ansamlingar: Lu: Större ansamling har rapporterats vid fem tillfällen under sommaren mellan 3.5 och 29.7 med som mest 31 ex. 29.6. Samtliga observationer är från Södra Hörken vid Hörksbyn i Grängesberg (Bertil Rahm).

Roland Thuvander

Storlom (*Gavia arctica*) F1

(34 h, 46 h, 56 h, 73 h)

Storlommen är rapporterad mellan 27.3 och 3.12. Sjutiotre (73) säkra och troliga häckningar har rapporterats från Västerås (1), Köping (2), Sala (6), Surahammar (14), Lindesberg (15), Nora (4), Norberg (7), Fagersta (7), Skinnskatteberg (7), Ludvika (1) och Hällefors (16) k:r (se figur x). Vinterfynd: Fa: 1 ex. Stora Aspen, Västanfors 3.12 (Roland Narfström).

Roland Thuvander

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*)

(7 ex., 8 ex., 16 ex., 16 ex.)

En (1) konstaterad häckning har rapporterats:

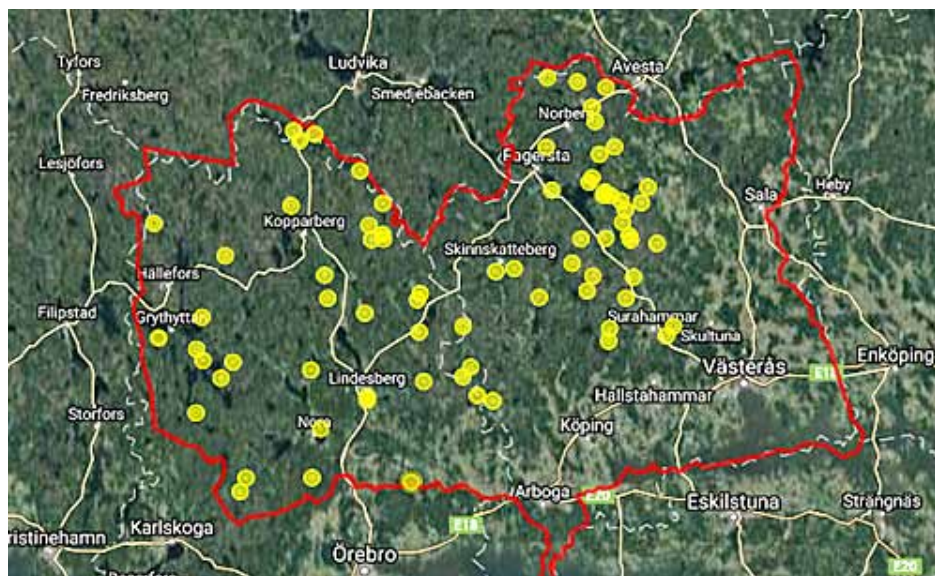
Vä: 1 ad. par + 1 pull. Frövisjön, Skultuna 2.4-30.7 (Markus Rehnberg m.fl.).

Dessutom kan följande fynd indikera häckning av denna doldis:

Vä: 1 ad. Askövikens, V.-Barkarö 17.5 (Torbjörn Hegedüs).

Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 19.4-24.5 (Ralf Lundmark, Mikael Mälberg).

Figur 3. Storlom i Västmanland. Prickar representerar fynd av möjliga, troliga och säkra häckningar i landskapet under 2016.

No: 1 ad. Gyttorps reningsdamm, Nora 6-28.5 (Roland Thuvander m.fl.).

Övriga fynd:

Kö: 1 r. Cementatippen, Malmön, Köping 28.3 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund). 1 sj. Norsa, Munktorp 1.4 (Ulf Carlsson). 1 ex. Koldammen, Malmön, Köping 24.4 (Per Lindh). 1 r. Norsa, Munktorp 7.5 (Per Jonsson m.fl.).

Ar: 1 ex. Gamla kanalen, Arboga 6-30.1 (Lennart Andersson m.fl.). 1 ad. Gamla kanalen 27.3 (Lars Anmark). 2 ex. Gamla kanalen 3.10-29.12 (Per Lindh m.fl.). 1 ex. Arboga 20.11 (Ulf Eriksson).

Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo 16.10 (Filip Jansson).

Fa: 1 r. Semla slamdamm, Västanfors 10-17.9 (Thomas Österholm m.fl.).

Thomas Pettersson

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*)

Observerad 16.3-13.11. Endast två större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterade i år:

Vä: 109 r. Askövikén, V.-Barkarö. 12.4 (Henry Hedlund, Inger Hedlund).

Kö: 60 r. Västlandsjön, Kolsva 14.10 (Leif Johansson, Karl-Åke Haglund).

Inget vinterfynd.

Thomas Pettersson

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*)

(6 ex., 9 ex., 14 ex., 16 ex.)

Ingen häckning rapporterad i år, även om en adult fågel tillfälligt gästade fjolärens häckningslokal, Frövisjön i Skultuna. Samtliga fynd:

Vä: 2 r. Granfjärden, Ängsö 22.4 (Pontus Lindberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. Frövisjön, Skultuna 30.4-2.5 (Johan Karlsson m.fl.). 1 r. Västeråsfjärden, Västerås 19.5 (Markus Rehnberg).

Ha: 3 r. Galten vid Sävholmen, Kolbäck 11.4 (Ulf Carlsson).

Ar: 1 r. Sjölundamaden, Arboga 8.5 (Ulf Eriksson).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo 1.4 (Leif Johansson). 1 r. Fläcksjön 30.4 (Berndt Söderlund, Yngve Wiklund).

Su: 1 r. Gläpen, Sura 12.4 (Mikael Mälberg). 1 r. St. Nadden, Ramnäs 16-17.4 (Lennart Eriksson m.fl.). 1 r. Gläpen 22.4 (Ralf Lundmark). 2 r. Gläpen 23.10 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 r. Ämningen vid Sullerön, Västervåla 31.10 (Staffan Liljeqvist, Bo Persson).

Thomas Pettersson

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*) F1

(15 h, 12 h, 16 h, 13 h)

Observerad 30.3-3.11. Tretton (13) häckningar, eller troliga häckningar, på fyra lokaler rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Surahammar (1), Lindesberg (2). Övriga observationer under vår och sommar:

Vä: 1 r. Askövikén, V.-Barkarö 30.3 (Janne Virking m.fl.). 3 r. Västeråsfjärden, Västerås 16.4 (Pentti J. Tatti). 2 r. Västeråsfjärden, 2.5 (Markus Rehnberg).

Ha: 1 r. Galten vid Klovstenen, Kolbäck 22.4 (Ulf Carlsson). 2 r. Lagårdssjön, Kolbäck 29.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 2 r. Norsa, Munktorp 8-9.5 (Per Lindh m.fl.).

Sa: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo 30.4 (Berndt Söderlund, Yngve Wiklund). 4 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 8.5 (Bo Persson).

Su: 2 r. Gläpen, Sura 11.4 (Ralf Lundmark). 2 r. Gläpen 12.4 (Mikael Mälberg).

Fa: 2 r. St. Aspen, Västanfors 17.4 (Roland Narfström m.fl.) och 29.4 (Bo Persson, Anna Persson). 2 r. Ämningen, Västervåla, 3.5 (Staffan Liljeqvist, Jan Lejdelin).

Lu: 1 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 30.4 (Bertil Rahm). 1 r. Södra Hörken vid Hörksbyn 3.5 (Bertil Rahm).

Höstfynd (fr.o.m. 1.9):

Vä: 1 1K r. Frövisjön, Skultuna 1.9 (Henry Hedlund, Pentti J. Tatti).

Su: 1 r. Gläpen, Sura 3.11 (Mikael Mälberg).

Med endast 13 häckningar, varav 10 på en lokal, är situationen för svarthakedoppingen i Västmanland förstås fortsatt bekymmersam.

Thomas Pettersson

Svarthalsad dopping (*Podiceps nigricollis*) EN

(0, 0, 0, 1)

Ett fynd, tillika konstaterad häckning:

Vä: 4 ad. (2 par) med 1 respektive 2 pulli. Frövisjön, Skultuna 5.5-23.8 (Markus Rehnberg m.fl.).

Vad som kan antas vara fjolärets häckande par återkom till Frövisjön den 5 maj och gick så småningom till häckning med en unge som resultat. Dessa följdes redan dagen efter av en tredje individ (avkomman från i fjol!) som efter några veckors resultatlös uppvaktning av en svarthakedopping fick sällskap av en fjärde artfrände i början av juni. Dessa båda bildade par och lyckades få fram en andra kull (2 Pulli) i sjön.

Markus Rehnberg

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*)

(0 H, 186 H, 368 H, ? H)

Ingen särskild inventering av häckande storskarv genomfördes i år heller. Riktade inventeringar är en förutsättning för att få en tillförlitlig bild av förekomsten. Från 2016 föreligger, i likhet med 2015, rapporter från tre lokaler i Mälaren (fem lokaler inventerades 2014) och under omständigheter som tyder på häckning. Alla tre är tidigare kända, men det är meningslöst att försöka sig på att bedöma antalet par, eftersom rapporterna endast utgörs av grova uppskattningar av antalet fåglar, inte räknade bebodda bon. Vinterfynd:

Vä: 8 ex. Kvicksund, Rytterne 23-29.2 (Kjell Ingeström m.fl.).

Li: 1 ex. Loppholmarna, Lindes 30.12 (Jan Myhlback).

No: 1 ex. Hammarby, Nora 23.1-6.2 (Anders Carlberg m.fl.).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna och sträckssumma:

Vä: 80 ex. Kvicksund, Rytterne 16.3 (Kaj Engberg). 50 ex. Västeråsfrjärden, Västerås 24.4 (Pentti J. Tatti). 80 str. (S) Fulleröfjärden, V.-Barkarö 13.9 (Richard Lager). 55 ex. Skommarn, Ängsö 14.9 (Bjarne Eriksson). 60 str. (SV) Asköviken, V.-Barkarö 17.9 (Åsa Ekberg m.fl.). 60 ex. Asköviken 18.9 (Torbjörn Hegedüs). 150 ex. Hällen (Fagerön), Ängsö 1.10 (Markus Rehnberg). 150 ex. Färjkajen, Västerås 24.10 (Per Hedenbo).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo 8-22.9, som mest 95 ex. 8.9 (Berndt Söderlund).

Su: 71 str. (SV) Gnien, Ramnäs sn 22.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Thomas Pettersson

Rördrom (*Botaurus stellaris*) NT/F1

(24 sj., 43 sj., 48 sj., 41 sj.)

Våren 2016 hördes rördrommar böla under perioden 28.3-29.6. Med den sedvanliga reservationen för dubbelräkning eller andra osäkerheter kan sammanlagt 41 revirhävande hannar bokföras, varav 14 (34 %) i Mälaren. Kommunvis fördelade sig de bölande rördrommarerna enligt följande: Västerås (10), Hallstahammar (4), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (4), Lindesberg (9). Övriga fynd under vår och sommar (t.o.m. 31.8):

Vä: 1 ex. Mellansundet, Rytterne 2.7 (Peter Mathisen).

Inget höstfynd (fr.o.m. 1.9) rapporterat.

Antalet bölande rördrommar 2016 är lågt i förhållande till toppåren runt sekelskiftet, men i nivå med de senaste tio åren. Förskjutningen från Mälaren till mindre sjöar i Skogsågländet blir dock allt tydligare och antalet rördrommar vid Mälaren är det lägsta sedan den kalla våren 1996, då islossningen i sjöns vassar dröjde långt in i maj månad. Sångperioden synes också bli allt

kortare på målarlokalerna, framför allt att bölandet upphör avsevärt tidigare än förr, då rördrommarna i regel tutade på till åtminstone midsommartid. Vid exempelvis Asköviken rapporterades den sista bölande drommen i år så tidigt som den 31 maj!

Thomas Pettersson

Ägretthäger (*Ardea alba*) F1

(0 ex., 0 ex., 4 ex., 8 ex.)

Vä: 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö 11.5-6.7 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Ku: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö 13.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo 28.5-11.6 (Håkan Johansson, Joachim Karlsson). 1 ex. Fläcksjön 22.9 (Berndt Söderlund m.fl.). 1 ex. Vagnsbacken, Västerfärnebo 20-24.11 (Kjell Eklund m.fl.).

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs 27.6 (Lennart Eriksson m.fl.).

No: 1 ex. str. (Ö) Nora 17.4 (Håkan Lavebratt). 1 förbif. Södra Ås, Nora 13.5 (Anders Carlberg).

Sjunde året i rad med fynd i landskapet och i år med det näst högsta antalet efter fjolårets rekord på 10 individer.

Thomas Pettersson

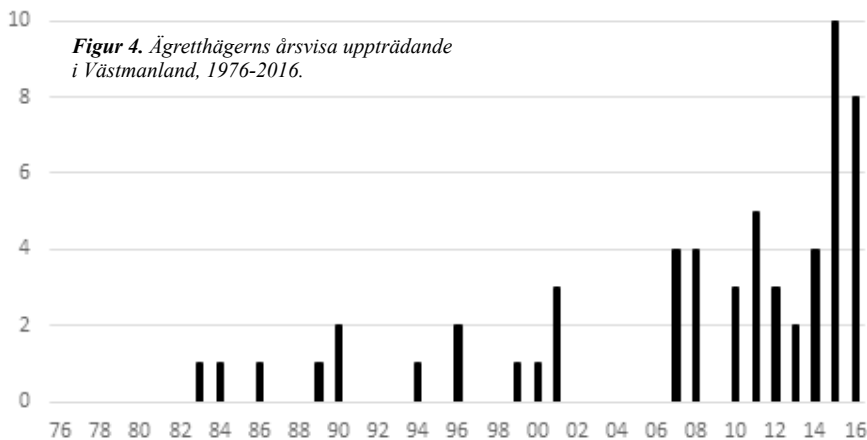
Gråhäger (*Ardea cinerea*)

(124 H, 98 H, 37 H, 11 H)

Sex (6) rapporterade kolonier med sammanlagt 11 konstaterade häckningar fördelade sig kommunvis enligt följande: Kungsör (1/2), Sala (1/2), Surahammar (1/2), Fagersta (2/2), Hällefors (1/3). Under den första vinterperioden (1.1-29.2) sågs ca 13 individer, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (4), Köping (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Hällefors (1). I december sågs ca 7 gråhäger, kommunvis fördelade: Västerås (5), Arboga (1), Surahammar (1). Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Figur 4. Ägretthägers årsvisa uppträdande i Västmanland, 1976-2016.

Vit stork (*Ciconia ciconia*) CR/FI

(3 ex., 2 ex., 1 ex., 3 ex.)

Vä: 2 r. Orresta, Björksta 18.5 (Daniel Borg m.fl.).

Li: 1 ex. str. (Ö) Hagaberg, Näsby 1.5 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

Thomas Pettersson

Bivråk (*Pernis apivorus*) NT/FI

(27 h, 42 h, 61 h, 58 h)

Observerad 12.5-21.9 (2.10). Femtioåtta (58) lokaler med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (15), Hallstahammar (1), Köping (3), Kungsör (1), Sala (4), Surahammar (6), Lindesberg (9), Örebro (1), Nora (7), Fagersta (4), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (5). Högre (minst 10 ex.) sträckssummor: Fa: 16 str. (S) Backgården, Västanfors 30.8 (Leif Lejdelin). 45 str. (S) Hjortbo, Västanfors 30.8 (Leif Lejdelin). 10 str. (S) Backgården 4.9 (Leif Lejdelin m.fl.). Ett sent (fr.o.m. 1.10) fynd: Fa: 1 str. (S) Smittsbo och Backgården, Västanfors 2.10 (Leif Lejdelin m.fl.).

Thomas Pettersson

Brun glada (*Milvus migrans*) EN/FI

(3 ex., 5 ex., 8 ex., 7 ex.)

Vä: 1 ex. Norra Björnö, Västerås 12.4 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Lövsta, Dingtuna 29.5 (Robert Ekberg m.fl.).

Su: 1 ad. Västersjön, Sura 14.4 (Ralf Lundmark). 1 ex. Gnien, Ramnäs 1.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ad. Ramnäs, Ramnäs 12.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sörby, Ramnäs 29.5 (Sören Larsson).

Li: 1 ex. Oppboga, Fellingsbro 12.7 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Thomas Pettersson

Röd glada (*Milvus milvus*) FI

(3 ex., 3 ex., 9 ex., 28 ex.)

Vä: 1 ex. Skogsholmen, Rytterne 11.4 (Marjatta Ericson). 1 3K+ str. (NO) Munkängen, Västerås 2.5 (Zsombor Károlyi, Bjarne Eriksson).

Ha: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 5.4 (Jacob Rudhe).

Kö: 1 ex. Davids backe, Himmeta 3.4 (Staffan Ekelund). 2 ex. Hörnberga, Kolsva och Frosta, Köping 6.4 (Kjell Ekelund, Staffan Ekelund). 1 ex. Fröänge, V. Skedvi 14.4 (Per Jonsson). 1 ex. Ekebybro, Kolsva 24.4 (Patrik Rhönnsad). 1 ex. Köpings flygplats, Köping 1.5 (Peter Ekelund). 1 ex. Ekbacken, Kolsva 2.7 (Kjell Ekelund).

Ar: 1 ex. Viby, Arboga 3.4 (Staffan Ekelund). 1 ex. Ödesberga, Medåker 26.4 (Ulf Eriksson). 1 ex. Arboga 3.6 (Anders Hutter).

Sa: 1 ex. Öster Gullvalla, Kila 5.4 (Joachim Strengbom). 1 ex. Näs, Fläckebo 15.5 (Daniel Green).

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs 19.4 (Ralf Lundmark, Gunde Persson). 1 ad. Ramnäs, Ramnäs 22.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (NO) Gnien, Ramnäs 11.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 1 ex. Södra Norrby, Fellingsbro 5.4 (Hans Jansson). 1 ex. Morskoga, Ramsberg 22.5 (Kjell Ekelund). 1 ex.

St. Lindessjön, Lindes 29.6 (Mats Andersson). 1 ex. Vasselhyttan, Lindes 15-17.7 (Dan Danermark, Håkan Lavebratt). 1 ex. Sällingsjön, Fellingsbro 10.8 (Mattias Rudenvall). 1 str. (SV) Munkaboda, Näsby 12.8 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 1 ex. Morskogsjön, Ramsberg 13.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Ör: 1 ex. Torpa, Ervalla 22.6 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Ännu ett år med rikligt uppträdande, det högsta antalet individer sedan rekordåret 2013 (44 ex.).

Thomas Pettersson

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*) FI/NT

Sju (7) konstaterade häckningar med totalt minst 8 ungar rapporterade, samt iakttagelser av adulta fåglar under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning på ytterligare 6 lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (1), Kungsör (1), Sala (1), Surahammar (2), Lindesberg (1), Fagersta (1). En större (minst 20 ex.) ansamling: Vä: 22 förbif. Asköviken, V.-Barkarö 21.3 (Janne Virking m.fl.).

Thomas Pettersson

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*) FI

Observerad 19.3-30.10. Häckningar, säkerställda såväl som troliga (45 h, 29 h, 53 h, 15 h), rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Kungsör (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (2), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (1).

Inga större (minst 5 ex.) ansamlingar utanför häckningslokalerna rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*) NT/FI

(185 FD, 314 FD, 353 FD, 381 FD)

Sammanlagt 381 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (209), Hallstahammar (10), Köping (21), Kungsör (10), Arboga (3), Sala (32), Surahammar (58), Lindesberg (12), Örebro (3), Nora (4), Norberg (2), Fagersta (12), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1), Hällefors (2). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari (1), februari (1), mars (25), april (75), maj (27), juni (5), juli (3), augusti (27), september (144), oktober (69), november (4), december (0). Fynd under den första vinterperioden (1.1-29.2):

Vä: 1 honf. Asköviken, V.-Barkarö 5.1 (Nori Ahari). 1 honf. Storängen, Ängsö 7.2 (Kaj Engberg).

Inget fynd i december rapporterat. Sommarfynd (1.6-31.7) gjordes på åtta (8) lokaler, men inte under några särskilda omständigheter som tyder på häckning:

Vä: 1 m Johanneslund, Kungsåra 6.6 Kenneth Olausson

Ha: 1 f L. Säby, Säby 10.6 (Daniel Hedenbo).

Ku: 1 2K Sjöholmen, Björskog 5.6 (Peter Ekelund).

Su: 1 m Fågelmossen, Ramnäs 12.6 (Kjell Thorsén). 1 ad. m Römossen, Ramnäs 12.7 (Lennart Eriksson).

Li: 1 m Fornaboda, Linde 15.6 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 ad. f Nederby, Fellingsbro 12.7 (Anders Hutter, Anita Hutter).

No: 1 ad. m Södra Ås, Nora 2.7 (Anders Carlberg).

Andelen adulta (3K+) hannar för respektive period: januari-februari (0/2=0%), mars-maj 46/127=36%), juni-augusti (16/35=46%), september-november (50/217=23%), december (-).

Inga höga (minst 5 ex.) sträcksummor eller större ansamlingar rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Stäpphök (*Circus macrourus*) F1

(0 ex., 1 ex., 2 ex., 16 ex.)

Vä: 1 2K f Lövsta, Dingtuna 23-25.4 (Anders Dahllöv m.fl.)*. 1 2K m Lövsta, Dingtuna 15-17.5 (Erik Berg m.fl.)*. 1 3K+ m Lövsta, Dingtuna 21.8 (Bengt Johansson m.fl.)*. 1 ad. m Lövsta, Dingtuna 26.8 (Marjatta Ericson)*. 1 2K m Hedensberg, Tillberga 26.8 (Håkan Johansson)*. 1 ad. m Tå, Romfartuna 28.8 (Joachim Karlsson)*.

Ha: 1 3K+ m Svedvi kyrka och Kvidinge, Hallstahammar 28.8 (Stefan Johansson, Ulf Carlson)*. 1 1K Kvidinge, Hallstahammar 28.8 (Stefan Johansson, Ulf Carlson)*. 1 2K+ f Lagårdssjön, Kolbäck 4.9 (Jacob Rudhe, Stefan Johansson)*.

Sa: 1 m Fläcksjön, Fläckebo 23.4 (Kjell Ekelund)*. 1 1K str. (SV) Björso, Västerfärnebo 20.8 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist)*.

Li: 1 2K honf. Morskogssjön, Ramsberg 12.5 (Mats Andersson)*.

Nb: 1 2K m Bjursfall, Norberg 29.4 (Tommy Nordström)*.

Fa: 1 ad. m str. (S) St. Aspen, Västanfors 26.7 (Roland Narfström)*. 1 m St. Aspen 2.9 (Roland Narfström)*.

Lj: 1 2K str. (NO) St. Uvberget 29.4 (Kjell Store)*.

Hela 16 individer under 2016 är förstås ett rekordhøgt antal, mer än dubbelt så många som tidigare högstanotering. Då finns det ändå ett mörkertal i form av observationer som inte har beskrivits av rapportören så att de kan publiceras.

Thomas Pettersson

Ängshök (*Circus pygargus*) EN/F1

(1 h, 1 h, 0 h, 1 h)

Ett häckningsförsök gjordes även i år på fjolårets häckningslokal i Västerås k:n, men några ungar kom aldrig på vingarna.

Övriga fynd (10, 16, 17, 40):

Vä: 1 ad. m str. (NO) Berghamra, Västerås 13.4 (Gunnar Lignell). 1 ad. m Lövsta, Dingtuna 10.5 (Åsa Ekberg m.fl.). 1 f Lövsta, Dingtuna 14.5 (Lennart Eriksson m.fl.). 1 ad. m Hässlö, Västerås 17.5 (Fredrik Engström). 1 ad. m Bergboda, Skultuna 18.6 (Joachim Karlsson). 1 honf. Älvtorp, Skultuna 25.8 (Henry Hedlund). 1 f Tå, Romfartuna 28.8 (Joachim Karlsson).

Ha: 1 1K Lagårdssjön, Kolbäck 4.9 (Stefan Johansson).

Kö: 1 m Dömsa, Kolsva 30.4 (Kjell Ekelund). 1 2K-Malmön, Köping 27.7 (Peter Ekelund). 1 1K Davids backe, Himmata 11.9 (Staffan Ekelund).

Ku: 1 3K m Spikskär, Björskog 18.6 (Per Jonsson, Matthias Kaby). 1 2K m Sjöholmen, Björskog 29.7 (Peter Ekelund). 1 ad. f Östra Eknö, Björskog 1.8 (Patrik Rhönstad). 2 ad. mm Sjöholmen 4.8 (gm Patrik Rhönstad). 1 ad. m + 1 ad. f Spikskär 5.8 (Patrik Rhönstad). 1 2K+ m str. (SV) Borgvik, K. Barkarö 7.8 (Patrik Rhönstad). 1 3K+ m Barkaröskären, K. Barkarö 11.8 (Patrik Rhönstad).

Ar: 1 ad. m Ödesberga, Medåker 27.6 (Ulf Eriksson).

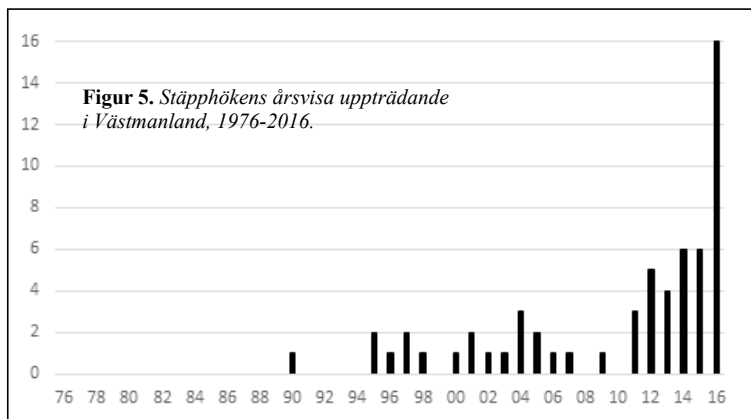
Sa: 1 ad. m Österäng, Kumla 14.5 (Håkan Johansson). 1 ad. m Saladamm, Sala 17.5 (Bengt Ottosson). 1 ad. m Notudden, Fläckebo 28.5 (Håkan Johansson). 1 ad. m Salbohed, Västerfärnebo 24.7 (Tommy Eriksson [Järfälla]).

Su: 1 ad. f Gnien, Ramnäs 26.5 (Sören Larsson) och 29.5 (Otto Lindgren, Anne-Marie Lindgren). 1 honf. Gnien 2.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 ad. m str. (S) Gnien 20.7 (Sören Larsson, Jacob Rudhe).

Li: 1 m Nederby, Fellingsbro 6.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Fyndet redan den 13 april innebär nytt fenologirekord för Västmanlands del!

Thomas Pettersson

Obestämda stäpp-/ängshök (*Circus macrourus/pygargus*)

Ha: 1 1K Lagårdssjön, Kolbäck 4.9 (Jacob Rudhe).

Kö: 1 2K+ f Avhulta, Munktorp 3.8 (Per Lindh).

Ku: 1 honf. Överby, K. Barkarö 14.5 (Leif Johansson m.fl.). 1 ex. Grönö, Björskog 14.5 (Mikke Brännström). 1 honf.

Barkaröskären, K. Barkarö 20.5 (Patrik Rhönnstad).

Sa: 1 IK Kilboslätten, Västerfärnebo 10.9 (Yngve Hareland).

Thomas Pettersson

Duvhök (*Accipiter gentilis*) NT

(2 H, 3 H, 4 H, 0 H)

Inte en enda konstaterad häckning rapporterades i år! Men adulta fåglar under häckningstid (1.4-30.6) rapporterades från fem (5) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (3), Sala (1), Lindsberg (1). Det sammanlagda antalet fågeldagar var 356 (-, 339 FD, 433 FD, 356 FD) och de fördelade sig månadsvis enligt följande: januari (55), februari (32), mars (41), april (30), maj (22), juni (7), juli (14), augusti (21), september (40), oktober (40), november (29), december (25).

Thomas Pettersson

Sparvhök (*Accipiter nisus*)

Två (2) konstaterade häckningar rapporterade, kommunvis fördelade: Västerås (1), Fagersta (1). Högre (minst 10 ex.) sträcksummor:

Su: 20 str. (SV) Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark). 11 str. (SV) Gnien 2.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 13 str. (S) Hagaberg, Näsby 1.10 (Andreas Sandberg m.fl.).

Thomas Pettersson

Ormvråk (*Buteo buteo*)

Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 43 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (19), Hallstahammar (5), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (3), Sala (2), Surahammar (1), Lindsberg (5), Nora (1). 1 december rapporterades sammanlagt ca 19 ormvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Köping (2), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (1), Lindsberg (2). Inga höga (minst 25 ex.) sträcksummor eller stora ansamlingar rapporterades i år.

Thomas Pettersson

Fjällvråk (*Buteo lagopus*) NT

(449 FD, 485 FD, 792 FD, 987 FD)

Sammanlagt 987 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (159), februari (106), mars (154), april (110), maj (6), juni (0), juli (4), augusti (2), september (179), oktober (137), november (54), december (76). Under perioden 1.1-15.2 rapporterades ca 58 fjällvråkar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (21), Hallstahammar (6), Köping (12), Kungsör (4), Arboga (2), Sala (6), Surahammar (2), Lindsberg (4), Fagersta (1). Från december rapporterades ca 38 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (12), Hallstahammar (3), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (3), Lindsberg (5), Norberg (1). Sommarfynd (16.5-15.8):

Vä: 1 ex. Skogsholmen, Rytterne 6.8 (Anette och Rune Berglinn).

Li: 1 ex. Östra Bor, Linds 27.5 (Kjell Mattsson). 1 ex. Björklund (Torphyttan), Linds 7.8 (Sten-Erik Bohlin)

Sk: 3 str. (S) (!) Skinnskatteberg 23.7 (Leif Edberg).

Hä: 1 ex. Back-Nisses höjd, Grythyttan 22.5 (Leena Zander, Mikael Zander). 1 ex. Skålen, Hällefors 23.7 (Nils Hultman).

Höga (minst 15 ex.) sträcksummor:

Su: 79 str. (SV) Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark). 19 str. (SO) Gnien 2.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Anmärkningsvärd ansamling:

Vä: 12 r. Bocksjön, Tortuna 3.4 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Thomas Pettersson

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*) NT/F1

(70 FD, 91 FD, 133 FD, 186 FD)

Fågeldagarna fördelades på Västerås, Hallstahammar, Köping, Sala, Surahammar, Lindsberg, Örebro, Nora, Norberg, Fagersta, Skinnskatteberg, Ljusnarsberg, Ludvika och Hällefors. Den månadsvisa fördelningen var: januari (49), februari (33), mars (23), april (8), maj (0), juni (1), juli (1), augusti (1), september (8), oktober (8), november (20), december (35). Särskilt anmärkningsvärda fynd:

Kö: 1 ex. Bergudden, Munktorp 12.7 (Vahn Tellram). 1 2K- (troligen 1K!) Norsa, Munktorp 20.8 (Peter Ekelund).

Li: 1 ad. Hagabergsliden, Lindsberg, Linds 1.6 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Thomas Pettersson

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*) F1

(20 H, 36 H, 32 H, 33 H)

Observerad 25.3-1.10. Trettiofem (33) konstaterade häckningar har rapporterats, fördelade kommunvis: Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (5), Kungsör (3), Sala (2), Surahammar (4), Lindsberg (3), Örebro (1), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (2), Skinnskatteberg (7), Hällefors (1).

Thomas Pettersson

Tornfalk (*Falco tinnunculus*)

(-, -, 70 H, 35 H)

Trettiofem (35) konstaterade häckningar, fördelade kommunvis: Köping (2), Kungsör (6), Arboga (9), Surahammar (7), Lindsberg (2), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (3). Under övriga året 592 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-30.4; 268) respektive efteråret (1.8-31.12; 324), kommunvis: Västerås (45/68), Hallstahammar (12/17), Köping (34/11), Kungsör (3/0), Arboga (1/1), Sala (34/28), Surahammar (36/90), Lindsberg (12/21), Nora (5/18), Norberg (5/5), Fagersta (40/49), Skinnskatteberg (16/5), Ljusnarsberg (2/0), Ludvika (0/2), Hällefors (23/9). Från perioden 1.1-29.2 rapporterades två (2) tornfalkar enligt följande:

Vä: 1 ex. Kolsta, Tortuna 3.1 (Stefan Karlsson). 1 ex.

Rälken, Haraker 11.1 (Pentti J. Tatti).

I december sågs tre (3) tornfalkar:

Vä: 1 m Asköviken 9-31.12 (Robert Ekberg m.fl.).

Ha: 1 ex. Svedvi k:a, Hallstahammar 23.12 (Ulf Carlsson, Daniel Hedenbo).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping 18.12 (Peter Ekelund).

Hög sträcksumma:

Su: 23 str. (S) Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark).

Thomas Pettersson

Aftonfalk (*Falco vespertinus*)

(1 ex., 2 ex., 1 ex., 3 ex.)

Ha: 1 m Lagårdssjön, Kolbäck 30.5 (Ulf Carlson).

Ar: 1 ad. m Hamrevägen, Arboga 30.5 (Lars Anmark).

Su: 1 ad. m Gnien, Ramnäs 29.5 (Sören Larsson).

Thomas Pettersson

Stenfalk (*Falco columbarius*) F1

(82 FD, 102 FD, 121 FD, 156 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (102) resp. efteråret (54): Västerås (22/13), Hallstahammar (6/3), Köping (7/1), Kungsör (1/3), Sala (9/4), Surahammar (20/12), Lindesberg (5/4), Nora (6/4), Norberg (3/1), Fagersta (15/7), Skinnskatteberg (4/1), Hällefors (3/2). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (3), april (74), maj (25), juni (0), juli (1), augusti (3), september (37), oktober (12), november (1), december (0). Således inga vinterfynd (1.1-29.2; 1-31.12) rapporterade. Sommarfynd (1.6-31.7):

Li: 1 m Ryaheden, Lindes 17.7 (Mats Andersson, Ally Andersson).

Thomas Pettersson

Lärkfalk (*Falco subbuteo*)

(38 h, 60 h, 82 h, 81 h)

Observerad 30.4-26.9. Åttioen (81) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (13), Hallstahammar (3), Köping (6), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (8), Lindesberg (14), Örebro (1), Nora (5), Norberg (2), Fagersta (9), Skinnskatteberg (2), Ludvika (2), Hällefors (7).

Tidiga fynd (före 1.5):

Sa: 1 ex. Haggbacken, Västerfärnebo 30.4 (Yngve Hareland).

Fa: 1 ex. Åmänningen, Västervåla 30.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.).

Thomas Pettersson

Jaktfalk (*Falco rusticolus*) EN/F1

(1 ex., 1 ex., 0 ex., 1 ex.)

Nb: 1 2K Längsjö, Karbenning 22.4 (Torbjörn Jansson)*. Första fyndet sedan 2009.

Thomas Pettersson

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*) NT/F1

Ett par uppträdde stationärt vid fjölårets häckningsplats vid Munkängen i Västerås från och med den 1 maj och eventuellt gjordes ett häckningsförsök (fl. obs.). Honan var densamma ("BH") som förra året medan förra årets hanne ("CX") inte återvände från sin utflykt till Marocko (Fiv 47[2-3]:38). Den hanne, en 2K-fågel, som anslöt till honan den 1 maj och f.ö. stannade året

ut, var möjligen inte köns mogen. Fågeldagarna (139; observationerna i Västerås borträknade) hade följande kommunvisa fördelning, fördelade på föråret (44) respektive efteråret (95): Västerås (19/37), Hallstahammar (3/10), Köping (4/26), Kungsör (0/5), Arboga (0/1), Sala (4/1), Surahammar (5/9), Lindesberg (2/5), Nora (3/1), Fagersta (3/1). Den månadsvisa fördelningen (fynden i Västerås exkluderade) var: januari (0), februari (6), mars (3), april (21), maj (11), juni (3), juli (10), augusti (18), september (50), oktober (15), november (1), december (1). Relativt många vinterfynd gjordes återigen, nu för femte året i rad:

Vä: 1 4K f Munkängen, Västerås 1.1-24.2 (Zsombor Károlyi m.fl.). 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö 14-19.2 (Janne Virking m.fl.). 1 ad. par Munkängen 1-29.12 (Martin Tjernberg m.fl.).

Kö: 1 ad. Norsa, Munktorp 6.2 (Göran Nilsson).

Ku: 1 ad. Nulles backe, Björskog 9.12 (Patrik Rhönnstad).

Li: 1 ad. Nederby, Fellingsbro 24.2 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling). 1 ad. Rävbo, Nederby, Fellingsbro 26.2 (Bernt Larsson).

Thomas Pettersson

Vattenrall (*Rallus aquaticus*)

(-, 59 h, 69 h, 36 h)

Observerad (9.1) 26.3-30.11 (28.12). En konstaterad häckning:

Fa: 2 ad. + 1 1K Semla, Västanfors 10.7 (Pentti Korhonen).

Sammanlagt 54 fåglar under häckningstid (16.4-31.7), flertalet sjungande, rapporterades från 36 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9 lokaler/17 ex.), Hallstahammar (4/7), Köping (2/3), Kungsör (1/2), Sala (3/3), Surahammar (6/8), Lindesberg (4/5), Nora (1/1), Fagersta (1/2), Ludvika (1/1), Hällefors (4/5). Vinterfynd:

Li: 1 ex. Hagaberg, Näsby 9.1-20.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 ex. Hagaberg 28.12 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling).

Thomas Pettersson

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*) VU/F1

(19 ex., 23 ex., 17 ex., 15 ex.)

Samtliga fynd:

Vä: 1 sj. Asköviken, V.-Barkarö 2.5-19.6 (Janne Virking m.fl.). 1 sj. Frövisjön, Skultuna 2-5.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ha: 1 sj. Lagårdssjön, Kolbäck 9.5-2.6 (Ulf Carlson, Jacob Rudhe). 1 sj. Freden vid Utnäslöt, Säby 6.6 (Ulf Carlson).

Sa: 1-3 sj. Fläcksjön, Fläckebo 9.5-10.7 (Yngve Wiklund). 1 sj. Nötmyran, Västerfärnebo 22.5 (Bo Persson).

Su: 1 sj. Virsbojsjön vid Ennåbän, Ramnäs 28.4 (Solveig Wadelius). 1 sj. Östersjön vid Näs, Sura 1.6 (Lennart Eriksson). 1 sj. Gnien, Ramnäs 10.6-8.7 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 sj. Västersjön, Sura 22.6 (Matthis Kaby).

Li: 1-2 sj. Sörbysjön, Fellingsbro 27.5-15.6 (Sven Larsson m.fl.). 1 sj. Morskogasjön, Ramsberg 22.7 (Sören Emet).

Thomas Pettersson

Kornknarr (*Crex crex*) NT/F1

(32 sj., 77 sj., 103 sj., 120 sj.)

Ingen konstaterad häckning rapporterad, men sammanlagt 120 revirhävande fåglar hördes under perioden 18.5-21.7, kommunvis fördelade: Västerås (14), Hallstahammar (1), Köping (15), Kungsör (7), Arboga (7), Sala (27), Surahammar (9), Lindesberg (9), Nora (5), Norberg (10), Fagersta (10), Skinnskatteberg (6). I övrigt inga särskilt anmärkningsvärda fynd rapporterade. Kornknarren tycks hålla ställningarna väl i Västmanland, nu över 100 sjungande för femte året i rad.

Thomas Pettersson

Rörhöna (*Gallinula chloropus*)

(-, -, 13 h, 23 h)

Observerad 1.4-2.11 (29.12). Tretton (13) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Västerås (9), Hallstahammar (2), Köping (1) och Ludvika (1). Därutöver iakttagen under häckningstid (1.5-31.8) på ytterligare tio lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (3), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (2), Ljusnarsberg (1). Vinterfynd:

Vä: 1 IK Skälängsdammen, Västerås 8-29.12 (Esbjörn Nordlund m.fl.).

Sa: 1 IK Reningsverket, Sala, 22.12 (Krister Ekman).

Thomas Pettersson

Sothöna (*Fulica atra*)

Observerad 13.3-2.11. Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från tre lokaler:

Vä: 65 r. Sjöboden, Ängsö 27.3 (Thomas Pettersson). Frövisjön, Skultuna 27.3-4.4, som mest 150 r. 30.3 (Berndt Söderlund). Frövisjön 26.7-2.9, som mest 170 r. 23.8 (Berndt Söderlund).

Kö: 50 ex. Norsa, Munktorp 28.7 (Peter Ekelund).

Inget vinterfynd rapporterat 2016.

Thomas Pettersson

Trana (*Grus grus*) F1

(15 h, 53 h, 54 h, 49 h)

Under året har fyrtionio (49) häckningar eller troliga häckningar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (2), Köping (1), Sala (5), Surahammar (17), Lindesberg (6), Nora (3), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Höga (minst 100 ex) sträcksummor:

Vä: 125 str. (S) Vega, Västerås 2.10 (Bjarne Eriksson).

Su: 920 str. (S) Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark). 439 str. (S) Gnien, Ramnäs 1.10 (Lennart Eriksson m.fl.). 405 str. (S) Gnien, Ramnäs 1.10 (Lennart Eriksson, Mona Löfgren). 386 str. (S) Lisjö ängar, Sura 1.10 (Inger-Marie Carlsen). 530 str. (S) Vågsjön, Sura 1.10 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark). 481 str. (S) Gnien, Ramnäs 2.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 260 str. (S) Norrsjön, Sura 2.10 (Lennart Eriksson, Mona Löfgren).

Sk: 200 str. (SV) Sommarkomossen, Skinnskatteberg 4.9 (Per Lönnborg).

Lillebror Hammarström

Strandskata (*Haematopus ostralegus*)

(56 FD, 135 FD, 185 FD, 232 FD)

Ingen konstaterad häckning har rapporterats. Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (143), Hallstahammar (9), Köping (23), Kungsör (7), Sala (6), Surahammar (2), Lindesberg (15), Nora (5), Fagersta (19), Ludvika (3). Månadsvis fördelning: mars (4), april (57), maj (60), juni (7), juli (15), augusti (87), september (2). Större (minst 5 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 8 r. Färjakajen, Västerås 4.5 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). 44 str. (V) Kviksund, Rytterne 3.8 (Johan Karlsson, Filip Jansson, Pontus Lindberg). 13 str. (V) Kviksund, 5.8 (Kjell Ingeström). 14 str. (V) Kviksund, 8.8 (Kjell Ingeström).

Ha: 6 ex. Klovstenen, Kolbäck 17.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 5 str. (O) Mosstorp, Odensv 27.8 (Lillebror Hammarström).

Jörgen Lindberg

Mindre strandpipare (*Charadrius dubius*)

(28 h, 33 h, 19 h, 15 h)

Femton (15) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (2), Köping (1), Sala (1), Surahammar (5), Lindesberg (3) och Fagersta (3). Utanför häckningstid föreligger 50 fågeldagar fördelade på perioderna 16.4-30.4 (38) och 1.8-16.9 (12) samt kommunvis: Västerås (18/12), Hallstahammar (1/0), Köping (9/0), Kungsör (2/0), Surahammar (4/0), Nora (1/0), Fagersta (1/0), Skinnskatteberg (1/0) och Ludvika (1/0).

Jörgen Lindberg

Större strandpipare (*Charadrius hiaticula*)

(97 FD, 231 FD, 403 FD, 900 FD) Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (576), Hallstahammar (12), Köping (115), Sala (3), Surahammar (131), Lindesberg (35) och Nora (28). Den månadsvisa fördelning är följande: mars (3), april (4), maj (64), juni (16), juli (108), augusti (587), september (114) och oktober (4).

Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats:

Vä: 50 r. Frövisjön, Skultuna 20.8 (Markus Rehnberg m.fl.).

Jörgen Lindberg

Fjällpipare (*Charadrius morinellus*) F1

(1, 3, 7, 8)

Vä: 3 r. Hållsta, Hubbo, 14.5 (Markus Rehnberg).

Ha: 5 r. Bolunda, Kolbäck, 13.5 (Jacob Rudhe, Therése Andersson).

Kö: 2 r. Davids backe, Himmata, 2.5 (Patrik Rhönnsstad). 9 r. Sandsta, Munktorp, 15.5 (Peter Ekelund, Staffan Ekelund).

Ku: 8 r. Nulles backe, Björskog 15.5 (Patrik Rhönnsstad).

Sa: 25 r. Österäng, Kumla, 14.5 (Håkan Johansson). 8

(5m 3 f) Skalleråsen, Västerfärnebo, 15-16.5 (Håkan Johansson m.fl.). 3 ad f. Lundbacken, Västerfärnebo 15.5 (Håkan Johansson).

Jörgen Lindberg

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*) F1

(9 h, 8 h, 6 h, 0 h)

Inga häckningar eller troliga häckningar har rapporterats. Årets största ansamling noterades i Köpings k:n.

Kö: 150 ex. Norsa, Munktorp 20.4 (Daniel Brehmer).

Jörgen Lindberg

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*)

(11, 24, 56, 40)

Vä: 3 ad. r. Frövijön, Skultuna, 29.5 (Bernt Larsson, Markus Rehnberg). 1 ad. r. Askövik, V.-Barkarö, 18.7 (Torbjörn Hegedüs). 10 str. (V) Kvicksund, Rytterne 28.7 (Kjell Ingeström). 2 ad. r. Lövssta-pumpen, Askövik, Dingtuna, 2.8 (Robert Ekberg, Pontus Lindberg). 1 ad. r. Frövijön, 5-6.8 (Bernt Larsson m.fl.). 1 ad. r. Lövssta-pumpen, 7.8 (Mats Axbrink m.fl.). 2 ad. Str. (V) Kvicksund, 7.8 (Ralf Lundmark). 1 r. Frövijön, 8.8 (Bo Persson). 2 ad. r. Lövssta-pumpen, 8.8 (Pentti J Tatti). 2 ad. r. Lövssta-pumpen, 9.8 (Torbjörn Hegedüs). 1 ad. r. Askövik, 12.8 (Torbjörn Hegedüs). 2 ex. r. Frövijön, 21.8 (Johan Karlsson m.fl.). 7 str. (SV) Frövijön, 21.8 (Håkan Johansson, Markus Rehnberg). 2 r. Tornudden, Askövik, 12.9 (Janne Virking m.fl.). 1 ex. Lövssta-pumpen, 24.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Ha: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 28.7 (Ulf Carlson). 1 ad. r. Lagårdssjön, 5.8 (Magnus Johansson m.fl.). 1 str. (S) Lagårdssjön, 5.8 (Jocke Söderhäll). 2 str. (S) Lagårdssjön, 19.8 (Ulf Carlson). 1 r. Lagårdssjön, 14.9 (Jacob Rudhe).

Ku: 25 str. (V) Tornet, Kungsudden, 26.7 (Joachim Strengbom).

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs, 14.7 (Lennart Eriksson). 1 ex. Gnien, 28.7 (Lennart Eriksson). 11 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 8.8 (Sören Larsson m.fl.). 9 str. (SV) Högbymaden, 8.8 (Sören Larsson). 1 1K Gnien, 9.8 (Lennart Eriksson). 4 r. Högbymaden, 10.8 (Lennart Eriksson m.fl.). 1 r. Högbymaden, 11.8 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 1K r. Högbymaden, 29.9 (Sören Larsson). 3 1K r. Gnien, 30.9 (Ralf Lundmark).

Li: 1 str. (S) Sällingsjön, Fellingsbro 10.9 (Mattias Rudenvall).

No: 2 str. (SV) Älvhyttan, Vikar 2.8 (Roland Thuvander). 14 str. (SV) Södra Ås, Nora 5.8 (Anders Carlberg). 1 str. (SV) Näsmarkerna, Vikar 25.9 (Anders Carlberg).

Fa: 2 str. (V) Stora Aspen, Västanfors, 25.7 (Roland Narfström). 22 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla, 26.7 (Jan Hellström m.fl.). 1 str. (S) Stora Aspen, 26.7 (Roland Narfström). 4 str. (SV) Bockmurholmen, 27.7 (Jan Hellström m.fl.). 25 ad. str. (S) Bockmurholmen, 28.7 (Leif Lejdelin).

Jörgen Lindberg

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

(-, 70 FD100, 341 FD100, 409 FD100)

Kommunvis fördelning av de 409 100-fågeldagarna: Västerås (175), Hallstahammar (43), Köping (18),

Kungsör (2), Sala (55), Surahammar (89), Lindesberg (22), Örebro (5). Månadsvis fördelning: januari-mars (14), april (24), juni (3), juli (83), augusti (112), september (141), oktober (32). Den största ansamlingen: Sa: 860 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 3.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Jörgen Lindberg

Kustsnäppa (*Calidris canutus*)

(10, 7, 13, 21)

Vä: 1 ad. r. Frövijön, Skultuna 12.8 (Esbjörn Nordlund). 1 ad. str. (V) Kvicksund, Rytterne, 13.8 (Ralf Lundmark). 1 ad. r. Frövijön, 11.9 (Markus Rehnberg m.fl.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 22-26.7 (Staffan Ekelund m.fl.). 2 ad. r. Norsa, 31.7-2.8 (Staffan Ekelund m.fl.).

Ar: 17 ex. Nyckelgrundet, Arboga, 19.8 (Ulf Eriksson).

Su: 20 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 3.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 5 ad. Gnien, 27.7 (Lennart Eriksson). 5 str. (SV) Gnien, 28.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 26 ad. str. (S) Högbymaden, Gnien, 12.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 3 r. Högbymaden, 12.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 16 str. (SV) Högbymaden, 19.8 (Jacob Rudhe, Mikael Mälberg). 25 str. (S) Gnien, 19.8 (Ralf Lundmark).

Li: 4 str. (SO) Sällingsjön, Fellingsbro, 20.8 (Mattias Rudenvall). 5 str. (SV) Morskogasjön, Ramsberg, 25.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Fa: 40 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla, 26.7 (Jan Hellström, Sören Emet). 1 str. (S) Stora Aspen, Västanfors, 26.7 (Roland Narfström). 11 str. (SV) Bockmurholmen, 27.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm, Sören Emet). 11 str. (SV) Bockmurholmen, 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm). 5. str. (SV) Bockmurholmen, 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm). 6 str. (SV) Bockmurholmen, 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Jörgen Lindberg

Brushane (*Calidris pugnax*) VU/F1

(41 FD50, 22 FD50, 24 FD50, 34 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 60 r. Lövssta-pumpen, Askövik, Dingtuna, 1.5 (Pontus Lindberg m.fl.). 50 r. Tornudden, Askövik, Västerås-Barkarö, 4.5 (Marjatta Ericson). 70 r. Lövssta-pumpen, 6.5 (Henry Hedlund m.fl.). 60 ex. Tornudden, 7.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 100 r. Lövssta-pumpen, 11.5 (Pontus Lindberg, Pentti J Tatti). 200 ex. Lövssta-pumpen, 13.5 (Pontus Lindberg m.fl.). 50 r. Lövssta-pumpen, 4.9 (Pontus Lindberg m.fl.).

Sa: 60 r. Sörsälbo, Västerfärnebo, 5.5 (Berndt Söderlund). 100 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 7.5 (Bjorne Tuttunen). 400 ex. Näs, Fläckebo, 15.5 (Daniel Green, Håkan Johansson). 250 r. Sörsälbo, 16.5 (Bo Persson, Anna Persson).

Su: 50 r. Lisjö ängar, Sura, 12.5 (Leif Johansson, Leif Edberg).

Jörgen Lindberg

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*)

(3 ex., 6ex., 13 ex., 7 ex.)

Su: 3 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 23.5 (Ralf Lundmark). 3 r. Högbymaden, 25.5 (Mikael Mälberg). 1 r. Högbymaden, 27.5 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*)

(29 FD, 21 FD, 87 FD, 128 FD)

Vä: Frövisjön, Skultuna 10.7-18.9, 28 fynd om minst 64 ex (fl. obs.). 1 ad. r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 9.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 ad. r. Lövsta-pumpen, 12.8 (Torbjörn Hegedüs). 1 ad. r. Lövsta-pumpen, 14.8 (Torbjörn Hegedüs, Pentti J Tatti). 1 1K r. Skultunasågen, Skultuna, 21.8 (Bernt Larsson). 1 1K Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 26.8 (Torbjörn Hegedüs).

Ha: 1 ad. r. Lagårdssjön, Kolbäck 3.7 (Ulf Carlson). 1 1K r. Lagårdssjön, 14.9 (Jacob Rudhe). 1 1K r. Lagårdssjön, 17.9 (Ulf Carlson).

Kö: Norsa, Munktorp 2.8-19.9, 8 fynd om minst 12 ex. (Staffan Ekelund m.fl.).

Su: Högbymaden, Gnien, Ramnäs 17.7-29.8, 5 fynd om minst 12 ex. (Lars-Owe Hagman m.fl.)

Jörgen Lindberg

Mosnäppa (*Calidris temminckii*)

(124 FD, 228 FD, 198 FD, 239 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (100), Hallstahammar (3), Köping (16), Sala (1), Surahammar (114) och Lindesberg (5). Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Su: 14 ex. Gnien, Ramnäs, 14.5 (Lennart Eriksson). 12 ex. Gnien, 20.5 (Lennart Eriksson). 12 ex. Högbymaden, Gnien, 26.5 (Mikael Mälberg m.fl.). 23 r. Högbymaden, 27.5 (Lennart Eriksson, Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*)

(9 FD10, 23 FD10, 75 FD10, 153 FD10)

Inga större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Småsnäppa (*Calidris minuta*) F1

(23 FD, 44 FD, 37 FD, 205 FD)

Vä: Vid Frövisjön i Skultuna noterad mellan 13.7 och 16.9. Totalt bokfördes 160 FD. Störst antal (20 ex.) noterades 23.8 (Berndt Söderlund m.fl.). 4 str. (V) Kvicksund, Rytterne, 7.8 (Ralf Lundmark). 1 1K r. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 24.8 (Janne Virking). 1 1K r. Skultunasågen, Skultuna, 21.8 (Bernt Larsson).

Ha: 1 1K r. Lagårdssjön, Kolbäck, 1.9 (Ulf Carlson).

Kö: 2 1K r. Norsa, Munktorp, 11-13.8 (Staffan Ekelund m.fl. 1 r. Norsa, 19.8 (Göran Nilsson). 1 r. Norsa, 21.8 (Per Jonsson m.fl.).

Su: 1 ad. r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 4.8 (Sören Larsson). 1 1K r. Gnien, 5.8 (Lennart Eriksson). 1 r. Högbymaden, 7.8 (Ralf Lundmark). 6 1K r. Högbymaden, 19.8 (Ralf Lundmark). 4 r. Högbymaden, 20.8 (Sören Larsson). 3 r. Högbymaden, 21.8 (Lennart Eriksson m.fl.). 3 r. Högbymaden, 23.8 (Lennart Eriksson m.fl.).

6 r. Gnien, 24.8 (Lennart Eriksson). 1 r. Högbymaden, 27.8 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Li: 2 1K r. Sällingsjön, Fellingsbro, 20.8 (Mattias Rudenvall m.fl.). 2 1K r. Sällingsjön, 21.8 (Mattias Rudenvall, Johan Andersson). 3 r. Sällingsjön, 22.8 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 2 r. Sällingsjön, 26.8 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling).

Jörgen Lindberg

Dvärgbeckasin (*Limnocyptes minimus*)

(28 FD, 34 FD, 51 FD, 38 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (25), Hallstahammar (2), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (1), Nora (3), Fagersta (1), Ludvika (3) och Hällefors (1). Den månadsvisa fördelningen var: januari-mars (0), april (17), maj (13), juni-augusti (0), september (3), oktober (5), november-december (0).

Jörgen Lindberg

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

(14 FD50, 9 FD50, 6 FD50, 14 FD50)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: 60 r. Frövisjön, Skultuna, 25.9 (Markus Rehnberg m.fl.). 120 r. Frövisjön, 12.10 (Pentti J Tatti). 100 r. Frövisjön, 15.10 (Markus Rehnberg). 90 r. Frövisjön, 16.10 (Pentti J Tatti m.fl.). 60 r. Frövisjön, (Håkan Johansson).

Su: 70 ex. Gnien, Ramnäs, 5.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg)

Jörgen Lindberg

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*) NT

(11 ex., 9 ex., 18 ex., 19 ex.)

Vä: 1 sp. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 15-17.5 (Marjatta Ericson, Pontus Lindberg). 1 sp. Lövsta-pumpen, 28.5 (Kenneth Olausson, Annika Johansson).

Su: 4 sp. Säter, Ramnäs, 16.5 (Leif Johansson, Sören Larsson). 2 sp. Sörby, Ramnäs, 17.5 (Inger-Marie Carlsen m.fl.). 3 sp. Säter, 18.5 (Leif Johansson m.fl.). 1 sp. Gnien, 31.5 (Mikael Mälberg). 1 r. Högbymaden, 19.8 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 r. Morbymossen, Västansfors, 9.8 (Leif Lejdelin).

No: 1-2 sp. Venakärret, Vikar, 9-10.5 (Roland Thuvander, Anders Carlberg). 1 sp. Södra Ås våtmark, 11-12.5 (Anders Carlberg). 1 ad. r. Bergsmanshyttan, 25.5 (Anders Carlberg).

Lu: 1 r. Hötjärn, Hötjärns omr., Grängesberg, 17-18.9 (Bertil Rahm m.fl.).

Jörgen Lindberg

Morkulla (*Scolopax rusticola*)

Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Su: 1 ex. Västsura hassellund, Sura, 30.1 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Rödspov (*Limosa limosa*) CR

(5 ex., 6 ex., 6 ex., 9 ex.)

Vä: 1 r. Frövisjön, Skultuna, 2.5 (Pentti J Tatti m.fl.). 1

r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 21.6 (Magnus Liljefors). 1 1K r. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö, 11.9 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Kö: 2 1K r. Norsa, Munktorp, 13-15.9 (Kjell Ekelund m.fl.). 1 ex. Norsa, 19.9 (Bo Persson).

Su: 1 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 19.5 (Ralf Lundmark). 2 r. Högbymaden, 19.7 (Sören Emet).

Jörgen Lindberg

Myrspov (*Limosa lapponica*) VU/F1

(396 ex., 466 ex., 498 ex., 394 ex.)

Värfynd (2 fynd á 7 ex.):

Kö: 1 r. Stora Limpan, Munktorp, 21.5 (Patrik Rhönnstad).

Sa: max 6 r. Hällby, Västerfärnebo 18.4 (Johan Södercrantz, Stefan Karlsson).

Höstfynd (30 fynd á 387 ex.):

Vä: 3 ad. r. Frövisjön, Skultuna, 17.7 (Kjell Ingeström m.fl.). 1 ad. f. r. Frövisjön, 30.7 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 ad. f. r. Frövisjön, 2.8 (Henry Hedlund). 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 12.8 (Pentti J Tatti). 1 ad. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 14.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 27 str. (SV) Frövisjön, 21.8 (Håkan Johansson, Markus Rehnberg). 1 str. (SV) Rudö, Rytterne, 7.9 (Åsa Ekberg).

Ha: 9 str. (SV) Lagårdssjön, Kolbäck, 6.8 (Ulf Carlson).

Kö: 2 r. Norsa, Munktorp 18.7 (Anders Hutter, Anita Hutter). 1 ex. Norsa, 12.9 (Mikke Brännström).

Ku: 35 str. (V) Kungsudden, K. Barkarö, 26.7 (Joachim Strengbom). 5 str. (SV) Borgvik, K. Barkarö, 5.8 (Patrik Rhönnstad).

Su: Rastande vid Högbymaden, Gnien, Ramnäs 11.7-19.8, 8 fynd om minst 16 ex. I övrigt: 30 str. (SV) Gnien, Ramnäs, 3.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 26 str. (SV) Gnien, 28.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 2 str. (SV) Högbymaden, 19.8 (Jacob Rudhe, Mikael Mälberg).

Fa: 5 str. (SV) Stora Aspen, Västanfors, 20.7 (Roland Narfström). 30 str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla, 26.7 (Jan Hellström m.fl.). 21 str. (S) Stora Aspen, 26.7 (Roland Narfström). 11 str. (SV) Bockmurholmen, 27.7 (Jan Hellström m.fl.). 5 str. (SV) Bockmurholmen, 28.7 (Leif Lejdelin). 120 str. (SV) Bockmurholmen, 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

No: 20 str. (SV) Södra Ås våtmark, 27.6 (Anders Carlberg). 14 str. (S) Järnvägsstationen, 11.7 (Anders Carlberg).

Jörgen Lindberg

Småspov (*Numenius phaeopus*)

(167 FD, 105 FD, 140 FD, 103 FD)

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (11), Hallstahammar (1), Köping (7), Kungsör (39), Sala (2), Surahammar (9), Lindsberg (12), Nora (8), Norberg (1), Fagersta (6), Ludvika (4), Hällefors (3). Månadsvis fördelning: april (21), maj (32), juni (1), juli (49).

Större (minst 10 ex.) flockar:

Ku: 39 str. (V) Kungsudden, K. Barkarö 26.7 (Joachim

Strengbom).

Li: 11 r. Usken, Linde, 22.4 (Mats Andersson).

Jörgen Lindberg

Storspov (*Numenius arquata*) NT

(28 h, 36 h, 17 h, 10 h)

Tio (10) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvis fördelning: Västerås (1), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (3) och Skinnskatteberg (3). Inga större (minst 100 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Drillsnäppa (*Actitis hypoleucos*)

Årets första observationer gjordes vid Sura k:a, Sura den 11.4 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Den sista observationen gjordes vid Trångbådet i Nora den 13.9 (Anders Carlberg). Fynd som rör större ansamling (minst 10 ex.):

Vä: 10 r. Skuthällan, Ängsö, 7.5 (Bernt Larsson, Pentti J Tatti).

Li: 11 r. Prästryggen, Frövi, Näsby, 15.5 (Kjell Mattsson). 14 r. Prästryggen, 16.5 (Kjell Mattsson).

Jörgen Lindberg

Skogssnäppa (*Tringa ochropus*)

(10 FD10, 2 FD10, 12 FD10, 14 FD10)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Kö: 10 r. Mista, Köping 15.4 (Staffan Ekelund).

Sa: Max 15 r. Gussjöbäck, Fläckebo 5-6.4 (Yngve Wiklund, Kalle Källebrink). Max 18 r. Gussjön, Fläckebo, 16-18.4 (Yngve Hareland, Stefan Karlsson). Max 26 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 19-28.4 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Sk: 10 ex. Sotebo, Skinnskatteberg 23.4 (Leif Edberg).

Jörgen Lindberg

Svartsnäppa (*Tringa erythropus*)

(15 FD10, 27 FD10, 55 FD10, 91 FD10)

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 26 r. Frövisjön, Skultuna 7.6 (Janne Virking m.fl.). 25 r. Frövisjön, 23.6 (Håkan Johansson m.fl.).

Su: 70 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 24.6 (Mikael Mälberg). 22 ex. Gnien, 28.6 (Lennart Eriksson).

Sa: 21 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 16.5 (Bo Persson, Anna Persson).

Jörgen Lindberg

Gluttsnäppa (*Tringa nebularia*)

(31 FD10, 40 FD10, 73 FD10, 24 FD10)

Månadsvis fördelning av FD10: maj (3), juni (4), juli (13) och augusti (4). Inga större (minst 40 ex.) ansamlingar har rapporterats.

Jörgen Lindberg

Grönben (*Tringa glareola*)

(27 FD50, 75 FD50, 74 FD50, 73 FD50)

Två (2) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Morskogasjön i Ramsberg (Mats Andersson). Månadsvis fördelning av 73 FD50: april (2), maj (68), juni (0), juli (3). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):

Vä: Max 200 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 5-13.5 (Pentti J Tatti m.fl.). Max 350 ex. Frövisjön, Skultuna 6-17.5 (Jörgen Lindberg m.fl.). Max 250 r. Rastholmen, Asköviken, V.-Barkarö, 6-8.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). Sent fynd: 1 r. Frövisjön, Skultuna 12-16.10 (Håkan Johansson, Pentti J. Tatti).

Ha: Max 200 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 7-11.5 (Daniel Hedenbo m.fl.).

Sa: 150 r. Gussjöbäck, Fläckebo 7.5 (Bjarne Tuttunen). 100 r. Sörsalbo, Västerfärnebo 16.5 (Bo Persson, Anna Persson).

Su: Max 150 r. Lisjö ångar, Sura 11-12.5 (Leif Johansson m.fl.).

Jörgen Lindberg

Rödbena (*Tringa totanus*)

(4 h, 6 h, 7 h, 11 h)

Elva (11) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (6) respektive Surahammars (5) k:r. Större (minst 10 ex.), ansamlingar:

Su: 10 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs, 10.8 (Sören Larsson).

Jörgen Lindberg

Roskari (*Arenaria interpres*) VU

(9 ex., 5 ex., 4 ex., 10 ex.)

Vä: 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna 29.5 (Markus Rehnberg, Pentti J Tatti). 4 1K r. Gimpelstenarna, Ångsö 24.8 (Zsombor Károlyi, Bjarne Eriksson).

Su: 1 r. Gnien, Ramnäs 29.5 (Lennart Eriksson, Sören Larsson). 3 str.(SV) Gnien, 28.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Fa: 1 str. (SV) Brandbo, Västanfors 31.8 (Roland Narfström).

Jörgen Lindberg

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*) F1

(20 ex., 12 ex., 6 ex., 4 ex.)

Vä: 1 r. Asköbäcken, Asköviken, V.-Barkarö 28.5 (Pentti J Tatti, Janne Virking). 1 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna, 29.5 (Åsa Ekberg).

Su: 2 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 26.5 (Ralf Lundmark).

Jörgen Lindberg

Svartvingad vadarsvala (*Glareola nordmanni*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 2 ex.)

Vä: 2 1K r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 7-8.8 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg, Henry Hirsimäki).**

Ha: 2 1K r. Lagårdssjön, Kolbäck 2-6.8 (Ulf Carlsson m.fl.).**

Andra fyndet i Västmanland. Det föregående gjordes i

Lindesbergs kommun i juli 1992. Årets inte alltför vågade antagande är att det var samma två individer som besökte både Lagårdssjön och Asköviken. Fågelvägen är det cirka 1,2 mil mellan lokaler och en rörelse som bevisligen har gjorts av flera andra fåglar tidigare, inte minst svarttärnor. Under året gjordes ytterligare en observation i landskapet, i Surahammar i maj. Denna individ har dock ännu inte rapporterats via raritetsblankett, vilket är kravet för publicering.

Markus Rehnberg

Dvärgmås (*Hydrocoloeus minutus*)

Häckning:

Vä: Frövisjön, Skultuna (1/5-19/7, max 33 ad.). 11 häckningar vilket resulterade i minst 4 flygga ungar (Markus Rehnberg m.fl.). Asköviken, V.-Barkarö (11/4-12/7, max 12 ex.) 6 häckningar, samtliga förmodligen misslyckade (Torbjörn Hegedüs).

Övriga fynd:

Vä: Utöver fynden vid Asköviken och Frövisjön noterad vid följande lokaler och antal: Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne 3 fynd om 4 ex. 27.4-4.5 (Lars Ström). Granfjärden, Ångsö 4 fynd om 23 ex. 27.4-8.5 (Pontus Lindberg m.fl.). 12 adult + 1 2K r. Ridöfjärden, V.-Barkarö 1.5 (Pentti J Tatti). Hässlösundet, Irsta/Västerås 5 fynd om 9 ex. 1-19/5 (Johan Karlsson m.fl.). Västeråsfjärden, Västerås 4 fynd om 17 ex. 2-19/5 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 3K+ förbifl. Färjakajen, Västerås 17.5 (Markus Rehnberg). 12 ad. Mungasjön, Romfartuna 21.5 (Markus Rehnberg). 5 str. (V) Kviksund, Rytterne 20.7 (Johan Karlsson m.fl.). 3 ad. + 5 1K L. Blacken, Rytterne 7.8 (Ralf Lundmark). 3 1K r. St. Skorven, Blacken, Rytterne 20.8 (Richard Lager).

Sa: Fläcksjön, Fläckebo 40 så kallade fågeldagar 30/4-15/8 (fl.obs.), som mest noterades 6 ad. den 28/5 (Torbjörn Hegedüs). 4 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo 15.5 (Yngve Wiklund).

Ha: 1 ad. Sävholmen, Kolbäck 27.4 (Ulf Carlsson). 2 ad. Lagårdssjön, Kolbäck 7.5 (Daniel Hedenbo m.fl.). 2 ad. Lagårdssjön, 9-10.5 (Ulf Carlsson). 4 ad. Lagårdssjön, 17.5 (Ulf Carlsson).

Su: 3 ad. Gläpen, Sura 2.5 (Mikael Mälberg). 2 förbifl. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 7.5 (Otto Lindgren, Anne-Marie Lindgren). 4 adult + 1 2K Gläpen, 9.5 (Mikael Mälberg). 2 ad. Lisjö ångar, Sura 12.5 (Lennart Eriksson R m.fl.). 1 ex. Lisjö ångar, 13.5 (Björn Tuominen, Peter Westerberg). 1 ex. Storängen, Ramnäs 14.5 (Tom Sävström). 2 ex. Lisjö ångar, 19.5 (Stefan Berg m.fl.). 2 ad. Sörsjön, Sura 19.5 (Bengt Hultin). 2 ad. Gnien, 19.5 (Ralf Lundmark). 4 str. (SV) Högbymaden, 21.5 (Sören Larsson). 1 2K Lisjö ångar, 24.5 (Mikael Mälberg). 2 ad. r. Gnien, 11.7 (Lennart Eriksson R).

Kö: max 10 r. Norsa, Munktorp 30.4 (Göran Nilsson m.fl.). 1 ex. Norsa, 6.5 (Göran Nilsson).

Fa: 4 r. Stora Aspen, Västanfors 6.5 (Roland Narfström, Fredrik Narfström). 1 1K Stora Aspen, 16.8 (Roland Narfström, Leif Lejdelin).

Ku: 1 ad. Hovgården, K. Barkarö 17.10 (Olle Sköld).

Ar: 2 ex. Sjölundamaden, Arboga 8.5 (Ulf Eriksson). 60 ex. Nyckelgrundet, Arboga 15.7 (Ulf Eriksson).

Lu: 2 ad. r. Hörksbyn, Grängesberg 6.7 (Bertil Rahm).

Markus Rehnberg

Skrattmåsar (*Chroicocephalus ridibundus*)

Skrattmåsen har under året rapporterat under årets samtliga månader. I januari endast iakttagen i Västerås hamn med omnejd, med mest 90 ex. i inledningen av månaden (fl. obs.). Därefter sjönk antalet ganska kvickt och i februari noterades endast en ensam individ vid Ångkraftverket i Västerås, 4-12.2 (Eilis Backström m.fl.). Från och med mitten av mars började vårens inflöde och i slutet av månaden samt i inledningen av april noterades tämligen stora antal vid flera lokaler, spridda i landskapet. Upp till 1000 ex. noterades till exempel vid Färjkajen i Västerås den 31.3 (Johan Karlsson). Säkerställda eller mycket troliga häckningar rapporterats under sommaren från 17 lokaler fördelat på Västerås (3), Sala (1), Hallstahammar (1), Surahammar (4), Köping (2), Skinnskatteberg (1), Lindsberg (1), Nora (2) och Hällefors (2). Den enskilt största kolonin återfanns vid Askövikens i Västerås där minst 1540 häckningar påbörjades. Från slutet av juli har det rapporterats om sträckande flockar, men inte i några särskilt noterbara antal. Under december har det, så länge vintern inte har satt in med full karft, återigen rapporterats om skrättmåsar som valt att dröja sig kvar i Västerås hamnområde. Som mest inräknades 80 skrättmåsar i slutet av månaden (Berndt Söderlund).

Markus Rehnberg

Fiskmåsar (*Larus canus*)

Fiskmåsar har under året rapporterats under årets samtliga månader, utom i februari. I januari noterad med som mest 18 ex. vid Ångkraftverket i Västerås den 2.1 (Henry Hedlund). Förutom i Västerås, i januari, även noterad vid Stora Lindessjön i Lindsberg den 1.1 (Mats Andersson, Ally Andersson). Under följande månader lämnades inga särskilt noterbara rapporter

förrän i december, då 7 fynd om 33 ex. gjordes, fördelat på Västerås (4 fynd/21), Surahammar (1/9), Lindsberg (1/1), Hällefors (1/2)

Markus Rehnberg

Silltrut (*Larus fuscus*) NT

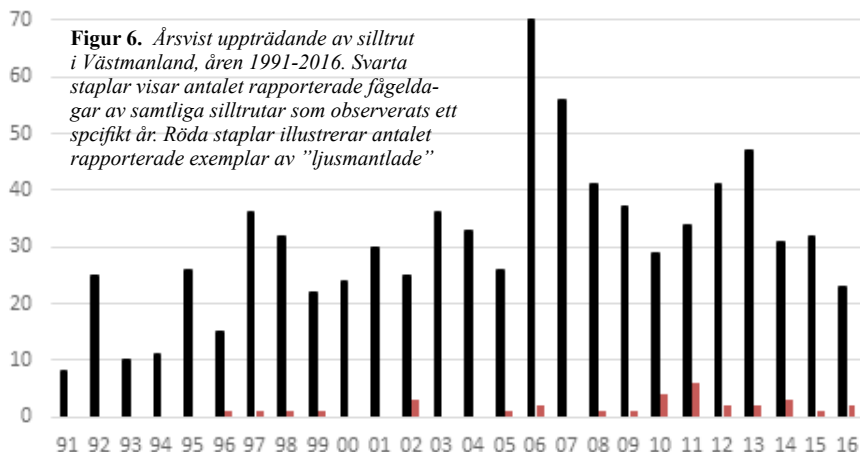
(11 FD, 28 FD, 39 FD, 23 FD)

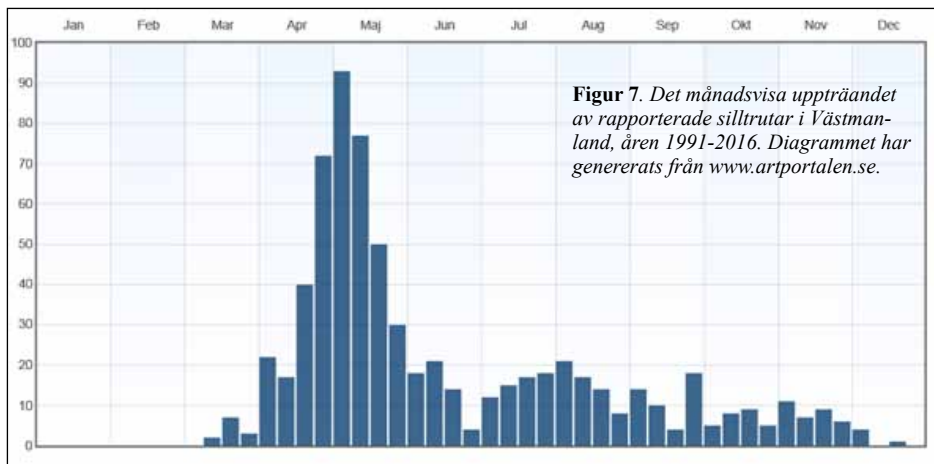
Trots att silltruten häckar relativt nära i Mälaren (t.ex. strax utanför Strängnäs) är den i Västmanland en ganska sällsynt gäst som främst dyker upp i samband med dess flytt, i april-maj samt från slutet av juli (se figur 6). På senare år har man dock kunna notera att enstaka stannar kvar allt längre in på sommaren, inte minst i Västerås. Kanske ska detta ses som ett första tecken på att arten håller på att skjuta fram sina positioner i Mälaren. Men ser man till antalet registrerade fågeldagar kan man inte se någon tydlig trend på att det skulle handla om en storskalig etablering i alla fall. Antalet har ökat något sedan början av 1990-talet, men håller ändå en ganska jämn nivå på i runda slängar 30-40 fågeldagar per år (figur 7). Sedan mitten av 1990-talet har man även kunnat notera att det allt oftare dyker upp bleka silltrutar, så kallade ljusmantlade, i vårt område. Förmodligen rör det sig huvudsakligen om fåglar ur rasen *Larus f. intermedius*, som närmast häckar längs den svenska västkusten, men i detta fall kanske man inte ska vara allt för säker, andra ljusmantlade silltrutar skulle även de kunna dyka upp hos oss vid sällsynta tillfällen (se nedan). Under året har 23 fågeldagar registrerats och nedan redovisas samtliga gjorda fynd under 2016.

Vä: 1 ad. [ljusmantlad] r. Frövisjön, Skultuna 18.4 (Johan Södercrantz). 1 3K r. Frövisjön 1.5 (Jörgen Lindberg, Mikael Hedman). 1 ad. förbifl. Norrmalm, Västerås 18.5 (Henrik Berg).

Su: 1 ad. [L. f. fuscus] str. (N) Stora Nadden, Ramnäs 5.4 (Ralf Lundmark). 2 ad. str. (NO) Norrsjön, Sura 9.4 (Mikael Mälberg). 1 ad. [L. f. fuscus] str. (SO) Högby-

Figur 6. Årsvist uppträdande av silltrut i Västmanland, åren 1991-2016. Svarta staplar visar antalet rapporterade fågeldagar av samtliga silltrutar som observerats ett specifikt år. Röda staplar illustrerar antalet rapporterade exemplar av "ljusmantlade"

maden, Gnien, Ramnäs 18.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (NO) Lisjö ängar, Sura 30.5 (Mikael Mälberg).

Fa: 1 r. [L. f. fuscus] Stora Aspen, Västanfors 16.4 (Bo Persson, Anna Persson). 2 str. (NO) Kalvön, Ämänningsen, Västervåla 30.4 (Staffan Liljeqvist m.fl.). 1 ex. Sänkmossen, Västanfors 23.5 (Albin Liljeqvist). 1 ad. str. (SV) Bockmurholmen, Västervåla 27.7 (Jan Hellström m.fl.). 1 1K str. (SV) Bockmurholmen 29.7 (Jan Hellström, Thomas Österholm). 1 1K r. Backgården, Västanfors 25.9 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Lu: 1 ad. r. Hörksbyn, Grängesberg 21.4 (Bertil Rahm). 1 ad. r. Hörksbyn 4.7 (Bertil Rahm). 1 1K r. Hörksbyn 3.9 (Bertil Rahm).

No: 1 ad. str. (NO) Åkar-Axels udde, Nora 23.4 (Håkan Lavebratt). 1 förbifl. Södra Ås, Nora 30.4 (Anders

Carlberg). 1 ad. str. (V) Södra Ås våtmark, Nora 1.5 (Anders Carlberg). 1 ad. r. [ljusmantlad] Tolvsbörd, Järnboås 15.5 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 1 ad. förbifl. Trångbobadet, Nora 16.5 (Håkan Lavebratt).

I fyndsammanställningen ovan gömmer sig två fynd där silltrutarna har rapporterats som "ljusmantlade" (0 ex., 1 ex., 2 ex., 2 ex.). I begreppet ljusmantlade klumpas för närvarande raserna L. f. intermedius, L. f. graellsii och L. f. heuglini som oftast är mycket svåra att skilja från varandra.

Markus Rehnberg

Gråtrut (*Larus argentatus*) VU

Häckning (säker respektive trolig reproduktion) har

Figur 8. Lokaler ifrån vilka säker eller trolig reproduktion av gråtrut har rapporterats under år 2016. Kartan har genererats från www.artportalen.se.

under året rapporterats från endast tio lokaler, vilket givetvis är ett tecken på dålig rapportering (se figur 8).

I övrigt noterad årets samtliga månader och ses utanför häckningstid regelbundet i större antal i både Västerås och Köpings hamnområden.

Markus Rehnberg

Kaspisk trut (*Larus cachinnans*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Vä: 1 3K rastande Ångkraftverket, Västerås 29.12 (Berndt Söderlund).

Femte fyndet i Västmanland. Tidigare fynd har gjorts i oktober 1998 (Västerås), i november 2005 (Västerås), i januari 2007 (Köping) samt i augusti 2010 (Köping). Årets fynd är väldokumenterat, men har ännu inte behandlats av den nationella rapportkommittén.

Markus Rehnberg

Havstrut (*Larus marinus*)

(1 H, 4 H, 1 H, 1 H)

Noterad årets samtliga månader. I januari, februari och december rapporterad i mindre antal från både Västerås och Köpings hamnområden. Årets enda häckning rapporterades från Stora Skorven i Rytterne (Anders Dahllöv), vilket är en gammal klassisk häckningslokal för arten.

Markus Rehnberg

Skräntärna (*Hydroprogne caspia*) NT/FI

(166 FD, 30 FD, 21 FD, 168 FD)

Vä: Vid Askövikens noterad 2-27.8 om totalt 42 fågeldagar (FD) (f.lobs). I övrigt noterad: 1 ad. r. Frövisjön, Skultuna 10-11.7 (Pentti J Tatti m.fl.). 1 ad. r. Frövisjön, 23.7 (Robert Stenmark). 1 ad. + 1 IK förbifl. Frövisjön, 24.7 (Ingrid Åkerberg). 1 IK str. (V) Kviksund, Rytterne 25.7 (Kjell Ingeström). 1 ad. r. Lilla Blacken, Rytterne 7.8 (Ralf Lundmark). 2 str. (SV) Steneborg, V.-Barkarö 16.8 (Richard Lager). 1 ad. r. Frövisjön, 17.8 (Julius Wengelin Grantén, Joachim Karlsson).

Ha: 1 ad. str. (SV) Klovstenen, Kolbäck 6.8 (Ulf Carlsson). Ku: 2 1K str. (SV) Borgvik, K. Barkarö 6.8 (Patrik Rhönstad). 1 ad. str. (SV) Spikskär, Björskog 11.8 (Patrik Rhönstad). 3 str. (SV) Stora Skären, Björskog 12.8 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Ar: 2 ad. str. (V) Gravudden, Arboga 29.6 (Per Lindh). 35 ex. r. Nyckelgrundet, Arboga 15.7 (Ulf Eriksson). 72 ex. r. Nyckelgrundet, 23.7 (Ulf Eriksson).

Årets fynd gav en intressant geografisk bild där samtliga lokaler, förutom Frövisjön, ligger som på ett pärlband från Mälaren via Arbogaån till Hjälmaren, en gammal och välkänd sträckled. Antalet fågeldagar blev i år större än på mycket länge, vilket till stor del beror på rapporter om större ansamlingar vid de klassiska rastplatserna kring Nyckelgrundet i Hjälmaren samt en utdragen rastning vid Askövikens. Det tidsmässiga uppträdandet inföll mellan 29 juni och 27 augusti.

Markus Rehnberg

Svarttärna (*Chlidonias niger*) VU

Åter ett år med bristande rapportering av denna art som

vi i Västmanland har ett särskilt ansvar för! Häckning eller häckningsförsök har rapporterats från fyra lokaler (Askövikens, Frövisjön, Fläcksjön och Gnien). Sett till de antal som har rapporterats häckade minst 71 par i landskapet, vilket dock torde vara ordentligt i överkant.

Svarttärnorna är kända att jakta mellan de västmanländska lokalerna innan de slutligen bestämmer sig för vart det för året är bäst förutsättningar. Vissa par kan förmodligen också påbörja en häckning vid en lokal och kort därefter avbryta och flytta till en ny lokal där häckningen sedan fullbordas. Likt tidigare år bygger redovisade siffror, i flera fall, på några enskilda observationer. Till exempel vid Gnien i Ramnäs där 20 par "hävdade revir" i slutet av maj, men om detta verkligen var det antal som sedan häckade vid lokalen är högst osäkert. Förmodligen blev det ett betydligt mindre antal par som genomförde häckning vid lokalen.

En rimlig prognos för hur många par som häckar i landskapet ligger förmodligen kvar runt 50 par. Totalt inräknades 26 flygga ungfåglar vid de olika häcknings-lokalerna, vilket (om man utgår ifrån 50 häckande par) ger ett häckningsutfall på 0,52 ungar per häckande par. Ett dåligt utfall kan tyckas, men siffran ligger i paritet med det utfall som vissa år registrerades vid Askövikens under 1990-talet, en period då arten följdes noga. Utanför häckningslokalerna har svarttärnor rapporterats enligt följande:

Vä: 16 ex. Västeråsfrjärden, Västerås 19.5 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck 7 fynd om ca 47 ex. 6.5-5.7 (Ulf Carlsson m.fl.).

Su: 4 ex. Gläpen, Sura 9.5 (Lennart Eriksson R). Max

15 ex. Lisjö ångar, Sura 9-22.5 (Yonas Ericsson m.fl.).

Ar: 40 ex. Nyckelgrundet, Arboga 15.7 (Ulf Eriksson).

Fa: 3 ex. Ämningen, Västervåla 23.5 (Bo Persson).

Markus Rehnberg

Silvertärna (*Sterna paradisaea*)

(23, 41, 54, 33)

Årets uppträdande inföll under våren mellan 27 april och 30 maj (27 fynd å 162 ex.) och under sensommaren mellan 8 juli och 13 augusti (5 fynd å 36 ex.). Dessutom gjordes en ovanligt sen observation av en gammal fågel vid Nedre Vättern i Skinnskatteberg den 20 oktober (Leif Johansson), vilket torde vara en av de senaste noteringarna någonsin av silvertärna i Västmanland.

Markus Rehnberg

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

Årets uppträdande inföll mellan 10 april och 10 september. Säkerställda häckningar eller häcknings-indikerande fynd har under året rapporterats från 18 lokaler med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Surahammar (4), Skinnskatteberg (2), Lindesberg (5), Hällefors (3). Från slutet av juli samt i början av augusti har några större sträckesiffror rapporterats från Kviksund i Rytterne. Högst antal räknades den 10.8, då 289 sträckte förbi Kviksundsbron (Johan Karlsson).

Markus Rehnberg

Figur 9. Turkduva i Västmanland 2016. Gula punkter representerar platser där turkdovor har siktats under året. Kartan har genererats från www.artportalen.se

Tamduva (*Columba livia* [domest.])

Endast noterad i större (fler än 100 ex.) antal vid Munkängen i Västerås, där som mest 500 ex. inräknades i januari och februari (Janne Virking m.fl.).

Markus Rehnberg

Skogsduva (*Columba oenas*)

Under året har två "riktiga" vinterfynd rapporterats.

Ha: 1 ex. Vallberga, Berg 8.12 (Ulf Carlson).

Li: 1 ex. r. Hagabergsliden, Linde 15.1 (Mats Andersson).

Under februari rapporterades 11 fynd om minst 21 ex. vilka samtliga snarast ska tolkas som tidiga vårfåglar i stället för vinterditon. I övrigt har inga anmärkningsvärda fynd rapporterats.

Markus Rehnberg

Ringduva (*Columba palumbus*)

Har under året rapporterats samtliga årets månader. I januari och fram till och med 15 februari rapporterad från Västerås (minst 9 ex.), Hallstahammar (1), Surahammar (1), Köping (5) och Lindsbergs (1) k.r. I december har minst 34 ringduvor rapporterats, fördelat på Västerås (minst 26 ex.), Hallstahammar (2), Fagersta (1) och Nora (5). I övrigt har följande något mer anmärkningsvärda fynd rapporterats:

Su: 1200 r. Lisjö ängar, Sura 27.9 (Ralf Lundmark).

Markus Rehnberg

Turkduva (*Streptopelia decaocto*)

Den geografiska spridningen av årets rapporterade fynd

visas i figur 9. De skillnader som direkt kan konstateras är avsaknad av fynd i orterna Nora, Hällefors och Norberg. Tillkommer gör i stället flera fynd i Surahammars kommun samt på landsbygden i Västerås och Hallstahammars kommun. Det kanske börjar bli läge att försöka genomföra en ordentlig inventering för att kunna bedöma populationens verkliga storlek i landskapet.

Markus Rehnberg

Gök (*Cuculus canorus*)

Årets uppträdande inföll mellan 1 maj och 1 september. Årets sista noterades ovanligt sent då ett exemplar sträckte förbi Backgården i Västanfors (Leif Lejdelin, Jan Hellström). Gökens uppträdande får denna gång illustreras med hjälp av en atlaskarta (figur 10). För Västmanlands del har landskapet indelats i 443 stycken atlasrutor (5x5 km). Totalt under året har någon gök (oftast revirhävande) rapporterats från 174 stycken av dessa atlasrutor, vilket motsvarar cirka 39 %. Detta är den lägsta siffran sedan 2010, då gökar rapporterades från endast 164 atlasrutor. Mellan 2011 till 2015 ligger snittet på 181 atlasrutor per år.

Säkerställda häckningar rapporteras inte speciellt ofta. I år finns dock två rapporter:

Sa: 1 pulli. (ringm.) Långheden, Västerfärnebo 21.6 (Kalle Källebrink, Kjell-Åke Källebrink). Här hade mamma gök placerat sitt ägg i en holk där rödstjärtar huserade.

Su: 1 pulli Kohagen, Sura 21.6 (Inger-Marie Carlsen).

Markus Rehnberg

Figur 10. Gökens uppträdande illustreras med hjälp av en atlaskarta. För Västmanlands del har landskapet indelats i 443 stycken atlasrutor (5x5 km). Totalt under året har någon gök (oftast revirhävande) rapportrats från 174 stycken av dessa atlasrutor.

Berguv (*Bubo bubo*) VU/F1

(3 h, 5 h, 12 h, 4 h)

Två säkra häckningar rapporterade från Sala. Därutöver två möjliga eller troliga häckningar i Västerås och Fagersta. Övriga observationer:

Vä: 1 ex. Gryta soptipp, Västerås 4-5.1 (Marjatta Ericson, Zsombor Károlyi).

Su: 1 ex. Ramnäs, 5.1 (Ralf Lundmark).

Lj: 1 ex. Basttjärn, Ljusnarsberg 6.10 (Ulf Risberg).

Roland Thuvander

Hökuggla (*Surnia ulula*) F1

(9 ex., 4 ex., 7 ex., 106 ex.).

I likhet med åren innan noterades ovanligt många hökugglor i landskapet under 2016. Inga observationer tyder dock på att någon häckning har genomförts. Totalt 106 hökugglor fördelat på Västerås (6), Köping (1), Surahammar (19), Sala (11), Lindsberg (11), Nora (3), Fagersta (15), Norberg (10), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (4) och Hällefors (17).

Hökugglornas tidsmässiga uppträdande i landskapet fördelade sig enligt följande: januari (3), mars (2), april (1), maj-juli (0), augusti (1), september (25), oktober (48), november (44) och december (35).

Roland Thuvander

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*) F1

(10 h, 39 h, 77 h, 94 h)

Ingen häckning konstaterad i landskapet, men väl 94 revirhävande fåglar vilka fördelade sig på följande kommuner: Västerås (9), Hallstahammar (3), Köping (6), Sala (14), Surahammar (11), Lindsberg (9), Nora (5), Norberg (5), Fagersta (7), Skinnskatteberg (15), Ljusnarsberg (1), Hällefors (9). Under hösten (1.8-31.12) rapporterades sammanlagt 17 ex., fördelade på augusti (1), september (4), oktober (2), november (4) och december (6).

Roland Thuvander

Kattuggla (*Strix aluco*)

(23 H, 30 H, 39 H, 20 H)

Trehundraåtta (308) lokaler med ropande kattugglor under häckningstid, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (57), Hallstahammar (16), Köping (28), Arboga (4), Sala (24), Surahammar (22), Lindsberg (35), Örebro (1), Nora (23), Norberg (10), Fagersta (21), Skinnskatteberg (52), Ljusnarsberg (2), Hällefors (13). I tjugio (20) fall konstaterades häckning, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Arboga (2), Sala (4), Lindsberg (4), Örebro (1), Nora (3), Fagersta (1).

Roland Thuvander

Slaguggla (*Strix uralensis*) F1

(4 H, 12 H, 10 H, 9 H)

Nio häckningar konstaterades under året: Sala (2),

Surahammar (1), Norberg (2), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (2), Ludvika (1), I övrigt fördelade sig fynden enligt följande: Västerås (10), Köping (3), Sala (16), Surahammar (4), Norberg (6), Fagersta (6), Skinnskatteberg (10), Ljusnarsberg (1), Hällefors (2). Den månadsvis fördelning: januari (12), februari (13), mars (34), april (20), maj (14), juni (6), juli (0), augusti (1), september (2), oktober (0), november (1), december (1).

Roland Thuvander

Lappuggla (*Strix nebulosa*) NT/F1

(2 ex., 3 ex., 20 ex., 21 ex.)

Tre konstaterade häckningar (- h, - h, 16 h, 14 h) har rapporterats från Norberg (2) och Skinnskatteberg (1). Häckningsindikerande fynd har även rapporterats från Västerås (7), Surahammar (1), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (1). I övrigt noterat vid två lokaler i Lindesberg.

Roland Thuvander

Hornuggla (*Asio otus*)

(26 H, 27 H, 49 H, 14 H)

Ett ännu sämre häckningsresultat än det dåliga året 2015. De fjorton (14) häckningar som konstaterades fördelade sig på följande kommuner: Västerås (2), Hallstahammar (2), Köping (3), Kungsör (3), Sala (1), Lindesberg (3). Ett vinterfynd:

Su: 1 ex. Ramnäs 1.12 (Sören Larsson).

Roland Thuvander

Jorduggla (*Asio flammeus*) NT/F1

(14FD, 5 FD, 29 FD, 90 FD)

Näst högsta antalet fågeldagar på många år i landskapet (högst år 2012 med 165 FD). Antalet fågeldagar (90) fördelade per månad: januari (0), februari (1), mars (1), april (18), maj (47), juni (16), juli (5), augusti (0), september (1), oktober (0), november (1) och december (0). Ingen häckning konstaterad men rapporter indikerar att häckning kan ha skett i Västerås (4) och Kungsör (1). Årets uppträdande involverade minst 34 ex. vilka fördelade sig på Västerås (21), Hallstahammar (1), Köping (1), Kungsör (4), Sala (4), Surahammar (1), Norberg (1) och Fagersta (1). Vinterfynd:

Sa: 1 ex. Västerbykil, Västerfärnebo 28.11 (Tommy Abrahamsson).

Roland Thuvander

Päruggla (*Aegolius funereus*) F1

(19 h, 62 h, 124 h, 30 h)

Ingen häckning konstaterad i landskapet. Under häckningstid har minst 30 ropande hanar rapporterats från Västerås (2), Hallstahammar (1), Sala (2), Surahammar (3), Lindesberg (3), Norberg (4), Fagersta (2), Skinnskatteberg (9), Ljusnarsberg (1), Hällefors (2) och Ludvika (1) kr.

Roland Thuvander

Nattskärpa (*Caprimulgus europaeus*) F1

(24 ex., 48 ex., 100 ex., 132 ex.)

Årets uppträdande inföll mellan 10 maj och 3

september. Inom den tidsrymden rapporterades cirka 119 sjungande nattskärpor med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Sala (25), Surahammar (11), Köping (7), Skinnskatteberg (7), Fagersta (21), Norberg (17), Lindesberg (16), Nora (6) och Hällefors (2). Utifrån det rapporterade materialet kan man skönja en tydlig förändring av antalet nattskärpor till det stora område i Sala, Surahammar, Fagersta och Norbergs kommuner som 2014 drabbades av den stora skogsbranden. En förändring som delvis är ett resultat av omfattande inventering, men också av att branden skapade en tillsyns optimal miljö för nattskärpor. Övriga fynd (exklusive lokaler där spelande fåglar också har noterats):

Vä: noterat Bovallen, Skultuna 14.6 (Håkan Johansson). 1 ad. Björnstenskarret, Skultuna 19.7 (Håkan Johansson).

Sa: 1 ex. Hebo, Möklinta 18.5 (Karin Andersson). 1 r. Hammartorp, Västerfärnebo 16.7 (Bengt Ottosson). 1 ad. Sörhörende, Västerfärnebo 24.7 (Anders Fredrics-son). 1 honf. r. Skillberg, Fläckebo 30.7 (Markus Rehnberg).

Ku: 1 r. Västra Eknö, Björskog 3.9 (Patrik Rhönnstad).

Sk: 2 ex. Stockmoravägen, Gunillbo 17.6 (Fredrich Thor Holst).

No: 1 ad. m. Skrikarhyttan, Vikar 10.5 (Anders Carlberg). 1 ex. Östra Sund, Nora 25.5 (Roland Thuvander, Anders Carlberg).

Hä: 2 ex. Flaxen, Hällefors 29.6 (Nils Hultman).

Markus Rehnberg

Tornseglare (*Apus apus*) VU

Under året noterat mellan 6 maj och 6 september. De två första seglarna noterades vid Erikslunds industriområde i Västerås den 6 maj (Elena Goroun) och följdes av ytterligare 6 fynd (10 ex.) fram till och med 10 maj (fl. obs.). Störst antal (1000 ex.) noterades vid Gnien i Ramnäs den 26.7 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). I september gjordes följande fynd, samtliga i Västerås:

Vä: 7 ex. Herrgårdet, Västerås 1.9 (Bo Eriksson). 2 ex. Ängsö slott, Ängsö 1.9 (Bo Eriksson). 14 str. (SV) Herrgårdet, 3.9 (Bo Eriksson). 1 ex. förbiff. Lögaräng- en, Västerås 6.9 (Jesper Andersson).

Markus Rehnberg

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*) VU/F1

(6 h, 5 h, 4 h, 10 h)

I jämförelse med året innan kan en liten nedgång noteras. Säkerställda häckningar har under året konstaterats vid en lokal vardera i Köpings respektive Nora kommuner. I övrigt har fynd gjorts vid ytterligare åtta lämpliga lokaler under häckningssäsong. Dessa fördelade sig på följande kommuner: Västerås (2), Hallstahammar (2), Köping (3) och Nora (1). Övriga fynd:

Vä: 2 ex. Ångkraftverket, Västerås 1-5/1 (Leif Johansson m.fl.). 1 ex. Ångkraftverket, 6.1-3.3 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 ad. förbiff. Svartån vid Jädra bro, Skultuna 3.4 (Lars Österberg). 1 förbiff. Svartån vid

Skultunasågen, Skultuna 5.5 (Bernt Larsson). 1 förbifl. Svartån vid Skultuna bruk, Skultuna 23.8 (Leif Godin, Nils-Erik Evers). 1 ex. Notudden, Västerås 15.10 (Markus Rehnberg). 1 förbifl. Färjkajen, Västerås 26.10 (Jesper Andersson). 1 förbifl. Ångkraftverket, 9.12 (Per Nilsson, Kaj Engberg).

Ha: 1 förbifl. Lustigkulla, Berg 2.1 (Daniel Hedenbo). 1 förbifl. Lagårdssjön, Kolbäck 10.5 (Ulf Carlson). 1 förbifl. Lagårdssjön, 6.8 (Jörgen Lindberg).

Su: 1 ex. Kolbäcksånen vid Sura k:a, Sura, 2.1 (Sören Larsson m.fl.).

Kö: 1 förbifl. Gamla stan, Köping 29.3 (Per Jonsson). 1 ex. Norsa, Munktorp 6.6 (Mikke Brännström). 1 förbifl. Supradiket, Köping 8.6 (Mikke Brännström). 1 ad. m Norsa, 18.9 (Per Lindh). 1 ex. Gamla stan, 11.11 (Peter Ekelund). 1 ex. Dambron, Köping 14.12 (Staffan Ekelund). 1 ex. Gamla stan, 18.12 (Per Lindh).

Ku: 1 förbifl. Barkarövik, K. Barkarö 20.3 (Olle Sköld). 1 ex. Borgvik, K. Barkarö 18.7 (Patrik Rhönnstad).

Ar: 1 ex. Gamla kanalen, Arboga 3.1 (Seppo Leppälampi) och 5.1 (Hans Klinga). 1 förbifl. Nästkvärn, Arboga 25.3 (Ulf Eriksson). 1 förbifl. Grindberga, Arboga 16.11 (Erik Törnvall).

Fa: 1 ex. Ängelsberg, Västervåla 7.8 (Dan Hammarlund, Elisabet Hammarlund).

No: 1 r. Södra Husby, Nora 9.4 (Anders Carlberg). 1 r. Södra Ås våtmark, Nora 15.5 och 7.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Åsbosjön, Nora 13 och 22.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Nedre Lerslätten, Järnboås 13.11 (Anders Carlberg).

Hä: 1 ex. Torrvarpssund, Grythyttan 12.8 (Leena Zander m.fl.). 1 förbifl. Torrvärpen, Grythyttan 21.9 (Karin Bergh).

Markus Rehnberg

Göktyta (*Jynx torquilla*)

(43 ex., 95 ex., 190 ex., 116 ex.)

Fyra (4) häckningar fördelade på Västerås (1), Fagersta (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (1) k:r. Ytterligare 112 ex. har rapporterats under tiden 19.4-19.8 med följande fördelning: Västerås (34), Hallstahammar (7), Köping (7), Kungsör (3), Arboga (3), Sala (18), Surahammar (9), Lindsberg (8), Nora (3), Norberg (4), Fagersta (10), Skinnkatteberg (1), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (3). Ett obestämt antal av rapporterna bör röra göktytor som hörts under vårflyttningen.

Roland Thuvander

Gråspett (*Picus canus*) F1

(7 ex., 54 ex., 102 ex., 60 ex.)

En häckning konstaterad i Nora kommun. I övrigt har sexton fynd gjorts under häckningstid (1.4-31.7). Dessa fördelade sig på följande kommuner: Västerås (1), Köping (1), Nora (1), Fagersta (7), Skinnkatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (3) och Ludvika (1). Under övriga året inräknades 141 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 111) respektive efteråret (31.7-31.12; 30), kommunvis: Hallstahammar (2/0), Sala (35/3), Surahammar (11/4), Lindsberg (0/1), Nora (3/1), Norberg (1/1), Fagersta (14/4), Skinnkatteberg (11/4),

Ljusnarsberg (0/4), Hällefors (34/8).

Roland Thuvander

Gröngöling (*Picus viridis*) NT

(4 H, 7 H, 11 H, 4 H)

Fyra konstaterade häckningar rapporterade i Hallstahammar (1), Surahammar (1) och Lindsbergs0 (2) k:r. Normalt brukar runt tio häckningar rapporteras per år i landskapet.

Roland Thuvander

Spillkråka (*Dryocopus martius*) NT/F1

(4 H, 7 H, 5 H, 8 H)

Åtta (8) konstaterade häckningar har rapporterats från Köping (1), Surahammar (1), Fagersta (3), Ludvika (1) och Hällefors (2) k:r.

Roland Thuvander

Större hackspett (*Dendrocopos major*)

Ingen särskilt anmärkningsvärd observation har rapporterats under året.

Roland Thuvander

Vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*) CR/F1

(3 ex., 1 ex., 0 ex., 4 ex.)

Su: 1 m Kvarnängarna, Ramnäs 19.7 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Fa: 1 m Stabäckstorp, Västervåla 30.3 (Roland Narfström)*, 1 m Fågelviksmossen, Västervåla 7.4 (Torbjörn Jansson, Roland Narfström)*, 1 m Stabäckstorp, 14.4 (Staffan Liljeqvist)*.

Sk: 1 m på matning vid Bernshammar i början av året (gm Kristoffer Stighäll).

No: 1 4K m (individmärkt) Södra Ås, Nora 17.9 (Anders Carlberg).

Troligtvis är minst fyra olika hanar inblandade i årets uppträdande. Fynden i Surahammar, Fagersta och Skinnkatteberg ska ses i skenet av det östliga inflöde som skedde under hösten 2015. Fågeln i Nora är individmärkt och härstammar från ett utsättningsprojekt som bedrivs vid Klarälven i Värmland och har uppehållit sig vid Nora sedan 2014.

Markus Rehnberg

Mindre hackspett (*Dendrocopos minor*) NT

(65 h, 74 h, 101 h, 78 h)

Sjuttioåtta (78) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), ett (1) fall med konstaterad häckning.

Fyndens kommunvisa fördelning: Västerås (13), Hallstahammar (6), Köping (5), Kungsör (2), Arboga (1), Sala (9), Surahammar (7), Lindsberg (12), Nora (7), Norberg (4), Fagersta (6), Skinnkatteberg (3), Hällefors (2) och Ludvika (1). Under övriga året 180 fågeldagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 89) respektive efteråret (1.7-31.12; 91), kommunvis: Västerås (13/23), Hallstahammar (2/1), Köping (8/9), Kungsör

Figur 11. Sånglärka i Västmanland 2016. Arten minskar som häckfågel i landskapet västra kommuner, och fynd saknas i år helt från Hällefors och Ljusnarsberg.

(0/1), Arboga (0/1) Sala (6/5), Surahammar (12/10), Lindsberg (15/9), Nora (13/20), Norberg (1/0), Fagersta (12/5), Skinnskatteberg (2/1), Ljusnarsberg (1/2), Hällefors (4/4).

Roland Thuvander

indikerar häckning har rapporterats enligt följande: Västerås (4), Hallstahammar (3), Köping (5), Sala (16), Surahammar (6), Lindsberg (2), Nora (2) och Fagersta (9). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 51 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade: mars (34), april (13), september (4), oktober (1).

Roland Thuvander

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) NT/F1

(1 H, 2 H, 3 H, 5 H)

Fem häckningar rapporterades från Sala (4) och Hällefors (1) k.r. Fynd under häckningstid och under omständigheter som tyder på häckning har i övrigt rapporterats från 56 lokaler, vilka fördelade sig på Västerås (1), Köping (1), Sala (32), Surahammar (3), Lindsberg (1), Norberg (6), Fagersta (9) och Skinnkatteberg (3). Under övriga året 280 fågeldagar fördelade på föräret (1.1-31.3; 244) respektive efteräret (1.7-31.12; 36), kommunen: Hallstahammar (1/0), Köping (1/0), Sala (178/23), Surahammar (19/7), Lindsberg (2/0), Norberg (2/0), Fagersta (25/2), Skinnkatteberg (16/0), Hällefors (0/4).

Ett stort antal trefåga hackspettar rapporterades i och omkring det stora brandområdet under året. Antalet var som störst på våren för att sedan avta till mera normala antal från augusti.

Roland Thuvander

Trädlärka (*Lullula arborea*) F1

(11 h, 27 h, 51 h, 47h).

Första fynden för året: Kö: 1 ex. födosökande Valsta, Odensvi 16.3 (Lennart Andersson) och Su: 1 ex. Sörby, Ramnäs 16.3 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). Sista fyndet för året: Li: 1 ex. Hagaberg, Näsby 1.10 (Andreas Sandberg m.fl.). Fyrtiosju (47) fynd som

Sånglärka (*Alauda arvensis*) NT

Observerades 20.2 - 3.11. Större ansamlingar och höga sträcksummor (minst 50 ex.):

Ku: 200 ex. str. (S) Spijskär, Björskog 24.9 (Patrik Rhönnstad).

Su: 52 ex. str. (NO) Gnien, Ramnäs 10.3 (Sören Larsson).

Li: 50 ex. r. Sjömosjön, Fellingsbro 1.10 (Johan Andersson). 75 ex. r. Nederby, Fellingsbro 16.10 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Sånglärkan fortsätter att bli ovanligare, speciellt i nordvästra delarna av landskapet, där rapporter saknas helt från Ljusnarsberg och Hällefors kommuner (se figur 11).

Roland Thuvander

Berglärka (*Eremophila alpestris*) VU

(3 ex., 2 ex., 1 ex., 1 ex.)

No: 1 ex. Övre Alntorp, Nora 29.10 (Anders Carlberg).
1 ex. Bergsmanshyttan, Nora 3.11 (Anders Carlberg).

Eventuellt rör de båda fynden ett och samma exemplar som under mellanperioden flyttat sig några kilometer till Bergsmanshyttan.

Roland Thuvander

Backsvala (*Riparia riparia*) NT

(2185 H, 384 H, 91 H, 24 H)

Årets första observationer:

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp 13.5 (Staffan Ekelund).

Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 13.5 (Martin Lind m.fl.).

Li: 1 ex. Ullersättersviken, Frövi 13.5 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 ex. Gyttorps reningsdamm, Nora 13.5 (Anders Carlberg).

Årets sista observationer:

Ha: 1 ex. Kvalsta, Berg 20.8 (Jacob Rudhe).

No: 1 ex. Södra Ås våtmark, Nora 20.8 (Anders Carlberg).

Häckningar har rapporterats från två till fyra (4) lokaler med sammanlagt ca 24 häckningar. Dessa fördelade sig enligt följande: Sa (2/20) och Li (2/4). Båda lokalerna i Sala respektive Lindesberg ligger geografiskt nära varandra. Därför kan en förväxling av lokalnamnen inte uteslutas. Det betyder att det har varit minst två häckningar med totalt ca 12 par. I så fall ett alarmerande litet antal häckningar under året.

Roland Thuvander

Ladusvala (*Hirundo rustica*)

Årets första fynd: Su: 1 ex. Lisjö ängar, Sura 2.4 (Mikael Mälberg). Årets sista fynd: Su: 2 str. (S) Gnien, Ramnäs 2.10 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). Följande större (minst 200 ex.) ansamlingar har rapporterats under året:

Ha: 300 ex. Kvalsta, Berg 20.8 (Jacob Rudhe).

Su: 500 ex. Gnien, Ramnäs 20.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

No: 200 ex. Södra Ås våtmark, Nora 20.8 (Anders Carlberg). 200 ex. Östra Sund, Nora 11.9 (Anders Carlberg).

Fyndet vid Lisjö ängar den 2 april är det hittills tidigast som finns registrerat från Västmanland i Artportalen. En klar tendens är att första ladusvalan för året anlänt tidigare de sista åren.

Roland Thuvander

Hussvala (*Delichon urbicum*) VU

Observerad 24.4-30.9. Årets första fynd: Sa: 2 ex. Fläcksjön, Fläckebo 24.4 (Tony Andersson). Årets sista fynd: Su: 1 str. (S) Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark). Följande större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats under året:

Vä: 50 ex. Björnöbron, Västerås 29.7 (Lars Sahlin). 50 ex. Lillhärad, Lillhärad 11.8 (Lennart Gladh). 50 ex. Olsta, Dingtuna 20.8 (Lennart Gladh).

Li: 225 ex. Järnvägsgatan, Frövi 16.8 (Kjell Mattsson).

Roland Thuvander

Trädiplärka (*Anthus trivialis*)

Observerad 10.4-19.9. Första fynd för året: Fa: 1 ex. Stora Abborrtjärnen, Västanfors 10.4 (Jan-Olov Lundqvist). Sista fynd för året: Sa: 3 str. (S) Lilla Vallsjön, Västerfärnebo 17.9 (Inger-Marie Carlsen). 2 ex. Stora

Vallsjön, Västerfärnebo 17.9 (Inger-Marie Carlsen). 4 ex. Fäbromossen, Västerfärnebo 17.9 (Inger-Marie Carlsen).

Roland Thuvander

Ängsdiplärka (*Anthus pratensis*) NT

Observerad 2.3-11.11. Första vårfyndet: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 18.3 (Robert Ekberg). Sista höstfyndet: 1 ex. Norsa, Munktorp 30.10 (Peter Ekelund). Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Ha: 100 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 25.4 (Jacob Rudhe).

Sa: 100 ex. Grävlingssberget, Västerfärnebo 9.4 (Zsombor Károlyi). 200 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo 27.4 (Kalle Källebrink). 200 ex. Hällsjön, Fläckebo 24.4 (Mikael Persson, Therese Petersson).

Su: 100 ex. Baståsen, Sura 30.4 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 200 ex. Gnien, Ramnäs 20.9 (Ralf Lundmark). 100 ex. Gnien, Ramnäs 30.9 (Ralf Lundmark).

Li: 100 ex. Morskogasjön, Ramsberg 24.4 (Mats Andersson, Ally Andersson).

No: 200 ex. Åkar-Axels udde, Nora 23.4 (Håkan Lavebratt). 150 ex. Alntorp, Nora 1.10 (Anders Carlberg).

Nb: 100 ex. Gillermossen, Karbenning 23.4 (Torbjörn Jansson).

Roland Thuvander

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*) VU/F1

(22 FD, 34 FD, 40 FD, 60 FD)

Tre vårfynd (3, 2, 0, 3) har rapporterats under året:

Vä: 1 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 17.5 (Pontus Lindberg). 1 ex. samma lokal 18.5 (Karin Andersson m.fl.).

No: 1 str. (N) Åkar-Axels udde, Nora 10.5 (Håkan Lavebratt).

Första och sista höstfynden:

Su: 1 ex. förbiflygande Högbymaden, Gnien, Ramnäs 19.8 (Ralf Lundmark).

Ku: 1 ex. Kungsörstorp, K. Barkarö 25.9 (Patrik Rhönnstad).

Vä: 1 ex. Frövisjön, Skultuna 25.9 (Kaj Engberg). 1 ex. Skattgården, Dingtuna 25.9 (Marjatta Ericson). Under hösten (19.8-25.9) noterades sammanlagt 57 fågeldagar fördelade enligt följande: Västerås (27), Hallstahammar (2), Köping (1), Kungsör (5), Surahammar (4), Lindesberg (1), Nora (8), Fagersta (6), Hällefors (2) och Ludvika (1).

Roland Thuvander

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*)

(8 FD, 9 FD, 10 FD, 8 FD)

Årets resultat blev 8 fynd om 8 ex, vilka fördelade sig på två vårfynd och sex höstfynd. Anmärkningsvärt är det sena fyndet i Nora, vilket utgör landskapets första novemberfynd.

Vä: 1 ex. Rundsjär, V.-Barkarö 10.9 (Stefan Johansson).

Su: 1 ex. Högbybaden, Gnien, Ramnäs 6.4 (Ralf Lundmark). 1 ex. Åmänningen (Virso) 23.10 (Ralf Lundmark).

Ku: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö 16.4 (Patrik Rhönnsad). 1 ex. Borgvik, Kungsör 22.9 (Patrik Rhönnsad).

Fa: 1 ex. str. (S) Backgården, Västanfors 26.9 (Leif Lejdelin).

Ör: 1 ex. Norra Klysna, Ervalla 24.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

No: 1 ex. Käppstaviken, Vikern, Nora 2.11 (Roland Thuvander).

Roland Thuvander

Gulärla (*Motacilla flava*)

(-, -, 34 h, 20 h).

Observerad 27.4-5.10. Årets första gulärla noterades vid Stavsholmen i Rytterne (Pontus Lindberg) och de sista (2 ex.) vid Tallkottburen i Fellingsbro (Kjell Mattsson). Tjugotre (20) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Hallstahammar (1), Köping (2), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (2), Hällefors (1).

Roland Thuvander

Citronärla (*Motacilla citreola*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 3 ex.)

Su: 1 m + 2 honf. Lisjö ångar, Sura 15-18.5 (Tommy Karlström, Joakim Djerf m.fl.).*

Citronärlorna vid Lisjö ångar blev en bonus för de många besökare som valde att åka till Lisjö för att titta på den svartvingade vadarsvala som samtidigt fanns vid lokalen. Fyndet är det tolfte i landskapet, men det första sedan år 2001.

Markus Rehnberg

Forsärla (*Motacilla cinerea*)

(2 h, 12 h, 71 h, 91 h)

Under året observerad mellan 27 februari och 16 december. Följande vinterfynd har rapporterats: Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping 27.2 (Magnus Nyström).

Fa: 1 ex. Semla, Västanfors 18-19.12 (Pentti Korhonen, Leif Lejdelin).

Hä: 1 ex. Grythyttvik, Grythyttan 6.12 (Gunde Persson).

I övrigt har nittioen (91) häckningar eller troliga häckningar rapporterats, vilka fördelades kommunvis på Västerås (6), Hallstahammar (3), Köping (13), Arboga (5), Örebro (1), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (22), Nora (10), Norberg (2), Fagersta (6), Skinnskatteberg (8), Ljusnarsberg (2) och Hällefors (8).

Roland Thuvander

Sädesärla (*Motacilla alba*)

Årets första sädesärla noterades vid Lövsta-pumpen, Askövik i Dingtuna den 25.3 (Niclas Lignell, Pentti J Tatti) och årets sista vid Notudden i Västerås den 31.10 (Anders Dahllöv). Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Ha: 61 ex. Mölntorp, Kolbäck 18.4 (Jacob Rudhe).

Sa: 210 ex. Sörsalbo, Västerfärnebo 19.4 (Kalle Källebrink).

Su: 55 ex. Långgrunda, Ramnäs 21.4 (Sören Larsson).

No: 50 ex. Södra Ås, Nora 17.4 (Anders Carlberg).

Fa: 200 ex. Hedkärra, Västanfors 19.4 (Jan Hellström).

Roland Thuvander

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*)

Antal dagar med minst 50 ex. fördelat på följande månader: januari (24), februari (10), mars (8), april – september (0), oktober (11), november (17) och december (21). Vårens sista fynde rörde 4 ex. vid Blåbandsbacken i Rytterne den 3.5 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). Därefter dröjde det fram till 10.5 innan arten siktades i landskapet igen, då 3 str. (N) förbi Kungsgatan i Nora (Håkan Lavebratt). Större ansamlingar om minst 600 ex. har rapporterats enligt följande:

Kö: 700 ex. Östanås, Köping 15.11 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Su: Max 1300 ex. Dalskogsområdet, Sura 18-24.10 (Ralf Lundmark m.fl.). Max 1000 ex. Surahammar, Sura 19.10-7.11 (Ralf Lundmark m.fl.). Max 700 ex. Ramnäs, 20-26.10 (Ralf Lundmark). 1200 ex. Virsbo, Ramnäs 23.10 (Ralf Lundmark). 700 ex. Äsvägen, Ramnäs 28.12 (Ralf Lundmark m.fl.).

Li: 600 ex. Hagabergsliden, Linde 23.10 (Mats Andersson, Ally Andersson). 650 ex. Järnväggsgatan, Frövi, Näsby 26.10 (Kjell Mattsson).

Roland Thuvander

Strömstare (*Cinclus cinclus*)

(4 h, 5 h, 13 h, 19 h)

Nitton (19) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (1), Surahammar (1), Lindesberg (4), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (1) och Hällefors (1). Två fynd i juli:

Li: 2 ex. Stensta, Fellingsbro 21.7 (Kjell Mattsson).

No: 1K Born, Nora 1.7 (Anders Carlberg).

Roland Thuvander

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*)

Etthundraåtta (108) fåglar har rapporterats under januari (54), februari (13) och december (39), vilka fördelade sig enligt följande: Västerås (13, 5, 10), Hallstahammar (3, 2, 3), Köping (2, 1, 1), Sala (1, 0, 0), Surahammar (9, 1, 8), Lindesberg (5, 0, 3), Nora (8, 3, 12), Norberg (1, 1, 0), Fagersta (5, 0, 2), Skinnskatteberg (1, 0, 0) och Hällefors (6, 0, 0).

Roland Thuvander

Järnsparv (*Prunella modularis*)

Observerad 7.1-11.12. Arten uppträder fåtaligt i landskapet under vintern. Följande vinterfynd gjordes under året:

Vä: 1 ex. Hammarby, Västerås 7-8.1 (Arnold Carlzén m.fl.).

Su: 1 ex. St. Brotorp, Sura 11.12 (Inger-Marie Carlsen).

Roland Thuvander

Sibirisk järnsparv (*Prunella montanella*)

(0 ex., 0 ex., 0 ex., 1 ex.)

Li: 1 ex. Fågelsången, Linds, 11-31.12 (*Sören Adolfsson m.fl.).

Det första fyndet i Västmanland hittades i anslutning till ett fågelbord i ett villakvarter och kom i kölvattnet av ett helt makalöst inflöde under hösten. Med start i början av oktober noterades uppemot 90 individer i Sverige fram till en bit in i november, då inflödet slutligen började ebba ut. Endast ett fåtal individer hittades därefter, varav fyndet i Lindsberg blev ett av de absolut sista. Innan årets inflöde förelåg endast nio fynd i Sverige. Fyndet i Lindsberg är väldokumenterat, men har ännu inte behandlats av den nationella rapportkommittén.

Markus Rehnberg

Ringtrast (*Turdus torquatus*)

(20 FD, 25 FD, 31 FD, 44 FD)

Vä: 1 m Lövudden, Västerås 11-12.4 (Janne Virking m.fl.). 1 m Solingstorp, Romfartuna 21.4 (Gunnar Lignell). 1 m Näsby, Dingtuna 24-25.4 (Pontus Lindberg m.fl.).

Ar: 1 ex. Arboga, 7.4 (Ulf Eriksson). 2 ex. Meken-Hällbacken, Arboga 1.5 (Ulf Eriksson).

Su: 1 m Gnien, Ramnäs 14.4 (Ralf och Lotta Lundmark). 1 m Hällen, Ramnäs 16.4 (Ralf Lundmark). 1 m Lisjö ångar, Sura 17.4 (Tom Sävström, Jesper Gustavsson). 1 f Ramnäs kyrka, Ramnäs 22.4 (Ralf Lundmark).

Li: 1 m Laggars, Ramsberg 22.4 (Johan Månsson). 1 f Ekebyhammar, Fellingsbro 30.4 (Enar Sahlin). 1 m Näset, St. Lindessjön, Linde 3.5 (Mats Andersson). 1 honf. Laggars, Ramsberg 9.5 (Johan Månsson).

No: 1 m Norra Husby, Nora 17.4 (Anders Carlberg). 1m + 1 honf. Älvhyttan, Vikar 18.4 (Roland Thuvander). 2 mm Esstorp, Nora 22-24.4 och 4 mm samma plats 25-26.4 (Gunnel Svensson). 1 ex. Stora Mon, Nora 24.4 (Roland Thuvander).

Fa: 1 m Hedkärra, Västanfors, 23-24.4 (Leif Lejdelin m.fl.). 1 m L. Malingsklint, Västervåla, 23.4 (Torbjörn Hegedüs). 1 m Strömbacken, Västanfors, 26.4 (Roland Narfström).

Lu: 1 m Hörksbyn, Grängesberg, 11.4 (Bertil Rahm).

Hä: 2 ex. Björkskogsnäs, Grythyttan, 3.5 (Gunde Persson m.fl.). 2 ex. samma lokal 10.5 (Gunde Persson).

Höstfynd:

Sk: 1 ex. r. Klockarbo, Skinnskatteberg 7.10 (Leif Johansson).

Värfyndet gjordes mellan 7.4-10.5, vilket infaller under artens normala besöksperiod i landskapet. Antalet fynd ligger i nivå med de två senaste åren. Det brukar dock kunna fluktuera mellan olika år beroende på väderförhållandena under värflyttningen. Om det är vackert väder under värflyttningen rastar färre fåglar.

Anders Carlberg

Koltrast (*Turdus merula*)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Su: 100 ex. r Blåbärsvägen, Sura 23.10 (Mikael Mälberg).

Anders Carlberg

Björktrast (*Turdus pilaris*)

Från föråret finns följande rapporter om större (minst 200 ex.) ansamlingar:

Vä: 200 ex. Boda, Dingtuna 24.4 (Pentti J Tatti). 250 ex. Näsby, Dingtuna 25.4 (Janne Virking).

Su: 300 ex. Billbäckstorp, Sura 6.4 (Ralf Lundmark). 200 ex. Fiskartorp, Sura 14.4 (Ralf Lundmark). 200 ex. Turkiesjön, Ramnäs 17.4 (Mikael och Rose-Marie Mälberg).

Li: 600 ex. Rävbo, Nederby, 10.4 (Johan Andersson m.fl.).

Från efteråret finns 22 rapporter om större (minst 300 ex.) ansamlingar. Nedan redovisas flockar med minst 1000 ex.:

Sa: 2500 ex. Notudden, Fläcksjön, Fläckebo, 15.10 (Håkan Johansson).

Su: 1000 ex. Virsbo bruk, Ramnäs, 21.10 (Mikael Mälberg). 1000 ex. Dalskogsområdet, Sura 24.10 (Ralf Lundmark). Max 3500 ex. Ramnäs, 25-26.10 (Ralf och Lotta Lundmark).

Li: 1200 ex. Österhammarssjön, Fellingsbro 22.10 (Anders och Anita Hutter).

Anders Carlberg

Taltrast (*Turdus philomelos*)

En tämligen mild marsmånad medförde att många tidiga fynd (t.o.m. 31.3) gjordes. Sammanlagt 36 fynd av 48 fåglar. De tre tidigaste fåglarna rapporterades alla från Västerås kommun enligt följande: 1 sj. Hässlö i Västerås 18.3 (Henrik Berg). 1 sj. Kallmora i Lillhärad 20.3 (Johan Karlsson). 1 sj. Norra Malmaberg i Västerås, 22.3 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling). Sena fynd (f. o. m. 1.11):

Vä: 1 ex. Ekliden, Skerike, Västerås 13.11 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Su: 1 ex. Norrby, Ramnäs 4.11 (Sören Larsson).

No: 1 ex. Älvhyttan, Vikar 4.11 (Roland Thuvander).

Anders Carlberg

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*)

Januarifynd:

Li: 1 ex. Hagabergsliden, Lindsberg, Linde, 7.1 (Mats Andersson).

Tidiga fynd (t.o.m. 31.3): Det dröjde till den 27.3 innan de första värflyttande rödvingarna dök upp. Under de fem sista marsdagarna finns sammanlagt nitton rapporter i Artportalen. Decemberfynd: Ha: 1 ex. Kolbäck, Kolbäck 25.12 (Per Eriksson).

Ar: 10 ex.(!) Viby, Arboga 24.12 (Lars och Agneta Karlsson).

Su: 1 ex. Annehill, Sura 25.12 (Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Fågelsången, Linds 30.12 (Stefan Persson).

Större (minst 200 ex) ansamlingar och sträcksummor: Samtliga rapporter kommer från Surahammars kommun enligt följande: 800 ex. Blåbärsvägen i Surahammar,

Sura 23.10 (Mikael Målberg). Max 650 ex. Ramnäs, 20-26.10 (Ralf Lundmark). 300 ex. Dalskogsområdet i Sura, 24.10 (Ralf Lundmark). 200 ex. Virsbo, Ramnäs 23.10 (Ralf Lundmark).

Anders Carlberg

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*)

I januari och februari finns rapporter om sammanlagt minst 47 ex. Antalet rapporterade individer fördelade sig delområdesvis (socknar) enligt följande:

Vä: Västerås (11), V.-Barkarö (3), Rytterne (25), Irsta (1), Dingtuna (2).

Ku: Kungs Barkarö (4).

Su: Ramnäs (1).

I december rapporterades minst 40 dubbeltrastar enligt följande:

Vä: Västerås (14), V.-Barkarö (4), Rytterne (17).

Kö: Munktorp (3).

Ku: K. Barkarö (2).

Anders Carlberg

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*)

(-, 151 ex., 175 ex., 126 ex.)

Observerad 4.5-2.9. Sammanlagt 126 sjungande individer under häckningstid, fördelade på följande kommuner: Västerås (40), Hallstahammar (13), Köping (11), Kungsör (6), Arboga (6), Sala (18), Surahammar (8), Lindesberg (15), Nora (2), Norberg (3), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1).

Thomas Pettersson

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*) NT

(18 ex., 14 ex., 17 ex., 22 ex.)

Sammanlagt rapporterades 22 sjungande fåglar 22.5-10.7, kommunvis fördelade: Västerås (3), Hallstahammar (3), Köping (3), Kungsör (1), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (2), Nora (1), Fagersta (4).

Thomas Pettersson

Vassångare (*Locustella luscinioides*) NT

(1 ex, 1 ex., 2 ex., 4 ex.)

Vä: 1 sj. Österängen, Tidö-Lindö, Rytterne 1-5.5 (Lars Ström). 1 sj. Asköviken, V.-Barkarö 7.5-25.7 (Karin Andersson m.fl.). 1 sj. Hässlösundet, Irsta 19-25.6 (Fredrik Engström m.fl.).

Kö: 1 sj. Sjöboda, Munktorp 5.5 (Ulf Carlson).

Thomas Pettersson

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Observerad 1.5-11.9. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*) NT

(4 ex., 3 ex., 6 ex., 9 ex.)

Vä: 1 sj. Skultunasågen, Skultuna 27.5-10.7 (Henrik

Berg m.fl.), dock 2 sj. 14.6 (Gunnar Steinholtz, Lena Steinholtz). 1 sj. Gränåsön, Haraker 4-6.6 (Johan Karlsson m.fl.). 1 sj. Gillberga, Dingtuna 19-21.6 (Johan Karlsson m.fl.).

Ku: 1 sj. Borgvik, K. Barkarö 21-23.6 (Patrik Rhönstadt).

Sa: 1 sj. Sagån, Sala 13-15.6 (Kalle Källebrink m.fl.).

Li: 1 sj. Hagaberg, Näsby 17-27.6 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1 sj. Näsbygatan, Frövi, Näsby 25-26.6 (Anders Hjerling, Kjell Mattsson).

Nb: 1 sj. Noren, Norberg 8-10.6 (Torbjörn Jansson).

Thomas Pettersson

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*)

(43 ex., 50 ex., 76 ex., 67 ex.)

Observerad 24.5-9.7 (20.8). Antalet sjungande (65) fördelades på följande kommuner: Västerås (16), Hallstahammar (9), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (3), Sala (2), Surahammar (4), Lindesberg (6), Nora (11), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1), Hällefors (3). Höstfynd (fr.o.m. 1.8):

Ha: 2 1K r. Kvalsta, Berg 20.8 (Jacob Rudhe).

Thomas Pettersson

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*)

Observerad 30.4-25.9. Ett tidigt fynd (före 1.5):

Vä: 1 sj. Hässlösundet, Irsta 30.4 (Pontus Lindberg mfl)

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*) NT

(16 ex., 14 ex., 13 ex., 9 ex.)

Vä: 4 sj. Hässlösundet, Irsta 2.5-19.7 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 sj. Asköviken, V.-Barkarö 17.5-23.6 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 sj. Båtbygget, Irsta 22-23.5 (Bengt Stridh).

Ha: 1 sj. Borgåsund, Kolbäck 9.5 (Ulf Carlson). 1 sj. Freden vid Uttnäs, Säby 5.6 (Ulf Carlson, Kaj Engberg).

Li: 1 sj. Storåbadet, Lindes 28-29.5 (Andreas Sandberg m.fl.).

Nio sjungande trastsångare är en mycket låg siffra, en av de lägsta sedan 1970-talet. Tendensen har varit vikande under åtminstone de senaste 15 åren.

Thomas Pettersson

Härmsångare (*Hippolais icterina*)

Observerad 9.5-18.7. Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Ärtsångare (*Sylvia curruca*)

Observerad 28.4-17.9. Tidigt fynd (före 1.5):

Vä: 1 sj. Norra Gryta, Västerås 28.4 (Zsombor Károlyi).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Törnsångare (*Sylvia communis*)

Observerad 2.5-18.9. Ingen särskilt anmärkningsvärd observation rapporterad.

Thomas Pettersson

Trädgårdssångare (*Sylvia borin*)

Observerad 4.5-16.9. De tidigaste (t.o.m. 10.5) vårfynden:

Vä: 1 sj. Frövijön, Skultuna 7.5 (Gunnel Forsström, Jan-Erik Eklund). 1 sj. Vinterviken, Västerås 9.5 (Pentti J. Tatti). 1 sj. Hässlö, Västerås 10.5 (Pontus Lindberg).
Kö: 1 sj. Alvik, V. Skedvi 6.5 (Yvonne Örn, Sven-Arne Örn).

Sa: 1 sj. Siggesmuren, Möklinta 4.5 (Karin Andersson). 1 sj. Fläcksjön, Fläckebo 7.5 (Bjarne Tuttunen).

Su: 1 sj. Sörby, Ramnäs 8.5 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 1 sj. Baståsen, Sura 9.5 (Mikael Mälberg).

No: 1 sj. Knutsberg, Nora 9.5 (Anders Carlberg).

Hä: 1 r. Björskogsnsås, Grythyttan 9.5 (Gunde Persson, Karin Bergh). 1 sj. Björskogsnsås 10.5 (Karin Bergh).

Thomas Pettersson

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*)

Under "ordinarie" tid observerad 20.4-30.10. Vinterfynd (1.1-31.3; 1.11-31.12):

Vä: 1 m Sundbo, V.-Barkarö 4.2 (Henry Hedlund, Inger Hedlund). 1 m Kristiansborg, Västerås 18.2-16.3 (Esbjörn Nordlund). 1 m Östra hamnen, Västerås 14.11 (Anders Dahllöv). 1 m Kristiansborg, Västerås 25.12 (Esbjörn Nordlund).

Kö: 1 m Malmön, Köping 28.3 (Leif Edberg).

Li: 1 f Hagabergsliden, Lindesberg, Linds 1.1-9.2 (Mats Andersson, Ally Andersson). 1 m Frövi, Näsby 3.12 (Johan Andersson).

Thomas Pettersson

Lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*) **VU**

(1 ex., 1 ex., 1 ex., 6 ex.)

Kö: 1 sj. Nyckelberget, Köping 19.6 (Staffan Ekelund m.fl.).

Ku: 1 sj. Borgvik, K. Barkarö 15-17.6 (Patrik Rhönstad).

Li: 1 sj. Liaskogen, Näsby 31.5 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson).

Nb: 1 sj. Klackberg, Norberg 22.6 (Leif Lejdelin).

Fa: 1 sj. Andra sidan, Västanfors 11.6 (Lennart Andersson m.fl.). 1 sj. Dammsjön (Morbyn), Västanfors 16.6 (Leif Lejdelin m.fl.).

Hä: 1 sj. Björskogsnsås, Grythyttan 6-17.6 (Carin Staav m.fl.).

Sex (6) lundsångare är en mycket hög årssumma, överträffad endast av rekordåret 1993 med sina 7 ex.

Thomas Pettersson

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*)

(0 ex., 0 ex., 1 ex., 2 ex.)

Ha: 1 ex. Årby, Hallstahammar, 23.9 (*Stefan Johansson, Ulf Carlson).*

Fa: 1 ex. Silvbergslid, Västanfors, 18.9 (Pentti Korhonen).*

Fynd nummer 13 och 14 i landskapet. Båda fynden gjordes i samband med ett tydligt inflöde, med ovanligt många fynd även i inlandet.

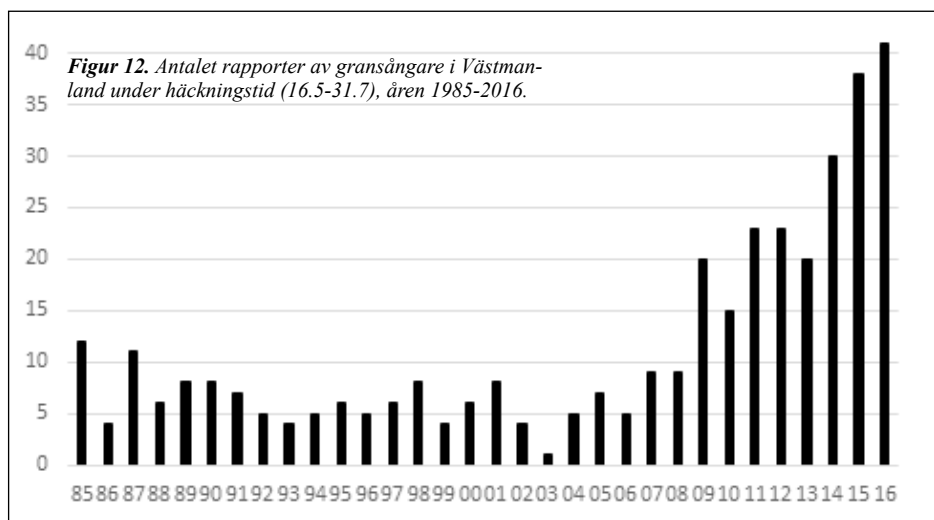
Markus Rehnberg

Grönsångare (*Phylloscopus sibilatrix*)

Observerad 22.4-22.7. Tidiga vårfynd (före 1.5):

Vä: 1 sj. Södra Björnö, Västerås 30.4 (Johan Karlsson).

Kö: 1 sj. Karlbergsskogen, Köping 30.4 (Per Jonsson).

Sk: 1 sj. Skärjsjön, Skinnskatteberg 22.4 (Leif Johansson). 1 sj. Folkhögskolebäcken, Skinnskatteberg 27.4 (Leif Johansson). 1 sj. Masbo, Skinnskatteberg, 30.4 (Leif Edberg).

Inget höstfynd (fr.o.m. 1.8) rapporterat.

Thomas Pettersson

Gransångare (*Phylloscopus collybita*)

(6 h, 6 h, 20 h, 41 h)

Observerad 31.3-29.10. Antalet iakttagna individer under häckningstid (16.5-31.7) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (16), Köping (1), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (4), Lindesberg (3), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (5), Hällefors (7). Antalet fågeldagar (427) under året fördelade sig månadsvis enligt följande: januari-februari (0), mars (1), april (181), maj (87), juni (24), juli (10), augusti (4), september (77), oktober (43), november-december (0). Den kraftiga ökningen av antalet fynd under häckningstid fortsatte även i år med en ny rekordsumma.

Thomas Pettersson

Lövsångare (*Phylloscopus trochilus*)

Observerad 11.4-6.10. De tidigaste (före 16.4) fynden:

Vä: 1 sj. Hässlö, Västerås 11.4 (Pontus Lindberg). 1 sj. Näs, Hubbo 13.4 (Stefan Karlsson).

I övrigt inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Kungsfågel (*Regulus regulus*) VU

Ansamlingar (minst 10 ex.) rapporterade vid 13 tillfällen, månadsvis fördelade: januari (4), februari (0), mars (1), april-augusti (0), september (5), oktober (3), november-december (0). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd rapporterat.

Thomas Pettersson

Rödhake (*Erithacus rubecula*)

Under januari och februari har tio (10) rödhakar rapporterats och i december ytterligare sex (6) individer, vilket är ett tämligen normalt antal övervintrande rödhakar jämfört med andra år.

Vä: 1 ex. Djäkneberget, Västerås, 1.1 (Johan Karlsson, Zsombor Károlyi). 1 ex. Hammarby, Västerås, 2-8.1 (Hans Carlzén m.fl.). 1 ex. Spången, Asköviken, Rytene, 7.1 (Janne Virking). 1 ex. Falkenbergsska kvarnen, Västerås, 23.1 (Markus Rehnberg, Pentti J Tatti). 1 ex. Hässlö, Västerås, 12.12 (Henry Hedlund). 1 ex. Falkenbergsska kvarnen, Västerås, 19.12 (Henrik Berg).

Ha: 1 ex. Kolbäck, Kolbäck, 25.12 (Per Eriksson).

Su: 1 ex. Rävberget, Ramnäs, 25.12 (Ralf Lundmark, Ingela Back).

Kö: 1 ex. Östanås, Köping, 9-15.1 (Lillebror och Gunnilla Hammarström). 1 ex. Erlandsvägen, Köping, 9.1 (Staffan Ekelund). 1 ex. Arbmansgatan, Köping, 11.12 (Per Lindh).

Ar: 1 ex. dödad av katt Arboga, Arboga, 27.1 (Ulf Eriksson).

Fa: 1 ex. Björksta, Västanfors, 10.12 (Jan Hellström).

No: 1 ex. Ås, Nora, 5.1 (John Ritsgard).

Sk: 1 ex. Vätterskoga, Skinnskatteberg, 11.1 (Leif Edberg).

Hä: 1 ex. Bovik, Grythyttan, 4.1 (Nils Hultman).

Anders Carlberg

Näktergal (*Luscinia luscinia*)

Sena fynd (efter 15.8) saknas helt detta år. Arten är rapporterad under en tvåmånadersperiod, mellan 4.5-4.7.

Anders Carlberg

Blåhake (*Luscinia svecica*)

Vår- och sommarfynd (4 ex., 3 ex., 3 ex., 2 ex.):

Kö: 1 f Lyckhem, Kolbäck, 15.5 (Bengt Hultin).

Su: 1 ex. Gnien, Ramnäs, 15.5 (Lennart Ersson).

Samtliga höstfynd, 37 stycken, gjordes mellan 11.8-27.9.

Anders Carlberg

Svart rödstjärt (*Phoenicurus ochruros*) NT

(2 h, 2 h, 8 h, 5 h)

Fem (5) konstaterade häckningar (H) har rapporterats från två lokaler:

Kö: 3 par matade ungar. Yara, Sjötullen, Köping, (Magnus Nyström). Bona högt belägna. Under augusti var svart rödstjärt den vanligaste fågelarten inne på industriområdet, möjligen med undantag för sädesärlan. Detta visar att häckningarna blev lyckade med många flygga ungar. Allt enligt Magnus Nyström.

Fa: 2 kullar FSAB, Fagersta, Västanfors, Kull nr 1: 1 pull 20.4-31.5. Kull nr 2: 2 pulli 15.6-8.7 (Pentti Korhonen, Bo Persson).

Vinterfynd:

Kö: Arten sågs samtliga månader inne på Yara i Sjötullen, Köping. Av de två hanar som var kvar i december 2015 hittades den ena död i början av januari. Den andra blev åtminstone kvar till mitten av april då de vårflyttande svarta rödstjärtarna anlände. Alltså en lyckad övervintring. (Magnus Nyström). I slutet av året fanns tre individer (2 ad. m och en honf.) kvar inne på Yaras industriområde, där övervintringsförsök gjordes. Samtliga tre fåglar fanns kvar fram till jul. Därefter fanns bara de två adulta hanarna kvar. Dessa två överlevde nyåret och fanns kvar åtminstone en bit in på år 2017 (Magnus Nyström).

Inga rapporter om troliga häckningar (h), men på flera lokaler fanns svarta rödstjärtar kvar under en längre tid av häckningssäsongen:

Vä: 1 sj. m Munkängen, Västerås, 12.4-1.7 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Li: 1 m sj. Hedins bygghandel, Lindesberg, Linde, 2.5 och 9.6 (Mats Andersson resp. Mats Rudenvall). 1 m Museet, Frövifors, Näsby, 5-27.5 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Fa: 1 sj. m Norra station, Fagersta, Västanfors, 20.4-15.6 (Leif Lejdelin m.fl.). Max 2 m Fagersta Stainless, Västanfors, 11.5-22.6 (Bo Persson).

Hä: 1 m Ovako, Hällefors, 11.4-25.5 (Mikael Zander m.fl.) samt 1 honf. 18.9 (Leena och Mikael Zander).

Övriga fynd:

Vä: 1 m sj. Hemdal, Västerås, 21.4 (Pontus Lindberg).
1 honf. Kraftvärmeverket, Västerås, 3.7 (Torbjörn Hegedüs). Max 3 ex. Ångkraftverket, Västerås, 9-13.10 (Filip Jansson m.fl.). 2 honf. Notudden, Västerås, 26.10 (Markus Rehnberg).

Su: 1 f Lisjö gård, Sura, 14.4 (Ralf Lundmark). 1 honf. Suraslussen, Sura, 4.5 (Tom Sävström). 1 m Sörby, Ramnäs, 10.5 (Mikael Mälberg). 1 f Äsvägen i Ramnäs, 19.8 (Ralf Lundmark, Ingela Back). 1 ex. Sörby, Ramnäs, 5.9 och 7.9 (Lennart Eriksson m.fl.).

Li: 1 död (flög på fönster) Domargården, Linde, 18.4 (Grazyna Grandstedt). 1 sj. Arvin Meritor, Lindsberg, Linde, 17.4 (Mats och Ally Andersson). 1 m Löa hytta, Ramsberg, 16.5 (Anna-Lena Harmsund).

No: 1 sj. Nora centrum, Nora, 22.5 (Peter Bernövall m.fl.).

Fa: 1 sj. Kratten, Västanfors, 15.5 (Pentti Korhonen).

Lu: 1 honf. Hötjärn, Grängesberg, 3.9 (Bertil Rahm).

Hä: 1 m Vangsviken, Grythyttan, 27.5 (Jonny Kvist).

Anders Carlberg

Rödstjärt (*Phoenicurus phoenicurus*)

(-, 12 H, 10 H, 11 H)

Elva (11) konstaterade häckningar från följande kommuner: Vä (1), Kö (1), Ku (1), Sa (2), Su (1), No (2), Fa (1), Lj (1) och Hä (1). Endast fyra tidiga fynd (t.o.m. 30.4):

Vä: 1 m Långholms brygga, Ängsö, 30.4 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 m Norsa, Munktorp 15.4 (Peter Ekelund).

Su: 1 m Äsvägen i Ramnäs, 24.4 (Ralf Lundmark m.fl.).

Li: 1 m Kyrkberget, Lindsberg, Linde, 30.4 (Mats Andersson).

Elva konstaterade häckningar speglar naturligtvis inte det faktiska antalet häckande par. Det borde häcka åtskilliga fler par i landskapet. Vidare kan man konstatera att år 2016 anlände de första rödstjärtarna ovanligt sent, då det bara rapporterades fyra aprilfynd.

Anders Carlberg

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) NT

Årets första buskskvättor:

Vä: 1 par Hässlö, Västerås, 30.4 (Pontus Lindberg m.fl.).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 30.4 (Göran Nilsson).

Årets två sista buskskvättor:

Kö: 2 ex. Davids backe, Himmata, 2.10 (Kenneth Nordberg m.fl.).

Anmärkningsvärt för år 2016 är att bara två rapporter finns från april och att dessa båda gjordes den sista dagen i april. Vad gäller det sista fyndet så är oktoberfynd mycket ovanligt i Västmanland. Tidigare finns endast två fynd inrapporterade i Artportalen.

Anders Carlberg

Stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*)

Säkra eller troliga häckningar har rapporterats från åtta (8) platser. Årets tre första stenskvättor rapporterades redan den 8 april:

Ku: 1 ex. Barkaröskären, K. Barkarö, (Lillebror och Gunilla Hammarström).

Su: 1 f Lisjö ängar, Sura, (Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Valsjöheden, Ramsberg, (Jan och Britt-Louise Korslid).

Därefter gjordes tjugo fynd av sammanlagt 29 fåglar fram till den 15.4. Inga sena fynd (fr.o.m. 1.10) föreligger. Den sista blev en stenskvätta vid Trådarängarna i Irsta, 30.9 (Gunnar Lignell).

Anders Carlberg

Grå flugsnappare (*Muscicapa striata*)

Liksom året innan finns endast fem rapporter fram till 15.5. De fyra åren dessförinnan finns det betydligt fler fynd fram till mitten av maj.

Sa: 1 ex. Näs, Möklinta, 10.5 (Christina Wahlström).

No: 1 ex. Knutsberg, Nora, 10.5 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Stabäckstorp, Västervåla, 12.5 (Staffan Liljeqvist, Roland Narfström). 1 ex. Västanfors kyrka, Västanfors, 14.5 (Bo och Anna Persson). 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors, 15.5 (Pentti Korhonen).

Sena höstfynd (fr.o.m. 1.10):

Fa: 1 r Andra sidan, Fagersta, Västanfors 2.10 (Lennart Andersson).

Detta är den senaste och dessutom den enda oktober-rapporten från Västmanland.

Anders Carlberg

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*) F1

(15 ex., 9 ex., 8 ex., 15 ex.)

Vår- och sommarfynd:

Vä: 1 m sj. Snarkarbo, Kärrbo, 16-21.5 (Joachim Karlsson m.fl.). 1 sj. Åholmen, Ryttene, 2-7.6 (Pontus Lindberg m.fl.). 1 sj. Kilinstorp, Kungsåra, 6.6 (Kenneth Olausson, Annika Johansson).

Kö: 1 sj. Karlbergsskogen, Köping, 3.6 (Daniel Brehmer m.fl.).

Su: 1 sj. Hasselbo, Sura, 20.5 (Herbert Baumann, Torbjörn Ebenhard). 1 2K m sj. Botvidstorp, Ramnäs, 4-5.6 (Lennart Eriksson, Zsombor Károlyi).

Li: 1 sj. m Håkansboda, Ramsberg, 26.5-14.6 (Mats och Ally Andersson m.fl.). 1 sj. Västantorp, Linde 30.5 (Mats Andersson). 1 sj. Skarphagen, Ramsberg, 9.6 (Charlotte Öhman).

Sk: 1 3K+ m sj. Darsbo, Skinnskatteberg, 6.6 (Zsombor Károlyi).

Lu: 1 sj. Brännjärnen, Fjällberget, Grängesberg, 19.6 (Ulf Risberg).

Hä: 1 par Vangsviken, Grythyttan, 5-6.6 (Jonny och Christina Kvist, Nils Hultman). 1 sj. Kastenshult, Grythyttan, 17.6 (Karin Bergh, Nils Hultman).

Höstfynd:

Hä: 1 honf. r. Hammargatan, Grythyttan, 28.8 (Gunde Persson).

Med 15 rapporterade fåglar blev 2016 ett bra år. Vanligtvis rapporteras något färre än tio fåglar per år.

Anders Carlberg

Svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*)

Årets första svartvita flugsnappare rapporterades från Blåsåsen i Näsby den 21.4 och fanns även kvar följande dag (Sven-Olof Eriksson). Mellan den 24-30.4 rapporteras flugsnappare från ytterligare tio lokaler.

Höstfynd (f.o.m. 15.8). Det finns nio rapporter om elva fåglar under den sista halvan av augusti:

Vä: 1 honf. Bergbo, Romfartuna, 21.8 och 1 1K funnen död samma lokal 22.8 (Markus Rehnberg).

Su: 1 honf Blåbärsvägen i Surahammar, Sura, 17.8 (Mikael och Rose-Marie Mälberg). 2 ex. Sörby, Ramnäs, 20.8 (Mikael och Rose-Marie Mälberg).

Sa: 2 ex. Uvberget, Fläckebo, 17.8 (Johan Mellquist, Joachim Strengbom).

No: 1 honf. Södra Ås våtmark, Nora, 18.8 (Anders Carlberg). 1 f Älvhyttan, Viker, 20.8 (Roland Thuvander). 1 ex. Älvhyttan, Viker, 21.8 (Roland Thuvander).

Lu: 1 ex. Fågeltornet, Hötjärn, Grängesberg, 23.8 (Sten-Erik Bohlin).

Anders Carlberg

Skäggmes (*Panurus biarmicus*) NT

(2 h, 7 h, 5 h, 6 h)

Inga konstaterade häckningar eller rapporter om ungfåglar har inkommit under året. Dock sågs det i Asköviksområdet hela 60-70 ex. mellan 14-18.9 (fl. obs.). Det är nog ingen vågad gissning att det har skett ett antal häckningar i Asköviken. I övrigt funnen på sex (6) lokaler under häckningstid (1.4-31.8). Vä: Max 10 ex. Asköviken, V-Barkarö, 11.4-30.8 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 ex. Hässlösundet, Irsta, 9.4-21.6 (Gunnar Lignell m.fl.).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 5.8 (Henrik Berg).

Ku: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 16.4. 2 ex. Borgvik, K. Barkarö 18.7 (Patrik Rhönnsad).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 8-11.5 (Ulf Eriks-son).

Utöver ovannämnda lokaler har skäggmesar observerats under icke-häckningstid på följande lokaler: Vä: 1 ex. Labbarn, Ängsö, 16.10 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 ex. Västlandasjön, Västra Skedvi, 27.10 (Leo Mäkinen).

Su: 6 ex. Västersjön, Sura, 14.10 (Ralf Lundmark).

Skäggmesar är som vanligt koncentrerade till Västmanlands sydöstra delar och då främst Asköviken där den är rapporterad under hela året med som mest 70 ex. Synd bara att ingen lyckats konstatera någon säker häckning detta år.

Anders Carlberg

Stjartmes (*Aegithalos caudatus*)

Antal dagar med minst 10 ex. rapporterade, månadsvis fördelade: januari (26), februari (3), mars (7), april-maj(0), juni (1), juli (1), augusti (2), september (6), oktober (17), november (11), december (19). Detta ger sammanlagt 93 rapporter med flockar om minst 10 ex., vilket är ett normalt antal, eller något fler, jämfört med tidigare år, sett över hela året. Största flock:

Vä: 36 ex. Johanneslund, Kungsåra, 23.10 (Kenneth Olausson).

Anders Carlberg

Blåmes (*Cyanistes caeruleus*)

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd av sträckande fåglar. Största rapporterad ansamling:

Su: 67 ex. Blåbärsvägen i Surahammar, Sura 23.1 (Mikael och Rose-Marie Mälberg).

Anders Carlberg

Svartmes (*Periparus ater*)

Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

Anders Carlberg

Sommargylling (*Oriolus oriolus*) VU

(1 ex., 2 ex., 1 ex., 4 ex.)

Vä: 1 2K sj. Tornudden, Asköviken, V.-Barkarö 27.5 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 sj. Solinge, Romfartuna 2.6 (Gunnar Lignell).

Ar: 1 sj. Granliden, Medåker 9.6 (Patrik Rhönnsad).

Su: 1 sj. Baståsen, Sura 27.5 (Ralf Lundmark).

Roland Thuvander

Törnskata (*Lanius collurio*) F1

(19 H, 19 H, 33 H, 23 H).

Observerad 4.5- 7.9. Årets första fynd, en hane, gjordes vid Västvalla i Fellingsbro den 4.5 (Johan Wretenberg). Sist för året blev en ungfågel vid Hässlö i Västerås som bokfördes den 7.9 (Gunnar Lignell). Tjugotre (23) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Halstahammar (1), Köping (2), Sala (4), Surahammar (3), Lindsberg (2), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (1).

Roland Thuvander

Varfågel (*Lanius excubitor*)

(152 FD, 225 FD, 602 FD, 491 FD)

I Sala kommun konstaterades en häckning under sommaren. Ytterligare ett fynd under häckningstid gjordes under året vid Nedre Vraket i Hällefors mellan den 24 och 28.5 (Nils Hultman m.fl.). Sammanlagt 188 vinterrevir har rapporterats med följande kommunvisa fördelning på föråret (1.1-28.2; 119 revir) respektive efteråret (1.12-31.12; 69 revir): Västerås (34/19), Halstahammar (8/1), Köping (12/3), Kungsör (3/0), Arboga (3/2), Sala (9/1), Surahammar (15/8), Lindsberg (17/11), Nora (5/4), Norberg (1/1), Fagersta (7/6), Skinnkatteberg (1/6), Ljusnarsberg (0/1), Hällefors (3/6). Exklusive ovan redovisade fynd under häckningstid gjorde vårens sista fynd (1 ex.) vid Ullersättersviken i Hagaberg,

Näsby den 1.5 (Bo Dahlström, Andreas Sandberg). Och höstens första (2 ex.) dök upp vid Grävlingsberget i Västerfärnebo redan den 3.8 (Henrik Jakenberg). Varfågelns häckar numera nästan årligen i landskapet.

Roland Thuvander

Nötskrika (*Garrulus glandarius*)

Större (minst 25 ex.) ansamlingar:

Su: 30 ex. förbifflygande Gnien, Ramnäs 1.10 (Ralf Lundmark, Hanna Lundmark).

Roland Thuvander

Skata (*Pica pica*)

Inga anmärkningsvärda fynd under året.

Roland Thuvander

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*) NT

(-, 7 h, 12 h, 6 h)

(-, 78 FD, 225 FD, 345 FD)

Under häckningstid (1.2-30.6) föreligger rapporter från 6 lokaler om sammanlagt minst 6 par, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstahammar (1), Köping (1), Sala (2), Lindesberg (1). De 345 fågeldagarna fördelade sig på årets månader enligt följande: januari (83), februari (66), mars (18), april (5), maj (2), juni (4), juli (8), augusti (46), september (45), oktober (28), november (22), december (18). Ovanstående antal inkluderar både fynd som har rapporterats som tjocknäbbad respektive smalnäbbad ras. Av årets 345 fågeldagar är 215 fågeldagar från matningen vid Skillberg i Fläckebo, där som mest 8 exemplar noterades under föråret och 5 exemplar under efteråret.

Följande fynd som har bedömts röra smalnäbbad nötkråka (*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*) har rapporterats under året (0 ex., 5 ex., 4 ex., 5 ex.):

Vä: 2 ex. Apalby, Västerås 21.8 (Daniel Green).

Nb: 1 ex. Tingshusparken, Norberg 26.7- 4.8 (Torbjörn Jansson).

Fa: 1 ex. Uggelbo, Fagersta, Västanfors 2-31.10 (Bo Persson m.fl.). 1 ex. Gamla sågverket, Västanfors 29.10 (Jan Hellström, Thomas Österholm).

Roland Thuvander

Kaja (*Corvus monedula*)

Fem (5) större ansamlingar (minst 1 000 ex.) har rapporterats:

Vä: 1000 ex. Frövisjön, Skultuna 20.3 (Markus Rehnberg m.fl.). 1000 ex. Järnvägsbron i Västerås 28.1 (Markus Rehnberg).

Sa: 1000 ex. Kilboslätten, Västerfärnebo 14.8 (Berndt Söderlund). 2000 ex. Svedboäng, Västerfärnebo 12.3 (Jacob Rudhe m.fl.).

Li: 1000 ex. Mon, Finnåkerssjön, Fellingsbro 25.3 (Jan-Erik Malmstigen, Anders Hjerling).

Roland Thuvander

Råka (*Corvus frugilegus*)

(-, 137 FD, 201 FD, 167 FD)

Under hela året rapporterades sammanlagt 167 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (4), februari (3), mars (65), april (33), maj (2), juni – juli (0), augusti (1), september (3), oktober (56), november – december (0). Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8):

Sa: 2 ex. Norrsälbo, Västerfärnebo 15.5 (Max Green Ekelin).

Li: 1 1K Västra Löa, Ramsberg 6.8 (Magnus Köpman).

Roland Thuvander

Kråka (*Corvus corone*)

Inga större ansamlingar (minst 500 ex.) har rapporterats under året.

Roland Thuvander

Korp (*Corvus corax*)

Två större (minst 50 ex.) ansamlingar har noterats under året:

Su: 90 ex. Storängen, Ramnäs 22.2 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Hä: 50 ex. Kullberget (bergshöjd), Hällefors 8.2 (Mikael Zander, Leena Zander).

Roland Thuvander

Stare (*Sturnus vulgaris*) VU

Etthundranitton (119) fågeldagar (FD) rapporterades från vintermånaderna (januari 12, februari 87, december 20) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (3, 47, 0), Arboga (0, 0, 20), Sala (0, 2, 0), Surahammar (2, 2, 0), Lindesberg (0, 31, 0), Nora (7, 0, 0), Fagersta (0, 6, 0).

Större (minst 400 ex.) ansamlingar:

Vä: 600 ex. Skattgården, Dingtuna 27.8 (Åsa Ekberg m.fl.). 900 ex. Paradiset, V.-Barkarö 30.8 (Åsa Ekberg m.fl.). 600 ex. Asköviken, V.-Barkarö 2.9 (Åsa Ekberg, Robert Ekberg). Max 500 ex. Frövisjön, Skultuna 2-4.9 (Leif Johansson m.fl.). 2000 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 4.9 (Pontus Lindberg). 1500 ex. Asköviken, 25.9 (Torbjörn Hegedüs). 2000 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken 30.9 (Torbjörn Hegedüs). 3000 ex. Asköviken, 2.10 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 2000 ex. Asköviken, 11.10 (Torbjörn Hegedüs).

Ör: 500 ex. Norra Klysna, Ervalla 9.10 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Li: 600 ex. Erikslund, Näsby 9.6 (Kjell Mattsson).

Roland Thuvander

Bofink (*Fringilla coelebs*)

Sammanlagt 143 bofinkar rapporterades från januari (56), februari (14) och december (74). Dessa fördelade sig kommun- och månadsvisa enligt följande: Vä (35, 6, 67), Ha (6, 0, 4), Kå (3, 0, 0), Sa (0, 0, 1), Su (6, 0, 2), Li (5, 7, 0), No (0, 1, 0), Sk (1, 0, 0).

Större (minst 500 ex.) ansamlingar eller sträcksummor har ej rapporterats under året.

Gunilla Hammarström

Bergfink (*Fringilla montifringilla*)

Sammanlagt 71 fåglar rapporterades från januari (51), februari (10) och december (10). Dessa fördelade sig med följande kommun- och månadsvisa fördelning: Vä (3, 0, 2), Ha (24, 0, 0), Kö (4, 5, 0), Su (3, 0, 0), Li (15, 5, 6), No (0, 0, 1), Fa (0, 0, 1), Sk (1, 0, 0), Hä (1, 0, 0).

Inga större (minst 500) ansamlingar eller sträcksummor har rapporterats under året.

Gunilla Hammarström

Grönfink (*Chloris chloris*)

Inga rapporter om större ansamlingar föreligger.

Gunilla Hammarström

Steglits (*Carduelis carduelis*)

(-, -, 4 H, 2 H)

Två (2) konstaterade häckningar har rapporterats:

Vä: 5 IK Klinta, Irsta 19.7 (Markus Rehnberg).

Fa: 2 ad. + 2 pulli. Andra sidan, Fagersta, Västanfors 11.6 (Leif Lejdelin).

Större (minst 100) ansamlingar:

Vä: 100 ex. Skultunasågen, Skultuna 24.9 (Bernt Larsson).

Sa: 200 ex. Svedboäng, Västerfärnebo 9.10 (Gunnar Carlsson).

Ha: 150 ex. Vallberga, Berg 18.12 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Ku: 200 ex. Spiskär, Björskog 17.9 (Patrik Rhönstad).

Nb: 100 ex. Nyhyttan, Karbenning 3.10 (Bo Persson).

Cirka 1939 steglitsor rapporterades från vintermånader-na, i januari (1089), februari (416) och december (434) med följande kommun- resp. månadsvisa fördelning: Vä (108, 23, 88), Ha (127, 0, 161), Kö (107, 56, 40), Ar (3, 12, 0), Sa (117, 50, 34), Su (347, 180, 41), Li (97, 62, 44), Ör (3, 1, 0), No (104, 32, 21), Fa (39, 0, 1), Sk (26, 0, 3), Hä (11, 0, 1).

Gunilla Hammarström

Grönsiska (*Spinus spinus*)

Rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar föreligger från januari (1), augusti (1), september (1) och oktober (1). De största flockarna (minst 100) rapporterades enligt nedan:

Vä: 100 ex. Falkenbergiska kvarnen, Västerås 11.10 (Henrik Berg).

Li: 100 ex. Alanäsgatan i Frövi, Näsby 8.1 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 250 str. (S) Backgården, Västanfors 31.8 (Leif Lejdelin). 975 str. Backgården, 1.9 (Leif Lejdelin, Jan Hellström).

Gunilla Hammarström

Hämpling (*Linaria cannabina*)

Inga vinterfynd har rapporterats och fynd under vintermånaderna är inte särskilt vanliga i Västmanland.

Följande större (minst 20 ex.) ansamlingar och sträcksummor har rapporterats:

Vä: 25 ex. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 2.8 (Pontus Lindberg). 30 ex. Lövsta-pumpen, 4.9 (Marjatta Ericson). 25 ex. Lögärängen, Västerås 7.11 (Anders Sundkvist, Christina Lindquist).

Ha: 30 r. Kvalsta, Berg 23.8 (Jacob Rudhe).

Kö: 50 ex. Husta, Köping 24.9 (Peter Ekelund). 20 ex. Husta, 8.10 (Peter Ekelund).

Li: 20 ex. Nederby, Fellingsbro 13.8 (Anders Hutter, Anita Hutter). 30 ex. Nederby, 27.8 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Gunilla Hammarström

Vinterhämpling (*Linaria flavirostris*) EN

(826 FD, 980 FD, 1032 FD, 2511 FD)

Årets fågeldagar fördelade sig på januari (21), februari (0), mars (56), april (1603), maj – augusti (0), september (1), oktober (735), november (21) och december (74). Följande stora ansamlingar har rapporterats:

Vä: 50 ex. Bocksjön, Tortuna 2.4 (Markus Rehnberg, Pentti J Tatti). 50 r. Lövsta-pumpen, Asköviken, Dingtuna 15.4 (Marjatta Ericson m.fl.). 60 r. Lövsta-pumpen, 20.4 (Janne Virking).

Kö: 70 r. Majaskeka, Köping 8.10 (Anders Hutter, Anita Hutter).

Ku: 300 r. Barkaröskären, K. Barkarö 8.4 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Sa: 70 r. Hällby, Västerfärnebo 8.4 (Berndt Söderlund).

Su: 50 ex. Lisjö ängar, Sura 8.4 (Ralf Lundmark, Lotta Lundmark). 180 r. Högbymaden, Gnien, Ramnäs 11.4 (Ralf Lundmark). 300 ex. Fiskartorp, Sura 14.4 (Ralf Lundmark). 70 r. Högbymaden, Gnien, 23.10 (Ralf Lundmark). 50 r. Lisjö ängar, 23.10 (Ralf Lundmark).

No: 120 ex. Oskarsvik, Nora 22.10 (Anders Carlberg).

Gunilla Hammarström

Gräsiska (*Acanthis flammea*)

Inget fynd har gjorts under förmodad häckningstid, det vill säga under perioden 16.5 till 15.7. Från föråret (1.1-31.3) föreligger fem (5) rapporter om större ansamlingar (minst 100 ex.).

Vä: 100 ex. Backa, Tillberga 13.1 (Stefan Karlsson).

Kö: 100 ex. Frosta, Köping 6.1 (Peter Ekelund).

Sa: 100 ex. Källsvedet, Fläckebo 2.1 (Johan Karlsson m.fl.).

No: 100 ex. Södra Ås, Nora 9.1 (Anders Carlberg).

Från efteråret (1.9 - 31.12) föreligger endast en rapport om större ansamlingar (minst 100 ex.).

Vä: 600 ex. Hedensberg, Tillberga 15.12 (Kalle Källebrink, Eva Johansson).

Sedan föregående rapport har det skett en större taxonomisk förändring inom gräsiskekomplexet. Likt tidigare räknas den så kallade brunsisiska (*Acanthis flammea cabaret*) som en ras av gräsiskan. Det har diskuterats länge, men nu visar studier också att man

bäst också bör behandla snösiskan som en ras av gräsiska. Fortsättningsvis kommer vi således att behandla snösiskan under det latinska epitetet *Acanthis flammea exilipes* och underordnat gräsiska.

Under året har sammanlagt 60 gräsiskor som uppvisar karaktärer för rasen brunsiska (*Acanthis flammea cabaret*) rapporterats (0 ex., 80 ex., 67 ex., 60 ex.). Dessa fördelas på januari (31), februari (5), april (2), september (4), oktober (1032 FD, 14), december (4) och den kommunvisa fördelningen var Vä (4), Ha (10), Su (40), Li (1), Fa (3), Lu (3), Hä (1).

”Snösiskor” (*Acanthis flammea exilipes*) har under året noterats med sammanlagt 43 fågeldagar (FD) (36 FD, 60 FD, 77 FD, 43 FD). Dessa fågeldagar fördelar sig kommunvis på följande kommuner: Västerås (4 förår/1 efterår), Hallstahammar (5/0), Köping (1/0), Sala (1/0), Surahammar (7/10), Lindsberg (0/2), Nora (3/1), Fagersta (1/1), Skinnskatteberg (1/0), Ludvika (3/0), Hällefors (2/0). Den månadsvisa fördelningen var januari (19), februari (7), mars (2) respektive november (2) och december (13).

Gunilla Hammarström och Markus Rehnberg

Bändelkorsnäbb (*Loxia leucoptera*)

(7 ex., 14 ex, 43 ex, 55 ex.)

Sammanlagt sågs 55 bändlar under året. Den kommunvisa fördelningen av dessa var Kungsör (4), Sala (8), Surahammar (21), Lindsberg (6), Nora (4), Fagersta (6) och Skinnskatteberg (6). Den månadsvisa fördelningen var mars (1), juli (18), augusti (11), september (14), oktober (5) och november (2). Störst ansamling (minst 5):

Su: 5 str. (S) Sörby, Ramnäs 13.8 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Li: 5 ex. Finnäkers bruk, Fellingsbro 28.8 (Matthis Kaby).

Sk: 5 r. Klockarbo, Skinnskatteberg 15.7 (Patrik Rhönnsstad).

Gunilla Hammarström

Mindre korsnäbb (*Loxia curvirostra*)

Tolv (12) fynd av flockar på minst 25 fåglar, månadsvis fördelade på april (1), maj (2), juli (2), augusti (1), september (3) och december (3). Större (minst 25) ansamlingar:

Sa: 25 ex. Spångmossen, Fläckebo 24.5 (Patrik Rhönnsstad).

Li: 25 ex. Örnmossen, Ramsberg 17.9 (Anders Hutter, Anita Hutter).

No: 25 ex. Digerberget, Nora 13.9 (Anders Carlberg). 30 ex. Lomflyttjärnen, Nora 28.12 (Anders Carlberg).

Fa: 30 ex. Brandbo, Västanfors 28.4 (Roland Narfström). 30 ex. Säcken, Västervåla 24.5 (Roland Narfström). 65 IK Engelsbergs bruk, Västervåla 10.8 (Leif Lejdelin). 25 ex. Norhalsarna, Västervåla 25.9 (Roland Narfström).

Sk: 25 ex. Dammsjön (Karmansbo), Hed 9.12 (Lil-

lebror Hammarström, Gunilla Hammarström).

Hä: 30 ex. Vangsviken, Grythyttan 2.12 (Jonny Kvist).

Gunilla Hammarström

Större korsnäbb (*Loxia pytyopsittacus*)

(11, 25, 112, 137)

Inga häckningar har konstaterats. I övrigt har 137 observationer gjorts vilka fördelades månadsvis på januari (15), februari (18), mars (30), april (13), maj (8), juni (7), juli (9), augusti (5), september (8), oktober (11) och december (13).

Gunilla Hammarström

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) VU

(-, 83 ex., 99 ex., 60 ex.)

Ingen häckning har rapporterats men väl 60 sjungande hanar vilka följandes kommunvisa på Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (3), Arboga (1), Sala (9), Surahammar (4), Lindsberg (13), Nora (11), Fagersta (10), Skinnskatteberg (3), Ludvika (1) och Hällefors (2). En fortsatt nedgång av antalet sjungande hanar således.

Gunilla Hammarström

Tallbit (*Pinicola enucleator*)

(-, 506 FD, 66 FD, 256 FD)

Fynd i januari, februari och mars fördelat kommunvis på Västerås (2, 0, 0), Kungsör (0, 21, 0), Arboga (2, 0, 0), Sala (1, 0, 0), Surahammar (6, 0, 0). Fynd i oktober, november och december fördelat kommunvis enligt följande: Västerås (7, 0, 9), Hallstahammar (0, 1, 0), Kungsör (1, 0, 0), Sala (1, 8, 3), Surahammar (1, 14, 113), Nora (0, 1, 0), Fagersta (0, 0, 8), Skinnskatteberg (0, 1, 20), Ljusnarsberg (0, 25, 0), Ludvika (3, 0, 0) och Hällefors (0, 0, 8).

Störer flockar (minst 20 ex.) rapporterade enligt nedan:

Su: 25 ex. Laggårbo, Sura 15.12 (Sören Larsson). 32 ex. Färmanbo, Ramnäs 28.12 (Ralf Lundmark).

Sk: 20 ex. Lisselängen, Gunnilbo 13.12 (Ralf Lundmark).

Lj: 25 ex. Rällen (by), Ljusnarsberg 12.11 (Stefan Risberg).

Gunilla Hammarström

Domherre (*Pyrrhula pyrrhula*)

Tio (10) fynd med minst 25 fåglar har rapporterats:

Vä: 25 ex. Ekliden, Skerike, Västerås 20.2 (Berndt Söderlund). 30 r. Hässlö, Västerås 10.12 (Johan Karlsson, Benjamin Rodling).

Ha: 25 ex. Herrevad, Kolbäck 9.1 (Jacob Rudhe, m.fl.). 30 ex. Åsby, Berg 8.11 (Christina Bredin).

Sa: 30 ex. Sala, 1.2 och 13.2 (Bo Eriksson).

Su: 31 ex. Surahammar, 13.1 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg). 45 r. Ramnäs, 11.12 (Ralf Lundmark).

Fa: 30 ex. Andra sidan, Fagersta, Västanfors 1.1 (Sören Emet).

Sk: 40 ex. Årsbäcken, Gunnilbo 1.1 (Per Eriksson, Lena Öling).

Hä: 35 ex. Back-Nisses höjd, Grythyttan 7.1 (Leena Zander, Mikael Zander).

Gunilla Hammarström

Stenknäck (*Coccothraustes coccothraustes*)

Endast två (2) troliga eller säkra häckningar har rapporterats:

Li: 1 1K pulli/nyligen flygga ungar Grindtorp, Linde 29.7 (Hans Norelius).

Lu: 2 i par (föda åt ungar) Hörksbyn, Grängesberg 6 - 29.7 (Bertil Rahm, Magnus Hellqvist).

Sammanlagt 494 fåglar rapporterades under vintermånaderna (januari, februari, december) (50 ex., 70 ex., 161 ex., 494 ex.) med följande kommun- respektive månadsvisa fördelning: Vä (75, 42, 30), Ha (120, 16, 18), Kö (21, 1, 1), Ku (0, 0, 1), Ar (1, 0, 0), Su (23, 41, 2), Li (11, 14, 2), No (1, 0, 1), Fa (117, 47, 5), Sk (1, 3, 0).

Större (minst 20 ex.) ansamlingar:

Vä: 27 ex. Isflaksvägen i Hökåsen, Hubbo 13.1 (Stefan Karlsson).

Su: 23 ex. Vallonvägen i Surahammar, Sura 3-27.2 (Anne-Marie Lindgren, Otto Lindgren). 21 ex. Blåbärsvägen i Surahammar, Sura 7.3 (Mikael Mälberg, Rose-Marie Mälberg).

Fa: 42 ex. Fagersta, Västansfors 2.1 (Roland Narfström, Fredrik Narfström). 24 ex. Andra sidan, Fagersta, Västansfors 4.1 (Jan Hellström). 23 ex. Andra sidan, 27.2 (Pentti Korhonen).

Gunilla Hammarström

Lappsparr (*Calcarius lapponicus*) **VU**

(113 FD, 28 FD, 35 FD, 13 FD)

Fågeldagar fördelade kommunvis på föåret (3) resp. efteråret (11). Västerås: (1/1), Hallstahammar (0/1), Kungsör (0/1), Surahammar (1/3), Lindesberg (0/1), Nora (0/3) och Fagersta (1/0). Den månadsvisa fördelningen var mars (1), april (2), september (4), oktober (5), november (1).

Lillebror Hammarström

Snösparr (*Plectrophenax nivalis*)

(24 FD50, 7 FD50, 9 FD50, 1 FD50).

Antal dagar med minst 50 ex.

Ku: 50 ex. Granåker, K. Barkarö 13.3 (Staffan Ekelund m.fl.).

Lillebror Hammarström

Gulsparr (*Emberiza citrinella*) **VU**

Större (minst 100 ex.) ansamlingar.

Vä: 120 ex. Tidö slott, Rytterne 8.11 (Pontus Lindberg).

Ha: 150 ex. Valsta, Hallstahammar 5.2 (Ulf Carlsson).

Kö: Max 150 ex. Köpings hamn, Köping 17.1 (Staffan Ekelund m.fl.).

Ar: 120 ex. Viby, Arboga 1.1 (Lars Karlsson, Agneta Karlsson).

Sa: Max 300 ex. Svedboäng, Västerfärnebo 4.1-8.3 (Berndt Söderlund, m.fl.). 100 ex. Hedbo, Västerfärnebo 13.2 (Berndt Söderlund). 250 ex. Hällby, Västerfärnebo 11.11 (Berndt Söderlund). 200 ex. Stutsjön, Västerfärnebo 13.11 (Yngve Hareland). 200 ex. Svedboäng, Västerfärnebo 2.12 (Berndt Söderlund). 100 ex. Hågebacken, Västerfärnebo 25.12 (Yngve Hareland, Lotta Hedkvist).

Li: Max 300 ex. Västvalla, Fellingsbro 2-9.1 (Jan-Erik Malmstigen, m.fl.).

Sk: 100 ex. Darsbo, Skinnskatteberg 13.1 (Zsombor Károlyi).

Lillebror Hammarström

Ortolansparr (*Emberiza hortulana*) **VU/F1**

(48 sj., 44 sj., 30 sj., 38 sj.)

Trettioåttan (38) sjungande hanar har rapporterats under häckningstid med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Kungsör (33) och Surahammar (1). Inga konstaterade häckningar. Glädjande är att arten har haft en betydande uppgång i Kungsör som är landskapets starkaste fäste för ortolanen!

Lillebror Hammarström

Videsparr (*Emberiza rustica*) **VU**

(7 ex., 7 ex., 0 ex., 2 ex.)

Fa: 1 r. Stabäckstorp, Västervåla 21.9 (Roland Narfström)*. 1 r. Backgården, Västansfors 21.9 (Leif Lejdelin)*.

Årets båda fynd är de första i landskapet sedan år 2009, då tre fynd gjordes.

Lillebror Hammarström

Kategori D

Arter/taxa som skulle ha placerats i kategori A eller B, om det inte förelegat ett visst tvivel om de med säkerhet har uppträtt spontant, t.ex. snögås och gulkindad kricka.

Snögås (*Anser caerulescens*)

(1, 0, 0, 1)

Su: 1 ex. (vit fas) Skräddartorp, Ramnäs 19.3 (Kjell Ingeström, Sören Larsson).

Lillebror Hammarström

Kategori E

Arter/taxa vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet, men som inte uppnått ett självreproducerande bestånd (t.ex. mandarinand). Arter som tillhör kategori D eller E anses inte vara fullvärdiga medlemmar av den västmanländska fågelfaunan.

Strippgås (*Anser indicus*)

(1, 1, 2, 1)

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp 12-16.10 (Kjell Ekelund m.fl.).

*Lillebror Hammarström***Mandarinand** (*Aix galericulata*)

(1 ex., 1 ex., 2 ex., 2 ex.)

Vä: 1 m Munkängen, Västerås 30.3- 9.12 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 m Frövisjön, Skultuna 13.4 (Nils Arvidson, Sören Emet).

*Thomas Pettersson***Referenser**

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Lagerqvist, Markus, Erling Jirle, Tommy Tyrberg & Johan Fromholtz (2017). Nya arter i Tk:s lista. Vår fågelvärld 2017(1)

Pettersson, Thomas. 2003-2017. Västmanlands fåglar. En översikt över deras utbredning, numerär och flyttning, förr och nu. En levande publikation på webben, ständigt utvecklad och aktualiserad.

<http://vastmanlandsfaglar.se/>

FOTO: LENNART WAARA

Tack för att ni rapporterar!

Fler och fler väljer att registrera sina fågelobservationer i Artportalen, vilket är mycket glädjande. Rapportmängden har ökat från några tusen inrapporterade fynd årligen under 1990-talet till uppemot 100 000 under 2014. En stor del av dessa ska kontrolleras och kvalitetsgranskas i enlighet med VOF:s rapporteringsmall. Arbetet som helt sker på ideell basis börjar dock bli allt mer tidskrävande.

För att underlätta rapportkommitténs (Rrk) hantering av den, som det verkar, aldrig sinande strömmen av fågelrapporter önskar Rrk att ni som rapporterar följer följande rekommendationer;

- 1. Rapportera så noggrant som möjligt.** Det minsta som bör anges är korrekt art, antal, aktivitet, lokal och datum..
- 2. Tänk på att det är fågelns geografiska placering** som är intressant, inte rapportörens. Här kan ni underlätta genom att rapportera uppenbart samma fåglar från samma lokal som tidigare rapportör(er).
- 3. Dela upp och rapportera hanar och honor, unga och gamla var för sig.**
- 4. Vid fynd där flera observatörer är delaktiga** kan ni underlätta genom att en observatör rapporterar fyndet med övriga som medobservatörer. Vi slipper då gissa om huruvida två eller flera fynd utgör samma observation eller inte.
- 5. Slutligen rapportera hellre lite för mycket än för alldeles för lite.** Använd kommentarsfältet!

ARTRALLY i Fagersta 2017-06-07

Tre lag och totalt 10 skådare kämpade i 16 timmar inom kommunens gränser. Totalt "kryssades" 116 arter. Segrande lag fick ihop 104 arter. En kanonbra siffra för vår del. Några totalt oväntade arter kunde räknas in såsom 2 vitkindade gäss på Oljeön, sjungande kärr- och flodsångare vid Hjortbo. Mindre flugsnappare efter Linjan. Brandområdet levererade ortolansparv, varfågel och trädläarka. Vid Semla slamdamm sjöng en trastsångare under en kort stund på morgonen, även gråspett där och en kattuggla ropande mitt på ljusan dagen. En del spelande kornknarrar kunde också höras.

Brandkronad kungsfågel

Den 6:e april i år var Leif Johansson i Skinnskatteberg ute för att spana efter gransångare. Gransångaren fick han syn på men dessutom en brandkronad kungsfågel som höll till bland fyra kungsfåglar i ett vide-snår. Han såg den först underifrån men insåg

genast att det inte var en vanlig kungsfågel för han såg det vita ögonbrynsstrecket.

Brandkronade kungsfågeln (*Regulus regulus*) är en släkting till vår vanliga kungsfågel. Kroppsformen är rund med en tjock hals, stort huvud och kort stjärt. Ryggsidan är mossgrön och tvärs över den hopslagna vingen syns ett vitt band. På halsens sidor är brandkronad kungsfågel gulorange, inte grågrön som kungsfågeln. Beigevit kroppsundersidan. Hjässan är hos hanen rödorange avgränsad av svarta band på sidorna. Från ögat till nacken löper ett vitt band /ögonbrynsstreck som är den mest iögonenfallande skiljande karaktären från kungsfågel. Från näbben

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

till ögat syns ett svart streck som medför att fågeln ser "arg" ut.

Arten har tidigare påträffats tre gånger i Västmanland, två gånger i april månad och en gång i juli:

1996, Norså i Munktorp 13 juli 1996
2000, Malmen i Irsta 11-12 april 2000
2001, Borgåsen i Sura 8 april 2001

Den 19 juni är den sista rapporten om brandkronade kungsfågeln i Skinnskatteberg. Kanske är den fortfarande kvar!

I Sverige och Danmark uppträder brandkronad kungsfågel främst i barrskog med stor lövinblandning, detta i motsats till kungsfågeln som föredrar ren barrskog.

Arten är ganska nyetablerade i Sverige och har sen de första häckningarna i slutet av 1990-talet sakta spridit sig norrut så med största sannolikhet kommer fler fynd att göras i Västmanland. Den nordligast observerade häckningen skedde 2007 i Slottsskogen i Göteborg.

Obsar hämtade från rapportsystemet Artportalen 20/2 - 15/7 2017

Observationerna är ej granskade
av RK eller RRK.

Text: Gunilla Hammarström

Februari

Under tiden 21-28 rapporterades hökuggla från Vätterskoga, Skinnskattebergs sn., Moshyttan, Järnboås sn., Skoftesta, Köpings sn. och Lilla Hobergssjön, Västervåla sn.
2 ex. tallbit observerades vid Vinnsjö mossen, Harakers sn. den 28.

Mars

5 ex. tallbit sågs förbiflygande i Stora Åsmund, Heds sn. och 1 ex. hördes vid Mor-skogasjön, Ramsbergs sn.
2 ex. bändelkorsnäbb sågs vid Åsen och vid Lilla gräsgården, Ramnäs sn. den 14.
1 ex. svartkråka födosökande, Agnesdal, Bergs sn.
1 ex. berglärka observerades i Smittsbo, Västanfors sn.
1 ex. röd glada sågs födosökande i Sundbo, Västerås-Barkarö sn.
Hökuggla rapporterades under hela månaden från Möklinta, Västervåla, Skinnskattebergs, Heds, Västerfärnebo, Hällefors, Ramsbergs och Ramnäs socknar.

April

1 ex. svarthakad buskskvätta sågs på Grythyttevägen, Grythyttans sn. den 3-4.
1 ex. brandkronad kungsfågel rapporterades från Broby, Skinnskattebergs sn. den 5-29.
1 ex. sädesärla, underarten yarrellii, sågs i Lövsta, Dingtuna sn. den 5.
1-2 ex. ägretthäger rapporterades från Asköviken, Västerås-Barkarö sn. den 10-30 och 1 ex. rapporterades från Lisjö ängar, Sura sn. den 15-16.
1 ex. vittrut 3K sågs i Frövisjön, Skultuna sn. den 11.

1 ex. stäpphök sågs förbiflygande i Frövi, Näsby sn. och 1 ex. sågs i Asköviken, Västerås-Barkarö sn. den 17. Den 18 sågs en stäpphök vid Fågelbacken, Hubbo sn, den 20 vid Skommarbyn, Skinnskattebergs sn. den 23 i Framnäs, Västervåla sn och vid Lagårdssjön, Kolbäcks sn.

Maj

1 ex. stäpphök sågs vid Sjömosjön, Fellingsbro sn., 1 ex. i Skråmsta, Harakers sn. den 1 och 1 ex. vid Asköviken, Dingtuna sn. den 6-9.
1 ex. brandkronad kungsfågel rapporterades från Broby, Skinnskattebergs sn. den 3-30.
1-3 ex. svarthalsad dopping sågs i Frövisjön, Skultuna sn. den 11-31.
1 ex. vassångare hördes sjungande vid Hässlösundet, Irsta sn. den 6, 1 ex. hördes vid Asköviken, Dingtuna sn. den 17-18, 1 ex. vid Borgåsund, Kolbäcks sn. den 19, 1x. Lisjövikens, Sörsjön, Sura sn. den 27-30 och 1 ex. vid Gnien, Ramnäs sn. den 30-31.
1 ex. ägretthäger såg i Asköviken, Västerås-Barkarö sn. den 11-26 och 1 ex. i Rörbosjön, Fläckebo sn. den 21.
1 ex. tajgasångare hördes vid Gyttrors damm, Nora sn. den 14.
1 ex. silltrut, underarten intermedius, sågs vid Gnien, Ramnäs sn. den 19.
1 ex. vitvingad tärna rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn. den 20.
1 ex. brun glada sågs vid Gnien, Ramnäs sn. den 16 och den 31.
1 ex. turturduva sågs i Södra Ås, Nora sn. den 24-25.

Juni

1 ex nilgås sågs vid Norsa, Köping den 4-5

1 ex. stäpphök sågs vid Frövisjön, Skultuna sn. den 1 och 1 ex. vid Malmön. Köpings sn. den 6.

1-5 ex. svarthalsad dopping rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn. den 1-28.

1 ex. brandkronad kungsfågel observerades i Broby, Skinnskattebergs sn. den 2-19.

1 ex. vassångare hördes sjungande vid Lisjöviken, Sörsjön, Sura sn. den 2-14.

1 ex. lundsångare hördes vid Järleån. Nora sn. den 4.

1 ex. vitvingad tärna sågs vid Frövisjön. Skultuna sn. den 14.

1 ex. vit stork observerades vid Charlottenberg, Köpings sn. den 18-19.

Juli

1-2 ex. svarthalsad dopping rapporterades från Frövisjön, Skultuna sn. den 1-14.

1 ex. brandkronad kungsfågel observerades i Broby, Skinnskattebergs sn. 4-10.

1 ex. röd glada sågs i Siggebohyttan, Linde sn. den 11.

1 ex. smalnäbbad nötkråka sågs i Tingshusparken, Norberg, Norbergs sn. den 13.

3 ex. bändelkorsnäbb sågs i Alntorp, Alntorps ö, Nora sn. den 13.

Nilgås - ny art för Västmanland

Nilgåsen, *Alopochen aegyptiaca*, har ett utbrett häckningsområde i Afrika, utom i öknar och i tät skog, och är lokalt mycket talrik, främst vid Nilen och söder om Sahara. Arten har också inplanterats i södra England, Nederländerna och Tyskland och har där bildat förvildade populationer som snabbt har ökat i storlek och utbredning och den börjar bli allt vanligare runt om i Europa. Den rapporteras årligen från olika lokaler i södra Sverige.

FOTO: JÖRGEN LINDBERG

Nattkvist Svalgården
Öland
8 bäddar i dubbelrum
Exkursionsprogram
Fågelguidningar
Fågelkurser
Frågor om fåglar?
Välkomna till
www.svalgarden.se
070-558 59 70

Christina Kalitzki, Lars-Göran och Gunnel Loré på trappan till Nymansgården.

TV-effekten

I den av Ernst Kirchsteiger renoverade Nymansgården i Björskogsnäs har Hällefors OF hållit öppet caféet tisdagar och lördagar hela sommaren. Medlemmarna har ställt upp villigt och serverat alla besökare kaffe med bröd, glass, smörgås, korv med bröd och dricka.

I somras gjordes en ny inspelning med Ernst i Björskogsnäs som kommer på TV i höst.

Det har strömmat till besökare varje dag i sommar. Mycket tack vare inspelningarna med Ernst med även som ett resultat av TV-serien Det stora fågeläventyret.

Hälleforsklubben erbjuder besökarna guidningar med fokus på fåglar, blommor och natur.

Program lokala klubbar i Västmanland

Tid	Lokal klubb	Aktivitet
September		
3	Hällefors	Björken-Sunne, fin fågelsjö. Samling 06.30
5	Arboga	Månadsmöte Stadsbiblioteket kl 19.00
16	Frövi	Fågeltornets Dag. Hagaberg 09:00 - 14:00.
17	Nora	Utflykt till Kvismaren kl 16:00
24	Hällefors	Vandring vid naturreservatet Tjuåsen kl 07.00.
Oktober		
3	Arboga	Månadsmöte Stadsbiblioteket kl 19.00
7	Hällefors	Fågelskådningens dag Björskogsnäs kl 0.00.
21	Hällefors	Vandring vid naturreservatet Kaljoxadalen-Nittälven
November		
7	Arboga	Månadsmöte Stadsbiblioteket kl 19.00
18-19	Hällefors	Västkusten Grossshamn. Anmälan till Nils Hultman.
27	Hällefors	Bildvisning av Torbjörn Arvidsson

De flesta klubbar hade inte sina program för hösten klara, när FIV skulle till tryckeriet. Gå till resp fågelklubbs hemsida för aktuell info. Länkar finns på birdlife.se/vof.

Västmanlands lokala klubbar

Arboga Fågelklubb

c/o Seppo Leppälampi
Emausvägen 1
732 33 ARBOGA
076-645 9780
seppoleppalampi@hotmail.com
www.arbogafk.net/

Fagersta Fågelskådare

c/o Jan Hellström
Svedjevägen 24
737 43 FAGERSTA
070 213 9665
lahol7@hotmail.com
www.fagerstafagelskadare.se

Frövi Fågelklubb

c/o Anders Hjerling
Näsbygatan 22
71831 FRÖVI
072-305 8690
anders.hjerling@telia.com
http://birds.nu/ffk.htm

Hallstahammars Naturskyddsförening

c/o Christer Andersson
Ryttarvägen 13
73494 STRÖMSHOLM
070-744 34 81
christer.andersson13@telia.com

Hedströmsdalens Ornitologiska Förening

c/o Tina Nordberg
Våsjö Skola 3
731 13 KOLSVÅ
070-303 1610
tina_nordberg@hotmail.com
www.alcedoattis.se/

Hällefors Ornitologiska Förening

c/o Gunde Persson
Hammargatan 30
712 60 GRYTHYTAN
070-642 84 91
gundepersson@hotmail.se
www.halleforsornitologiskaforening.se/

Nora Biologiska Förening

c/o Peter Bernövall
Gunnarsbergsgatan 14
713 32 NORA
070 212 3658
rasputin53@hotmail.com
www.norabf.se/

Ramnäs Virsbo Naturklubb

c/o Sören Larsson
Norrbyvägen 38
730 60 RAMNÄS
070 5678 725
soren20@telia.com
www.hemsida.net/suranatur/

Sala Fågelklubb

c/o Kalle Källebrink
Altuna Dragmansbo 4
749 71 FJÄRDHUNDRA
070 640 0501
kalle.kallebrink@gmail.com

Skultuna Naturklubb

c/o Börje Eriksson
Kumlagatan 9
723 42 VÄSTERÅS
070 712 8820
borje43@gmail.com

Ställdalens Naturstudieklubb

c/o Thyra Lundell
Tallvägen 9
714 72 STÄLLDALEN
0580-201 66
tallvagen@swipnet.se

B FÖRENINGSBREV

Returadress
Fåglar i Västmanland
c/o Ulf Carlson
Byggmästarev 20
734 40 Hallstahammar

Västmanlands Ornitologiska Förening
www.birdlife.se/vof